

CONCEPTNOTULEN van de openbare en besluitvormende raad van de gemeente Diemen, gehouden op 29 oktober 2020, aanvang 17.00 uur.

Aanwezig:

(*fractievoorzitters)

Voorzitter	E. Boog
GroenLinks	N. van Engelen, H. van 't Riet*, A-M de Smalen, M.B.A. van Schoot, Y. Yildiz-Kaya
D66	H. Berkhout, K. de Haan*, R. Poelwijk
VVD	J.A. Jägers, E.H. Timmer, B.H.M. Wielage*
PvdA	F.W. Geerts, S. Kuilman*, N.C. Portegijs
Ouderenpartij Diemen	E.S. den Heijer, P.A. Prins*
Onafhankelijke Partij Diemen	J.G.M. Sikking*, L.R. Smits
Ons Diemen	W. Advokaat*
CDA	M.P.H. de Graaff-Nijssen*
Notulist	J.B. Kammeraad
Griffier	J.G. Nubé

Afwezig: J.A. Pietersen (D66)

1.a Opening en mededelingen van de voorzitter

De VOORZITTER: van harte welkom bij deze raadsvergadering vandaag en volgende week bespreken we de begroting voor 2021 met elkaar. Allereerst ga ik naar de presentielijst want ik moet van u allen horen of u present bent in deze vergadering. Mevrouw Pietersen is afwezig.

We beginnen straks met de algemene beschouwingen van alle fracties. Vervolgens schorsen wij en bent u ook nog even in de gelegenheid een hapje te eten hoewel dat voor de meeste thuis zal zijn. Na de pauze zal het college een korte 1^e reactie geven en met name ingaan op de moties en amendementen. Na de volgende schorsing zal de raad in de gelegenheid zijn om te reageren op elkaars inbreng en zoals de afgelopen jaren zal elke fractie dan 3 punten uit de algemene beschouwingen van de college-fracties halen en in het debat inbrengen. Op die vraag kunt u ook kort reageren of een andere fractie bevragen. Die punten ga ik proberen te clusteren op onderwerp. U kunt de punten bij voorkeur tijdens de 1^e schorsing of uiterlijk aan het begin van de 2^e schorsing maar liever tijdens de 1^e schorsing mailen aan de griffier zodat de griffier de punten kan verzamelen zodat ik vervolgens de punten kan clusteren en vervolgens gaat u met elkaar in debat. Na dat debat schorsen wij de vergadering en gaan wij volgende week verder met elkaar en dan starten we weer met de reactie van het college en de toelichting op de preadviezen op de moties en amendementen.

1.b Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2.a Programmabegroting 2021, Algemene beschouwingen

De VOORZITTER: ik herhaal het maar even. Interrupties zijn natuurlijk ook mogelijk tijdens de algemene beschouwingen. Ik zou u ook willen vragen om de moties en amendementen die voor een deel zijn opgenomen in iBabs ook even aan te kondigen in uw verhaal zodat het ook voor de kijkers duidelijk is wat uw amendementen of moties zijn. Nadat een van u de bijdrage heeft geleverd komen die stukken voor zover aanwezig in iBabs. Alle fracties hebben maximaal 10 minuten spreektijd. De sprekersvolgorde is aan u gemaild en dat betekent dat we beginnen met de VVD als grootste fractie, niet zijnde een collegepartij.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Wat moet er toch vaak een hoop ontwricht om te voelen wat er toe doet. Met deze algemene beschouwingen reageert de Diemense VVD op de programmabegroting 2021 en de daaropvolgende jaren 2022 tot en met 2024. Dat is in deze coronatijd niet eenvoudig. Veel zekerheden lijken te zijn weggevallen. Mensen vragen zich af of ze hun baan en hun inkomen nog zullen behouden. Hoe het zal gaan met hun gezondheid. Het is een hele moeilijke tijd, niet alleen voor de inwoners en ondernemers in Diemen maar ook voor de gemeentelijke organisatie. Het is op dit moment nog verre van duidelijk in hoeverre de extra uitgaven en de weggevallen inkomsten door de rijksoverheid zullen worden gecompenseerd. Bij het geformuleerde beleid zal daardoor een flinke slag om de arm gehouden moeten worden.

Ondertussen doet de gemeentelijke organisatie haar best om het reguliere werk doorgang te doen vinden. Flinkke beleidsnota's worden geproduceerd. Wat ons steeds weer opvalt is dat er in de nota's een grote hoeveelheid acties wordt gepresenteerd die niet worden gekoppeld aan de beschreven doelstellingen. Zelden is duidelijk wat de verwachte effectiviteit is van de individuele acties. Kortom, focus en prioriteiten zijn onduidelijk.

We gaan nu verder per programma. Sociaal. De Diemense VVD echt waarde aan een diverse en inclusieve samenleving. Het voeren van effectief beleid om de samenleving diverser en inclusiever te maken is niet eenvoudig. De VVD heeft een motie ingediend die ervoor moet zorgen dat we als bestuur meer concreet de vinger aan de pols kunnen houden en zien of ons belastinggeld goed wordt besteed. We moeten oppassen voor dikke nota's met een papieren werkelijkheid. De VVD had bijvoorbeeld juist op een dag als de recente Coming Out Day graag zichtbare activiteiten in Diemen gezien. Oftewel, de VVD is voor concrete prestatieafspraken die de raad kan controleren.

We horen ook in deze coronatijd vaak in het nieuws dat het bestrijden van obesitas belangrijk is bij de bevordering van de gezondheid en de bestrijding van de grip van het virus op de bevolking. Als we de jeugdgezondheidsmonitor bekijken zien we dat Diemen in vergelijking met de Amstelland-gemeenten slecht scoort ten aanzien van obesitas. Maar liefst 1 op de 5 jongeren heeft overgewicht; 17% heeft overgewicht en 4% obesitas. De VVD wil ook in Diemen graag een breed uitgerolde aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht. Dit is een landelijke stichting die subsidie ontvangt van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Zij streeft naar een aanduidbare stijging van het aantal kinderen en jongeren op gezond gewicht in 75 gemeenten die nu reeds meedoen. Wij zien graag dat Diemen zich hierbij aansluit en komen daartoe met een motie.

De huisvestingsverordening 2021 staat eindelijk op de agenda voor december. Deze verordening gaat ons helpen om zaken op huisvestingsgebied te optimaliseren. In deze krappe woningmarkt van groot belang. De Diemense VVD denkt dat het nog beter aanpakken van zaken als illegale onderhuur, samenvoegen en woningonttrekking belangrijk is om (sociale en

middeldure) huurwoningen vrij te maken voor diegenen die daar dringend behoefte aan hebben. We laten nog steeds kansen liggen. Operatie Scheerlicht is hier de positieve uitzondering en de VVD is groot voorstander van voortzetting van dit project.

De VVD ondersteunt de visie van het college op het programma Veiligheid. Wel mist de VVD nog de nodige aandacht voor en visie op bodycams voor de boa's en op cameratoezicht in het algemeen. Vanzelfsprekend moeten camera's proportioneel ingezet worden maar de praktijk leert dat camera's vooral een preventief effect hebben en incidenten kunnen voorkomen.

Meerdere gemeenten in Nederland hebben bijvoorbeeld camera's in stationsomgevingen en de nabijgelegen parkeerplaatsen ingezet. De VVD wacht niet op incidenten en komt met een motie die vraagt om bodycams voor onze boa's.

Het verheugt de VVD dat de beveiliging in de wintermaanden bij station Diemen Zuid nu structureel is opgenomen in de begroting. De VVD heeft hier destijds nadrukkelijk op aangedrongen. De noodzaak is helaas duidelijk: Er vinden nog steeds incidenten plaats. Zo ook afgelopen weekend.

Wat de VVD ook hier opvalt zijn de tabellen met prestatie-indicatoren. Juist in de veiligheidssector is er sprake van informatie gestuurd optreden maar als de prestatie-indicatoren niet bekend zijn wordt het lastig sturen. Hoe denkt de portefeuillehouder hierover? Er is een lastig besluit genomen om het Sportpark De Diemen opnieuw in te richten. Er wordt ruimte vrijgemaakt voor 2 hockeyvelden, een extra voetbalveld, een handbalveld en een gelegenheid voor het spelen van onder meer beachvolleybal. Het is een keuze die niet nodig geweest had moeten zijn.

Je kunt niet duizenden nieuwe woningen realiseren in een relatief kleine gemeente als Diemen als je niet vooraf goed hebt nagedacht over de voorzieningen die daar logischerwijs bij horen zoals sport, groen, onderwijs en parkeren. Wij hebben het college diverse keren gewezen op dit probleem en we bouwen maar door. Terwijl Diemen buitengewoon laag scoort waar het gaat om vierkante meters sportaccommodatie in vergelijking met onze randgemeenten. En ook voor de toekomst voorziet de VVD grote problemen als het gaat om uitbreiding van buitensportfaciliteiten.

Wij vragen het college daarom haast te maken met het in kaart brengen van de toekomstige behoeften op sportgebied. Een en ander binnen het kader van de omgevingsvisie.

De Diemense VVD vindt het een gemiste kans dat de middelbare school niet is gestart in Diemen in 2020. In onze ogen zijn gedurende het proces onrealistische eisen gesteld aan het aantal benodigde VWO/Havo-leerlingen in relatie tot een brede middelbare school met VMBO-T en VMBO-kader. We vragen ons af of er nog een tweede kans voor Diemen komt. In de discussies over woningbouwprojecten wordt ons vaak het verwijt gemaakt dat we het realiseren van woningen niet belangrijk zouden vinden. Niets is minder waar. We hebben vrijwel steeds een positieve stem uitgebracht wanneer er bestemmingsplannen ter besluitvorming op tafel lagen. Bestemmingsplannen die voorzagen in nieuw te realiseren woonwijken. Ook wij zien dat er flink gebouwd moet worden. Maar dat betekent wat ons betreft niet dat per definitie elk vrij plekje moet worden bebouwd met appartementencomplexen. Daarom zullen we niet instemmen met de realisatie van extra woningen op Buitenlust.

Diemen zal een woningbehoefte kennen gerekend vanaf 2017-2040 van zo'n 5800 woningen ten opzichte van de huidige voorraad van 13.600. Dat is bijna 50% meer woningen. Maar hoezo is dat een Diemense woningbehoefte? We bouwen om het regionale tekort aan woningen op te lossen. Waarom is het Diemen die elk plekje moet volbouwen? Heeft de raad

ooit ingestemd met de regionale streefcijfers zoals genoemd in het recente bestemmingsplan AK1? Procentueel gezien realiseert Diemen verreweg de meeste woningen van alle gemeenten in de regio. In Purmerend zou bijvoorbeeld maar 4100 woningen per 2040 extra nodig ten opzichte van 36.300 woningen in 2017.

En als het gaat om sociale huurwoningen in en rond Amsterdam, dan kunnen we stellen dat het percentage sociale huurwoningen in Diemen en directe omgeving extreem hoog is. Het huidige percentage zal niet veel afwijken van 50%.

De spoorwegondertunneling is belangrijk voor Diemen. De overweg is gevaarlijk en geeft oponthoud. De aanleg van die ondertunneling heeft evenwel geleid tot een complete kaalslag van het Van Gemertplantsoen. Er werd een kapvergunning verleend voor circa 180 bomen. Het lijkt erop dat het college wel heel erg de oren heeft laten hangen naar ProRail of andere betrokken partijen zonder echt te luisteren naar de wensen van de Diemenaren. Het Van Gemertplantsoen was een van de weinige plantsoenen in het centrum met robuuste bomen. Die zijn bijna allemaal verloren gegaan.

De omwonenden hadden dit echt anders gewild. Vanaf 2023, na de oplevering van de spoortunnel, wordt de omgeving betrokken bij de herinrichting van het stationsgebied, zo werd het geformuleerd door het college. Dit vindt de VVD wel erg vrijblijvend. De VVD wil graag zekerheid over het herstel van het Van Gemertplantsoen in oude glorie met tenminste evenveel robuuste bomen als voorheen. We dienen daartoe een motie in.

Het college stelt voor wat betreft de afvalstoffenheffing om boven de prijsindexering van 1,7% het tarief afvalstoffenheffing voor eenpersoons huishoudens met € 10 te verhogen en het tarief voor meerpersoonshuishoudens met € 15. Dit om de tegenvallers van afgelopen 2 jaar op te vangen. Komt deze verhoging ook niet door de uitrol van de papier- en pmd-bakken bij slechts circa 200 huishoudens? Het niet met de raad afgesproken lastenverzwaring voor de inwoners van Diemen. In de begroting 2020 was immers het uitgangspunt opgenomen dat het tarief als gevolg van de maatregelen in het afvalplan niet hoeft te worden verhoogd. Met het uitfaseren van de gft-dummy's (280.000 euro voordeel) zou de benodigde ruimte ontstaan. De VVD was en is niet voor verhoging van de afvalstoffenheffing op dit moment.

Diemen is kampioen bouwen. Diemen bouwt evenwel niet alleen met stenen, ook aan haar ambtelijk apparaat wordt gebouwd (ruim 8 fte erbij, pagina 158). De VVD had beter over Diemen 2022 geïnformeerd willen zijn voordat we hier akkoord op geven.

Als het gaat om de financiën willen we het college een groot compliment maken voor verbetering van onze financiële positie middels de verkoop van grond van Holland Park West. Onze schuldenlast is daarmee aanzienlijk verlaagd. En ook onze reservepositie biedt de lucht die we nodig hebben om de eventuele corona tegenvallers op te vangen. Dit laatste is ook te danken aan onze inwoners die bovengemiddeld hoge gemeentelijke heffingen betaalden. Ondanks de behoorlijk zware minnen voor de jaren 2022 en 2023 die nog resteren na de septembercirculaire lijkt de provincie akkoord te gaan met de begroting zoals die voorligt en kunnen we gelukkig nog spreken van een sluitende meerjarenbegroting.

Motie 1 Herstel van het Van Gemertplantsoen in oude glorie luidt als volgt:

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen donderdag 5 november 2020,

Overwegende dat:

- het noodzakelijk is dat in Diemen de spoorwegovergang wordt vervangen door een tunnel;

- door die werkzaamheden veel schade aan het Van Gemertplantsoen is en wordt toegebracht;
- voor de aanleg van de spoortunnel een kapvergunning werd verleend voor circa 180 bomen op het Van Gemertplantsoen;
- die bomen robuust van omvang waren en gezichtsbepalend voor dit plantsoen en Diemen;
- het parkeerterrein wordt verplaatst van de noordzijde naar de zuidzijde van het station, waarbij dit ten koste gegaan van het plantsoen;
- voor de bewoners dit een belangrijk stuk groen is en gezien de warmtestress in de zomer groen in de wijk onontbeerlijk is;
- het college voornemens is na oplevering van de spoortunnel omwonenden te betrekken bij de herinrichting van het Van Gemertplantsoen;

Verzoekt het college van B&W van de gemeente Diemen om:

- na afloop van de werkzaamheden, in overleg met de omwonenden, op het Van Gemertplantsoen tenminste circa 180 bomen met een robuuste omvang (terug) te planten en dit plantsoen in oude luister en omvang te herstellen met veel groen;
- eventueel daartoe een deel van de parkeergelegenheid aan de noordzijde van het station terug te brengen;
- in overleg met de omwonenden te overwegen de parkeervoorzieningen aan te leggen met een groene waterdoorlatende ondergrond.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de VVD

Brigitte Wielage
 Johan Jägers
 Bert Timmer

Motie 2 Bodycams voor boa's luidt als volgt:

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen op 29 oktober 2020,

Overwegende dat:

- het college van B&W antwoord op schriftelijke vragen van de VVD (d.d. 26-5-2020) naar de inzet van bodycams voor de Diemense boa's dat als het geweld tegen de boa's in Diemen excessief toeneemt, dat een reden zou kunnen zijn om bodycams aan te schaffen;
- boa's zich zeker in deze coronatijd veiliger en meer ondersteund zullen kunnen voelen met bodycams;
- de inzet van bodycams preventief zal werken en geweld en agressie tegen boa's zal verminderen;
- de inzet van bodycams van nut kan zijn bij de opsporing en vervolging van strafbare feiten en boa's kan ondersteunen bij het evalueren van hun handelen;

- eerst steeds meer gemeenten bodycams verstrekken aan boa's zoals Rotterdam, Heerlen en onlangs Bussum (gemeente Gooise Meren);
- een noodknop op de portofoon voor het contact met de politie de mogelijke agressie en geweld niet zal voorkomen;

Verzoekt het college van B&W van de gemeente Diemen:

- excessief geweld niet af te wachten maar nu reeds een experiment te starten met de inzet van bodycams door het verstrekken van bodycams aan Diemense boa's die dat wensen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Brigitte Wielage

Johan Jägers

Bert Timmer

Motie 3 Diemense Jongeren op Gezond Gewicht luidt als volgt:

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen op donderdag 5 november 2020,

Overwegende dat:

- Het bestrijden van overgewicht c.q. obesitas belangrijk is bij de bevordering van de gezondheid van onze bevolking;
- in tijden van corona duidelijk wordt dat een goede gezondheid meehelpt om grip te krijgen op een virus als corona;
- jongeren in beeld, Diemen Jeugdgezondheidsmonitor 2017-2018 GGD Amsterdam van mei 2019, toont dat Diemen in vergelijking met de Amstelland-gemeenten slecht scoort op overgewicht. Maar liefst 1 op de 5 jongeren in Diemen heeft overgewicht; 17% heeft overgewicht en 4% obesitas;
- jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) een landelijke stichting is die subsidie ontvangt van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- samen met gemeenten, landelijke partners en professionals in het hele land zij streeft naar een samenleving waarin de omgeving verleidt tot gezond gedrag; een omgeving waarin de gezonde keuze de normaalste zaak van de wereld is;
- hun doel is om in 2020 met de lokale JOGG-aanpak en hun landelijke initiatieven tenminste 1 miljoen kinderen bereikt te hebben;
- zij daarmee streeft naar een aanduidbare stijging van het aantal kinderen en jongeren op gezond gewicht in 75 JOGG-gemeenten;

Verzoekt het college van B&W van de gemeente Diemen om:

- als Diemen mee te doen aan het initiatief "Jongeren Op Gezond Gewicht" en te helpen de doelstelling te realiseren om tenminste 1 miljoen kinderen met de lokale JOGG-aanpak en hun landelijke initiatieven te bereiken;
- de raad te informeren over het benodigde budget.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie van de VVD

Brigitte Wielage

Johan Jägers

Bert Timmer

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. De coronacrisis houdt ons allen bezig en gevolgen zijn enorm. Veel inwoners leven in onzekerheid: zien hun geliefden minder, hebben te maken met financiële problemen, zijn ziek of hebben een dierbare die ziek is geworden of zelfs is overleden. Het zijn zware tijden en het blijft essentieel dat we ons allemaal aan de maatregelen houden, hoe zwaar dat soms ook is, vooral tijdens deze 2^e golf. Hoewel we als fractie liever met de raad in de raadzaal zouden zitten zijn we blij dat het via deze digitale manier in elk geval mogelijk is om met elkaar van gedachten te wisselen en besluiten te nemen.

In mijn betoog neem ik u graag mee in hoe GroenLinks ziet dat Diemen socialer, duurzamer en groener wordt en dat we dat met z'n allen doen. GroenLinks is trots op hoe we in Diemen het sociale domein vormgeven. De integrale nota sociaal domein laat zien hoe we verder willen gaan door nog meer te denken vanuit onze inwoners en cliënten, ook in 2021. Een mooi voorbeeld hiervan is het opnieuw invoeren van de Huishoudelijke hulp toelage Diensten thuis, een vorm van huishoudelijke hulp waar ook mantelzorgers gebruik van kunnen maken. GroenLinks is er trots op dat zoveel inwoners elkaar helpen in de huidige onzekere omstandigheden. Door voor elkaar te zorgen met bijvoorbeeld maaltijden of boodschappen. Ook de inspanningen vanuit de gemeente waarderen we enorm. Veel inwoners hebben in deze tijden van corona extra ondersteuning en aandacht nodig en we zien dat de gemeente dit goed faciliteert. Diemen laat hiermee zien dat we een sociale gemeente zijn, dat we het samen doen.

En het samen doen betekent dat iedereen erbij hoort. Wij streven naar een samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn en zich veilig voelt. En dat er onderlinge verbindingen zijn tussen inwoners en groepen. Met de recente notitie Diemen Divers en inclusief neemt de gemeente hierin haar verantwoordelijkheid en we zijn blij dat we hier concreet mee aan de slag gaan. Het tekort aan financiële middelen op het gebied van jeugdzorg baart ons zorgen. Dit tekort is een direct gevolg van de decentralisatie van een paar jaar geleden die gepaard ging met een drastische bezuiniging. Komend jaar wordt gewerkt aan de nieuwe aanbesteding voor de jaren daarna, door middel van lumpsumfinanciering. GroenLinks juicht het toe dat er wordt gekeken hoe de kosten kunnen worden beheerst. Wij willen benadrukken dat we moeten voorkomen dat jongeren het kind van de rekening worden. Het is wat ons betreft onacceptabel dat jongeren niet de passende zorg krijgen door onvoldoende aanbod of langere wachtlijsten. Wij zijn ervan overtuigd dat daardoor de problemen van heel wat kinderen en jongeren (en hun ouders) juist zullen toenemen. En dat zal op de lange termijn tot grotere problemen en hogere kosten nemen. Goedkoop is in dat geval duurkoop.

Door de coronacrisis neemt het aantal bijstandsccliënten toe. Ook is er sprake van toename in de schuldenproblematiek en zien we dat meer inwoners hulp zoeken voor mentale klachten. GroenLinks ziet bovendien grote gevolgen voor het verenigingsleven in Diemen. Voor sport, voor cultuur en voor de Diemense evenementen. Deze spelen een belangrijke verbindende rol

in onze gemeente. En dragen bij aan het welzijn van de mensen in Diemen. Juist nu is het dan ook van het allergrootste belang om onze voorzieningen op peil te houden zodat problemen tijdig worden aangepakt en niet verder toenemen.

Dan ga ik nu verder over woningbouw. Het college wordt wel eens gekscherend ‘kampioen woningbouw’ genoemd. Maar die successen zijn mede te danken aan het prudente financiële beleid en zorgvuldige grondbeleid van de afgelopen jaren. Zodoende kunnen we nu eindelijk investeren in sociale woningbouw terwijl we onze sociale voorzieningen op een hoog niveau konden en kunnen handhaven. GroenLinks vindt het belangrijk dat er voldoende betaalbare woningen zijn en dat jong en oud in Diemen kunnen blijven wonen. We zijn trots op de 1^e sociale woningen die sinds jaren worden gebouwd en dat er steeds concretere plannen zijn om hier verder vorm aan te geven, zowel in Holland Park als door middel van verdichting. Wij kiezen daarvoor omdat we op die manier groen met een hoge natuurwaarde, zoals Park Spoorzicht, kunnen behouden en zelfs versterken.

Op het gebied van duurzaamheid is er veel gaande, zowel door de gemeente als door de inwoners. GroenLinks vindt het dan ook geweldig dat de gemeente erop inzet om samen te werken aan duurzaamheid en inwoners hierin te stimuleren en te steunen.

De duurzaamheidsagenda hebben we vastgesteld met de ambitie om dingen duurzaam te doen. De ontwikkeling van het Diemense deel binnen de Regionale energiestrategie lijkt na vele jaren eindelijk de mogelijkheid te bieden om in Diemen daadwerkelijk windturbines te plaatsen. Bewoners zullen actief betrokken worden in de keuze waar we die willen gaan zetten. Ook bij de ontwikkeling van de Transitievisie Warmte en zeker daarna bij de uitvoering van het ‘van het gas afhalen’ van woningen worden bewoners uitgenodigd om actief mee te denken.

Op het gebied van afvalinzameling is de grote ambitie van 2020 doorkruist door de complicaties van de coronamaatregelen. Het doel van het verminderen van restafval zal daardoor dit jaar niet gehaald gaan worden. Integendeel zelfs, de hoeveelheid restafval is toegenomen. Hierdoor lopen de kosten van de afvalinzameling juist verderop. Omdat deze kosten gedekt moeten worden vanuit de afvalstoffenheffing ontkomen we er helaas niet aan om deze te verhogen.

Wat betreft duurzaam doen vraagt GroenLinks al jaren aandacht voor de fiets. Bijvoorbeeld voldoende fietsnietjes rond het winkelcentrum en voldoende fietsparkeerruimte bij nieuwbouw. Wij hebben ons gerealiseerd dat we in Diemen geen specifiek fietsbeleid hebben. Daarom hebben wij de ambitie om in 2021 te komen met een initiatiefvoorstel als aanzet voor een Diemense fietsbeleid.

Een groene omgeving heeft veel voordelen. Het heeft een positief effect op de gezondheid van mensen en draagt bij aan de leefbaarheid van een wijk. GroenLinks is dan ook blij met de plannen voor het verhogen van de natuurwaarde en de toegankelijkheid van Natuurpark Spoorzicht. Bovendien zien wij dat bij herinrichtingen van wijken en straten veel aandacht is voor het terugbrengen of zelfs versterken van het groen en wij zijn trots op het Diemense bossie en de groene speeltuin aan de Rode Kruislaan. Wij hopen dat veel Diemenaren genieten van de mogelijkheden die het groen binnen de bebouwde kom en daarbuiten in bijvoorbeeld het Diemer bos ons bieden.

Verder wil ik nog specifiek ingaan op participatie. GroenLinks vindt het belangrijk dat we inwonersparticipatie, op al zijn niveaus, blijven inzetten om plannen te verbeteren en de creatieve inbreng van inwoners zoveel mogelijk ruimte te geven. We zien dat de participatie van inwoners, maatschappelijke organisaties, instellingen en bedrijven bij veel ontwikkelingen goed verloopt. Er zijn echter ook trajecten waar de verwachtingen van

inwoners en gemeente sterk van elkaar verschillen. Wij zien dat de gemeente haar best doet om de participatie in Diemen steeds verder te verbeteren. De GroenLinks-fractie blijft dan ook benadrukken dat er concreet uitgelegd wordt wat participatie in een specifiek traject precies inhoudt en hoe ver deze kan gaan. Dat dit soms niet meer is dan het ophalen van informatie en wensen. En lang niet altijd het daadwerkelijk mede vormgeven van plannen. Dit is en blijft ingewikkeld en zal per onderwerp en project anders liggen.

GroenLinks wil graag benoemen dat wij grote waardering hebben voor de inzet op het vormgeven van participatie in deze tijd van coronamaatregelen. Het recent uitgebrachte Handboek digitale participatie zet de geleerde lessen van de afgelopen maanden bij elkaar. Dit geeft bruikbare handvatten voor nieuwe trajecten waarbij ook aandacht is voor directe, fysieke participatie voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. In dat kader kijken we dan ook zeker uit naar participatievisie waaraan wordt gewerkt.

Tot slot. Door het stabiele bestuur van de laatste jaren en de verstandige financiële keuzes die we hebben gemaakt staat nu niet meteen het water aan de lippen bij de gemeente. Ondanks de overschrijdingen in de jeugdzorg en de onzekerheden door corona. Onze reserves zijn op orde en daarmee kunnen de gevolgen van corona worden opgevangen. Inwoners die het moeilijk hebben kunnen een beroep blijven doen op de gemeente voor ondersteuning en hulp. Ook nu tijdens de coronacrisis is de gemeente er voor alle inwoners. Samen komen we hier doorheen. Wij gaan door met onze ambities en deze begroting helpt ons daarbij. GroenLinks zet zich in voor een duurzaam groen Diemen waar iedereen zichzelf kan zijn. Een gemeente die kansen biedt aan iedereen, waar we duurzaam samen kunnen leven.

De heer PRINS: dank u voorzitter. Een begrotingsbehandeling anders dan anders. Ondanks veel onzekerheden hebben we toch het beeld dat de financiële positie van de gemeente Diemen gunstig is, zowel voor dit jaar als voor volgende jaren. Daarom zullen we meer tijd aan beleid en lopende zaken besteden dan aan de conceptbegroting maar wel afsluiten met een amendement.

Corona en kwetsbare ouderen. De coronacrisis heeft het leven van velen op zijn kop gezet. Het gebrek aan doortastendheid van het kabinet bij het bestrijden van corona spreekt boekdelen. Pijnlijk duidelijk is geworden dat kwetsbare ouderen als groep het zwaarst zijn getroffen. Bij de 1^e coronagolf werden verpleeghuizen bewust overgeslagen bij het leveren van beschermingsmateriaal voor personeel en bewoners. Met levensgevaarlijke risico's op besmetting tot gevolg. Voor ons een bewijs dat kwetsbare ouderen, die zich niet kunnen organiseren of verdedigen, lijdzaam moesten ondergaan dat het kabinet andere groepen prioriteit verleende. Ouderen hebben in een liberale economie geen meerwaarde. Zij dragen niets bij aan de economie, zij kosten de samenleving geld. Het hoge aantal sterfgevallen in de Diemense verpleeginstellingen kan niet anders worden uitgelegd als een gevolg van een overheid die zijn oudere inwoners onvoldoende beschermt.

Corona en armoede. Uit onderzoeken blijkt dat ouderen 3 thema's belangrijk vinden: koopkracht, betaalbare zorg en ouderenhuisvesting. Die hebben alles met elkaar te maken. Wie te hoge woonlasten heeft, heeft minder koopkracht. Dat komt in Diemen veel voor. Wij noemen het voorbeeld van een alleenstaande 64-jarige bijstandsgerechtigde die een huur van € 730 moet betalen. Met de andere vaste lasten blijft er zo weinig over dat ze voor de Voedselbank in aanmerking kwam. Haar versleten knie zou dit voorjaar worden vervangen maar door corona is dat nu voor de 2^e keer uitgesteld. Ze verwacht niet dat ze dit jaar nog geholpen wordt. Ze kan niet meer fietsen maar de Voedselbank bezorgde de parketten gelukkig bij haar thuis. Een hoge jaarafrekening energiekosten leidde tot een

afbetalingsregeling via haar schuldhulpbureau. Helaas interpreteerde de Voedselbank dat alsof ze meer inkomen ontving dan ze eerder opgaf en beëindigde haar wekelijkse voedselpakket. Er wordt geen brood meer gegeten maar beschuit. Haar wereld is wel heel erg klein geworden. Hoe kan zij nog zichzelf zijn?

Corona en honger. De 2^e rapportage over de financiële gevolgen van corona voor de gemeente kwam te laat om in deze beschouwingen mee te nemen. Het college heeft inmiddels 5 miljoen euro coronasteun uitgegeven aan ondernemers. Maar 50- en 60-jarige werknemers die werden ontslagen maken geen kans meer op een baan. Vele anderen hebben het ook zwaar, zoals we net met een voorbeeld aangaven, en zoals we afgelopen maandag in Nieuwsuur konden zien: onze huiscateraar staat het water aan de lippen en verwacht het als bedrijf geen 2 maanden meer uit te houden. Wij denken dat de wensmaaltijdenactie onvoldoende soelaas biedt omdat die niet gericht is op echte behoeftigen. Wij dagen het college uit, bovenop alles wat al gedaan is, de inspanningen te vergroten om het leed te verkleinen. Wees creatiever. Schakel lokale cateraars in om inwoners met honger een maaltijd te bezorgen. Voor een paar euro kan dat. Zorg voor een goedgevuld eindejaarspakket waarmee ze even een lichtpuntje ervaren in donkere en onzekere tijden.

Huisvesting en hoge huren. Onze fractie verwelkomde destijds de bouw van woningen op De Sniep en in Bergwijkpark. Maar in Diemen is betaalbare woningbouw onbereikbaar geworden voor ‘gewone’ mensen. Van een aanjager van de economie, de bouw en de werkgelegenheid dreigt met name Holland Park te verworden tot een object van speculatie en verrijking. Beleggers hebben complexen opgekocht en verkopen of verhuren die aan de meestbiedende. Dit negatieve effect was niet voorzien maar dwingt ons wel om na te denken over hoe we deze ontwikkeling kunnen omkeren. In Berlijn koopt de regering appartementencomplexen op om ze met een lage huur beschikbaar te stellen voor de inwoners die aangewezen zijn op een betaalbare woning. In Diemen werden dit jaar voormalige sociale huurwoningen verkocht op de vrijmarkt. Onze fractie heeft hierover vragen gesteld maar het college liet toe dat deze woningen die toegewezen konden worden aan urgente Diemense woningzoekenden verdwenen op de vrije markt. Wij vinden dat onaanvaardbaar.

Parkeerbeleid blauwe zone gehandicapten. De dit jaar gehouden parkeerenquête heeft tot onze vreugde opgeleverd dat veel respondenten tegen betaald parkeren voor gehandicapten zijn. Het college wil dit overnemen. Mooi. Voor uitbreiding van de parkeerduur in de blauwe zone naar 4 uur hebben zich 463 respondenten uitgesproken, en voor een parkeerduur van 3 uur zijn er 330 respondenten op een totaal van 985. Het college wil de parkeerduur in de blauwe zone niet uitbreiden. Dat is teleurstellend. Wij pleiten ervoor dat wel te doen. Bezoekers en mantelzorgers van ouderen hoeven dan niet meer voortdurend op de tijd te letten omdat de blauwe schijf maar 2 uur vrij parkeren toestaat.

Energietransitie en armoede. Wij maken ons zorgen over het draagvlak voor de energietransitie. Het is voor veel mensen een ver van mijn bed show, vooral voor de mensen die niet de middelen hebben om zelf te investeren in energiebesparing of isolatie. We zagen een inspirerend voorbeeld in Amsterdam Zuidoost waar migrantenvrouwen energiebesparende gordijnen naaien voor bewoners van flats. Kan in Diemen ook zo'n project opgezet worden als werkervaringsproject? En zijn er andere voorbeelden te bedenken waardoor mensen met een kleine beurs kunnen participeren in de energietransitie?

Energietransitie en aquathermie. Vattenfall lijkt de geplande biomassacentrale in Diemen af te blazen. De Zweedse bazen lijken gevoeliger voor het protest uit de samenleving dan de Nederlandse directie. Maar het gevaar is voor Diemen niet geweken. Dat komt uit Amsterdam, uit het college van B&W waar de wethouder van GroenLinks inzet op warmte

die tot 2050 opgewekt wordt door biomassa uit de Diemense centrale. Wij hebben eerder gepleit voor de toepassing van aquathermie. Op het terrein van de firma Saan wordt nu een woonwijkje voorbereid. Zou het college willen bevorderen dat dit wijkje verwarmd gaat worden met aquathermie uit de Weespertrekvaart? De technieken en subsidies zijn beschikbaar, het zou een mooi voorbeeld kunnen worden.

Schone lucht. Het college stelt voor om de GGD jaarlijks onderzoek naar de kwaliteit van de lucht te laten doen. Dat waarderen wij. Bij een eerder onderzoek zou die luchtkwaliteit als goed zijn beoordeeld. Maar wij vragen ons wel af hoe die GGD-onderzoeken zich verhouden tot het onderzoek van CE Delft naar de luchtvervuiling in Groot-Amsterdam die op € 1301 gezondheidsschade per inwoner is berekend. Het gaat dan om schade door fijnstof, ozon en stikstofdioxide. In Diemen zou het gaan om zo'n 40 miljoen euro. Graag een reactie van het college.

AGO-zwembad. 2021 is het laatste jaar van subsidie aan het AGO-zwembad dat als therapeutisch bad belangrijk is voor ouderen en mensen met een beperking. Wij nodigen het college uit voor de kadernota een besluit te nemen over voortzetting van deze subsidie en in dat jaar ook met een voorstel te komen over voortzetting van dit zwembad, in samenhang met de toekomst van het Duran-zwembad. Wat ons betreft is samenvoeging van beide baden, met behoud van het therapeutisch bad, bespreekbaar.

Sportpark De Diemen. De wethouder maakt zich zorgen over de herinrichting van het sportpark nu TIW-Survivors niet vrijwillig wil verhuizen. Met dat laatste hebben we rekening gehouden. We vragen het college hoe het nu concreet verder gaat en welke stappen gaat ondernemen. Laat u zaterdagavond 31 oktober om 11.00 uur een nieuw slot op het clubhuis zetten zodat TIW-Survivors er niet meer in kan? Gaat u boa's inzetten om spelers en bezoekers bij de poort tegen te houden? Onze fractie ontraadt zulke confrontaties. Het niet vertrekken van TIW-Survivors was helaas een van de mogelijke uitkomsten van het raadsbesluit. De grote zwakte van dat besluit is dat het college er geen opvolging aan kan geven omdat ze afhankelijk is van de medewerking van anderen, in het bijzonder de gemeente Amsterdam. Het college kan geen reëel alternatief bieden en de veelgenoemde 'zachte landing' is een eufemisme voor een schop onder de kont en zoek het in Amsterdam maar uit. Wij hopen niet dat het zover komt maar we zijn benieuwd of een rechter het raadsbesluit in stand houdt of vernietigt.

Buitenlust. Afgelopen week ontvingen we een reactie van een bewoner van Buitenlust die een nieuw licht werpt op de zoektocht naar sociale woningbouw. Van de totale afwijzing is er nu een alternatieve locatie geboden, eigenlijk zijn het er 3, dicht bij de Ouddiemerlaan. We vragen het college de alternatieve locaties serieus mee te nemen in de zoektocht want deze zijn niet eerder onderzocht. Als de wethouder vorige week in de raad heeft gezegd dat de door het college voorgestelde locaties niet definitief zijn, dan zien we graag een positieve benadering van deze reactie.

Dan tot slot de fiets/voetgangersbrug Weespertrekvaart. Daarover zijn we al in 2015 begonnen. Volgens een eerder investeringsplan van de Vervoerregio stond de brug gepland voor 2020. Wij herinneren ons dat eerder het bedrag was opgevoerd voor 2 onderzoeken: voor deze brug en voor het viaduct van het goederenspoor in de Ouddiemerlaan. Dat er nu een PM-postje wordt opgenomen in de begroting is teleurstellend en zal tot verdere vertragingen leiden. We dienen daarom een amendement in om in plaats van de PM-post een bedrag te noemen.

Amendement 1 luidt als volgt:

De raad van de gemeente Diemen, in vergadering bijeen op 5 november 2020,

Heeft kennisgenomen van:

- De conceptbegroting van de gemeente Diemen 2021;
- Het voorstel om voor een haalbaarheidsonderzoek fietsverbinding Plantage De Sniep en Station Diemen-Zuid een PM-bedrag te ramen (blz. 242);

Overwegende dat:

- Deze nieuwe verbinding sinds 2015 al enkele keren onder de aandacht is gebracht;
- Het college eerder voornemens was een haalbaarheidsonderzoek te laten uitvoeren;
- De Vervoerregio Amsterdam eerder deze verbinding heeft opgenomen in een investeringsschema;
- Een en ander niet heeft geleid tot enige voortgang;

Besluit het raadsbesluit Vaststelling begroting 2021 als volgt te amenderen:

1. Voor het genoemde onderzoek een bedrag te ramen van € 30.000;
2. Dit bedrag ten laste te brengen van het begrotingsoverschot;
3. Het college op te dragen om met voortvarendheid deze toekomstige verbinding voor fietsers en voetgangers te bepleiten bij de Vervoerregio Amsterdam.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ouderenpartij Diemen

Peter Prins

Evert den Heijer

De heer DE HAAN: dank u voorzitter. Een jaar geleden sloot ik mijn voordracht van de algemene beschouwingen af met de volgende woorden: ‘Als gemeenteraad hebben we de verantwoordelijkheid om op voorziene veranderingen vooruit te lopen, deze op een goede en verstandige manier in onze gemeente te laten doorwerken en alle inwoners hier zo respectvol mogelijk in mee te nemen. Een zware verantwoordelijkheid die D66 graag samen met iedereen hier oppakt.’ Inmiddels hebben we daar de taak bijgekregen om op onvoorziene veranderingen vooruit te lopen wat nog niet zo eenvoudig is als het klinkt.

Want we leven in een periode vol onzekerheden die naar verwachting voor 2021 nog niet verdwenen zullen zijn. Onzekerheden over onze gezondheid, over onze vrijheid en voor steeds meer mensen ook de onzekerheid of ze na de crisis nog wel een onderneming of baan hebben. Onzekerheid over hoe de samenleving eruitziet na de crisis en de vraag of sociale contacten ooit weer zullen worden zoals ze een jaar geleden nog als vanzelfsprekend waren. Ondanks deze onzekerheden zullen we als gemeenteraad nog steeds op veranderingen die we wel kunnen voorzien vooruit moeten lopen en wat D66 betreft biedt de voorliggende begroting daarvoor een goede basis. Zo zien we dat het inwonersaantal van Diemen de komende jaren nog toe zal nemen en is het nog steeds van groot belang om de voorzieningen daarin mee te laten groeien. We moeten blijven werken aan gelijke kansen voor iedereen ongeacht inkomen, leeftijd, afkomst, geslacht of geaardheid. Door goed onderwijs, niet alleen voor jonge kinderen in Diemen maar ook voor nieuwkomers die graag snel mee willen doen

en hopelijk op korte termijn voor middelbare scholieren. Maar kansengelijkheid gaat verder dan onderwijs.

Kansengelijkheid betekent ook dat we een vangnet blijven bieden voor onze inwoners die in financieel zwaar weer verkeren. Het betekent dat we ons hard maken voor goede zorg voor Diemenaren die dat nodig hebben. Het betekent ook dat we zo hard mogelijk werken om zoveel mogelijk mensen een betaalbare woning te bieden. Want we zien dat er een onverminderd tekort is aan betaalbare woningen in de regio waardoor we nog steeds moeten doen wat we kunnen om bij te dragen aan het terugdringen van dat tekort. Terwijl we tegelijkertijd beperkt worden in de beschikbare bouwruimte en gedwongen worden tot lastige keuzes, meer dan eens met heftige reacties van omwonenden tot gevolg.

Maar denk bij voorzieningen ook aan de bouw van een extra sporthal en het efficiënter inrichten van het sportpark. Maar ook aan het tijdig blijven bieden van kwalitatief goede zorg en bieden van een vangnet voor onze inwoners die in financieel zwaar weer verkeren. Aan het veilig houden van onze samenleving en opsporen van ondermijnende activiteiten. Het blijven bieden van goed onderwijs, ook voor de nieuwere inwoners van Diemen.

Misschien nog wel de meest lastige voorziene omstandigheid om op in te spelen is de steeds groter wordende behoefte tot participatie vanuit de inwoners en ondernemers. Een behoefte waar we als gemeenteraad graag in voorzien maar het blijft erg ingewikkeld om participatie in de praktijk op een goede manier vorm te geven.

Wij hebben als gemeenteraad de moeilijke taak om botsende belangen tegen elkaar af te wegen en daarom is het juist zo belangrijk dat al die belangen op tafel liggen. We moeten mensen laten meedenken en laten meepraten, zorgen dat hun stem gehoord wordt. Vervolgens moeten wij de afweging maken, individuele belangen tegen het algemene belang. En als een besluit op weerstand stuit moeten we durven staan voor dat besluit, ook als wij anders besluiten dan mensen graag zouden willen betekent dat niet direct dat bezwaren niet gehoord zijn. Het zal de komende jaren een flinke zoektocht blijven om te komen tot vormen van participatie die wel tot tevredenheid van alle partijen leiden, als dergelijke vormen überhaupt blijken te bestaan.

Al met al wordt er veel gevraagd van de raadsleden want zoals ik al aangaf wordt inmiddels ook steeds meer verwacht dat we vooruitlopen op omstandigheden die we zelf ook niet kunnen voorzien. Terwijl we voor de coronacrisis aan de voorziene veranderingen al onze handen meer dan vol hadden.

Hoe we hier inhoudelijk mee omgaan zullen we de komende jaren van geval tot geval uitgebreid moeten bespreken. Maar in zijn algemeenheid is het tegenover de samenleving vooral van groot belang dat we als gemeente zoveel mogelijk vertrouwen opwekken en zelf het goede voorbeeld blijven geven. Dat we zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Dat we maatschappelijk draagvlak voor ingewikkelde keuzes creëren door mensen waar mogelijk mede blijven nemen in de dilemma's die op ons bordje liggen. Door transparant te blijven over de besluitvormingsprocessen die we volgen en alle beperkingen waar we als politici nou eenmaal ook aan gebonden zijn. Door zo nadrukkelijk mogelijk uit te blijven dragen welke belangen we tegen elkaar af hebben moeten wegen, om uiteindelijk uit te komen bij een besluit dat in het grotere plaatje tot het meest wenselijke, of minst onmenselijke, resultaat leidt.

Maar ook door vooral met elkaar in de samenleving in verbinding te blijven, wat met de huidige maatschappelijke norm kort samen te vatten als 'blijft thuis' nog niet zo eenvoudig is als we gewend zijn. Door aandacht voor elkaar te houden en te beseffen dat het leven met alle onzekerheden voor iedereen momenteel zwaar is en voor sommigen nog net even wat

zwaarder dan voor anderen. Dat iedereen op een eigen manier met deze onzekerheden omgaat. Laat iedereen vrij, maar niemand vallen.

Als gemeenteraad hebben we de verantwoordelijkheid om op voorziene veranderingen vooruit te lopen, deze op een goede en verstandige manier in onze gemeente te laten doorwerken en alle inwoners hier zo respectvol mogelijk in mee te nemen. Inmiddels hebben we daar de taak bij gekregen om op onvoorziene veranderingen vooruit te lopen. Een zware verantwoordelijkheid die D66 graag nog steeds samen met iedereen hier oppakt. Maar vanaf 9 november niet meer onder mijn leiding.

In 2010 begon ik vol energie als jongste lid van deze gemeenteraad en sindsdien heb ik veel meegemaakt, veel geleerd. Veel mooie maar vooral ook veel ingewikkelde momenten met jullie mogen delen. En het is mijn voornemen om dit tot aan de verkiezingen in 2022 ook te blijven doen. Maar de afgelopen 10 jaar zijn me niet in de oude kleren gaan zitten en inmiddels haal ik veel energie die ik in de politieke werkzaamheden stop er simpelweg niet meer uit. Dat maakt het tijd om een stapje terug te doen en ruimte te bieden aan een volgende generatie.

D66 is vereerd nog steeds het jongste lid van de gemeenteraad in ons midden te hebben, namelijk de heer Rick Poelwijk. Rick heeft eerst enkele jaren plaatsgenomen in de jongerenraad en sinds 2018 ook in deze gemeenteraad bewezen dat hij veel talent heeft voor het debat, dat hij een goed gevoel heeft voor politieke verhoudingen. Dat hij nieuwe positieve energie kan bieden aan de D66-fractie maar ook aan de gemeenteraad als geheel.

Vanaf 9 november zal D66 in Diemen zich met vernieuwde energie in blijven zetten voor onze samenleving onder leiding van fractievoorzitter Rick Poelwijk. En we zullen blijven knokken voor de idealen die in het DNA van onze politieke partij zitten.

Laat iedereen vrij, maar niemand vallen.

De VOORZITTER: dank u wel meneer De Haan. Ik kan mij voorstellen dat dat emoties oproept als je zo lang actief bent en dan tijdens deze vergadering dit aankondigt.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Meneer De Haan, een zware beslissing. Ik wens u heel veel succes met het nieuwe werk dat u ingaat.

Voor ons ligt de programmabegroting 2021. De opstellers hebben hun werk prima gedaan en leggen op vragen alles keurig uit over het hoe en waarom en onze complimenten hiervoor. De Diemense ambtenaren voeren de opdracht van het college wat omschreven is in het coalitieakkoord netjes uit. Op wat slordigheidje na door het vele knip- en plakwerk, is dit een programmabegroting waarbij er goed op de winkel gepast wordt.

We hebben in de voorgaande jaren ongeveer 10 punten aangebracht en de niet afgehandelde punten zijn blijven staan. U kunt ze lezen in het stuk dat zo meteen aangeboden wordt. Zo zien we dat er over een aantal punten van de Onafhankelijke Partij Diemen niets te lezen is in de programmabegroting van 2021. De starre houding van de coalitiepartijen geeft weinig ruimte voor verandering of bijstelling.

Bij de programmabegroting van 2020 maakten wij onze nieuwe naam, de Onafhankelijke Partij Diemen, bekend. Echter merken wij dat als het politici uitkomt er claims gemaakt worden dat niet de OnPD maar dat zij de 1^e waren met punten. Helaas, helaas. De OnPD is een voortzetting van Leefbaar Diemen en de geschiedenis is niet uitwisbaar.

Ik ga nu beginnen met onze begroting voor 2021. De Onafhankelijke Partij Diemen heeft 4 nieuwe punten voor deze begroting waar wij aandacht voor willen. Wij tellen met deze punten door zodat we de coalitie kunnen blijven herinneren wat wij ervan vinden. Punt 11 is Onder

water en grachtenmanagement. Punt 12 is sport in Diemen. Punt 13 is Veiligheid en punt 14 is Uitvoering moties. Dan kunt u vragen wat wil de Onafhankelijke Partij Diemen dan. Helaas moeten we de belangrijkste punten uit 2019 en 2020 herhalen want onze visie hebben we bijgesteld of aangescherpt. Door dit te blijven herhalen blijft het misschien hangen bij de coalitiepartijen en het college.

Ik ga dan terug naar punt 3 en dat ging over afval, dat is het grondstoffenaanbod van de Meerlanden. De quote van Angeline Kriekels, algemeen directeur van de Meerlanden, is samen sneller circulair. In voorgaande algemene beschouwingen hebben we een opmerking geplaatst bij onze afvalverwerker de Meerlanden. Diemen heeft 20.427 aandelen in de Meerlanden Holding. Uit het jaarverslag van de Meerlanden over 2019 blijkt dat het dividend per aandeel is gezakt naar € 4,83, in totaal moet er € 98.662 dividend uitgekeerd zijn. Het nettobedrag van het dividend gaat naar de algemene middelen. De dividend-opbrengsten worden minder voor Diemen. Als we meer service willen wordt het allemaal duurder. Wanneer je de wethouder aanspreekt over de overvolle containers schiet hij in de verdediging. Hij probeert te overtuigen dat met het nieuwe afvalplan alles beter moet gaan. De bewoners ruimen nu door corona op en gooien veel meer weg. Het gedrag van de bewoners moet beter, niet overal het veel buiten neerzetten.

Hoe kunnen we dit gedrag verbeteren? Als de Onafhankelijke Partij Diemen met ideeën komt om opvallende kaarten op grofvuil te pakken met de tekst dat het aangemeld is of dat er uitgezocht wordt wie hier illegaal naast de containers grofvuil plaatst horen we niets meer. Ons voorstel is dat bij aangemeld grofvuil de aanbieder een van de gemeente ontvangen kaart op het afval plakt. Als er geen kaart is geplakt, dan wordt er de boa's een meldingskaart op het vuil aangebracht. We hebben een voorbeeld in onze tekst erbij gedaan. Hiermee voorkomen we onnodige meldingen bij het KCC.

Als de bewoners meer moeten gaan betalen, dan ook meer service van de Meerlanden. Meer aandacht voor gft en papiercontainers want die zitten vaak propvol. Wellicht is een andere afvalverwerker voor Diemen beter want samen sneller circulair wordt voorlopig niet waargemaakt.

Dan hadden we punt 7a en 7b en dat gaat over de tiny houses. Die tekst kunt u zo meteen nog zelf even doorlezen want tiny houses staan nog steeds bij ons heel goed. Wat we zouden willen als Onafhankelijke Partij Diemen is dat er geld vrijgemaakt wordt om te onderzoeken waar tiny houses mogelijk zijn.

Dan komen we op een heel cruciaal punt en dat is mens en natuur samenleven. Park Spoorzicht is een heilige enclave voor GroenLinks maar laat mens en natuur samenleven. Aan de noordkant van Spoorzicht kunnen sociale woningen gebouwd worden. Niet het hele park hoeft hiervoor opgeofferd te worden. Zelfs het plan verdicht bouwen en zoeken naar een postzegellocaties als Buitenlust kan dan van de baan. Stop met het zinloos geld uitgeven en plannen doordrammen als de bewoners het niet willen.

Dan kom ik bij een nieuw punt 11 open water en grachtenmanagement. Door de aanleg van Holland Park heeft de gemeente Diemen nu ook grachten. In de begroting is er geen rekening gehouden met het schoonhouden en doorspoelen van de grachten. Dit open water zal vervuilen en wat gaat de gemeente er aan doen? Bij de realisatie van Plantage Sniep aan de kant van de Weespertrekvaart zijn zonneweides en mooie kades aangelegd waar je in de vaart kan zwemmen. Zo wordt op verschillende plaatsen in Diemen het zwemmen in open water gefaciliteerd. Er zijn geen metingen van de waterkwaliteit en geen afspraken voor het schoonhouden van de grachten. Hiervoor dient de Onafhankelijke Partij Diemen een motie in.

Sport in Diemen. Door de snelle groei van het inwonersaantal in Diemen neemt de vraag naar sportfaciliteiten toe. Sportclubs groeien en het aantal individuele sporters die niet in clubverband of bij een commerciële instelling sport beoefenen neemt ook toe. Deze groep van individuele sporters behoeft net zoveel aandacht als de andere sporters. De Onafhankelijke Partij Diemen ziet in de begroting geen geld wat beschikbaar is om deze vergeten groep te faciliteren. Hierbij denken wij aan uitbreiding van het project “Joint he Pipe” door het plaatsen van watertappunten op strategische plaatsen in Diemen. Ons verzoek aan de gemeente is: begin op meerdere punten waar individuele sporters komen met het plaatsen van een watertappunt.

Punt 13 Veiligheid. Onder het kopje veiligheid missen we de verkeersveiligheid. Hoort verkeersveiligheid niet tot onze veiligheid? Uiteraard is de veiligheid in Diemen Zuid een aandachtspunt. De bedrijven betalen mee aan de bewaking. Het gebied wordt uitgebreid met de 2^e fase van Holland Park en het college is bezig bedrijven te bewegen te vertrekken. Bij navraag zijn dit ook bedrijven die bijdragen aan de veiligheid. In de begroting gaat het college uit van continuering van de doorbelasting aan bedrijven. Het is echter onzeker om tot 2024 € 35.000 als bijdragen van de bedrijven op te nemen. De veiligheid in de omgeving van het station Diemen Zuid blijft een speerpunt wat Leefbaar Diemen en nu de Onafhankelijke Partij Diemen ooit voor elkaar heeft gekregen.

Ons laatste punt gaat over de uitvoering van moties. Dat Diemen niet uitblinkt in participatieprojecten kunnen we niet ontkennen. Moties worden niet altijd goed gehonoreerd door het college. De reden waarom er geen gevolg gegeven wordt aan een motie wordt ook niet altijd helder gecommuniceerd. Zo is er een motie aangenomen over “Power Saver Game Diemen”. Er wordt een voorstel tot afdoening van de motie gedaan. Maar is het voorstel ooit in stemming gebracht aan de raad? Het voorstel ligt alleen ter inzage in iBabs.

Ondertussen staat in de begroting bij de ruimtelijke ontwikkeling van alles, wat vooral slaat op interne processen. Wanneer gaat u de bewoners betrekken in het zuinig omgaan met energie? Omdat de prijs van de offerte die het college te hoog vindt in relatie tot wat zij daarmee kan bereiken wordt het doorgeschoven naar 2021/2022. De kost gaat voor de baat uit. Een cheque van de rijksoverheid voor de bewoners van Diemen is wel leuk. Met een worst van € 70 voor je neus moet je wel geld hebben om te investeren. Bezuinigingen op energieverbruik zonder kosten te maken geeft direct een rendement voor de bewoners. Voor de Onafhankelijke Partij Diemen is het onbegrijpelijk dat deze motie niet ten uitvoer wordt gebracht omdat het nu meer geld kost dan dat het opbrengt.

We zien bij meerdere moties in iBabs geen informatie van het college hoe er opvolging is gegeven aan een motie. Wellicht is er onder de noemer “Samen sturen” een paragraaf op te nemen waarin de effecten van moties tot uitdrukking komen.

Motie Kwaliteit open water luidt als volgt:

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen op donderdag 29 oktober 2020

Overwegende dat:

- Er in Diemen gezwommen wordt in open water;
- Dat er geen inzicht is in de kwaliteit van het open water;
- Diemen op plaatsen de oevers geschikt heeft gemaakt en/of gaat maken om te zwemmen;
- De bewoners in de zomer verkoeling zoeken bij en in open water;

- De grachten in Holland Park vervuilen door zwerfafval en door het verkeerd aanbieden van afval;

Spreekt uit dat:

- De volksgezondheid door zwemmen in open water risico's kan hebben;
- Het water in de grachten in Diemen ongewenst vervuild wordt;

Verzoekt het college:

- Budget uit de algemene middelen vrij te maken voor open zwemwater management;
- De kwaliteit van het open water in Diemen regelmatig te onderzoeken en dit in de zomermaanden regelmatig te publiceren om een zwemadvies af te geven;
- De grachten in Diemen schoon te houden en regelmatig door te spoelen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Onafhankelijke Partij Diemen

Jan Sikking

Leo Smits

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. “Nederland is een land dat in de kern die socialistisch is”. Ik had nooit gedacht mijn betoog te beginnen met een quote van onze liberale premier. En toch doe ik dat. Want enerzijds is het onzin wat Rutte beweert. Sinds de paarse kabinetten heeft het marktdenken immers de boventoon gevoerd. Maar vanaf het moment dat de coronacrisis in alle hevigheid losbarstte zijn sociaaldemocratische waarden als solidariteit, bestaanszekerheid en een sterke overheid weer trending topics.

In allerijl werden er vangnetregelingen opgetuigd. De zakken van de overheid bleken opeens veel dieper dan het kabinet de laatste jaren deed voorkomen. Het ligt voor de hand dat 2020 de geschiedenisboeken in zal gaan als het jaar van corona maar het wordt hopelijk ook het jaar waarin we herontdekken dat sociaaldemocratische waarden en uitgangspunten onmisbaar zijn als we de samenleving leefbaar willen houden voor de gewone mensen.

De sociaaldemocratische waarden werden aanvankelijk omarmd en er stond een sterke overheid klaar maar de duur en de uiteindelijke gevolgen van de coronacrisis zijn slecht te overzien en de onzekerheid neemt toe. Waar werkgevers die in de 1^e ronde NOW-steun kregen van de overheid hun werknemers niet mochten ontslaan, is dat in de 2^e en 3^e ronde wel toegestaan. Dat resulteerde in een recorddaling van het aantal banen waardoor de werkloosheid de afgelopen maanden flink toenam. Een groep die hard geraakt wordt zijn flexwerkers, vaak jongeren, de werknemers zonder vast contract en de zzp'ers.

Hoewel het kabinet aan het begin van de coronacrisis de sociaaldemocratische waarden omarmde, is daar nu weinig sprake meer van. Het kabinet maakt keuzes die wij niet hadden gemaakt. De KLM wordt gered ‘whatever it takes’ maar de culturele sector gaat kopje onder. Bedrijven ontvangen NOW-steun en keren de top hoge bonussen uit maar de flexwerkers worden ontslagen. We klappen voor de zorg maar een structurele salarisverhoging lijkt er niet in te zitten. Ook niet nu de motie die daarom vraagt in de Tweede Kamer, door het verkeerd stemmen van een ChristenUnie Kamerlid, alsnog is aangenomen.

Ja, de sociaaldemocratische waarden solidariteit, bestaanszekerheid en een sterke overheid werden aan het begin van de crisis omarmd maar niet definitief in de hoofden en harten van de regeringspartijen gevestigd. Helaas, we hadden het wel gehoopt.

Die sociaaldemocratische waarden hebben de laatste jaren gelukkig wel hun beslag gevonden in het Diemense beleid. Het zijn waarden waarop de Partij van de Arbeid gestoeld is en waarin wij altijd hebben geloofd. Het zijn de waarden van waaruit wij politiek bedrijven en proberen onze idealen te verwezenlijken. Het zijn waarden waardoor Diemen een prettige plek is om te wonen en er goed voor staat.

Door de groei van Diemen en door zorgvuldig beleid is de financiële positie van Diemen gezond. We zijn er trots op dat wij daar de afgelopen jaren vanuit de coalitie en met de steun van onze kiezers aan hebben kunnen bijdragen. Die gezonde financiële positie maakt dat, hoewel ook Diemen hard geraakt is door de coronacrisis, de ambities uit het coalitieakkoord overeind blijven.

En het maakt dat wij niet lui achterover leunen. Er is genoeg werk aan de winkel. Wij blijven ons onverminderd hard en vol strijdkracht inzetten voor Diemen. Met in het bijzonder aandacht voor 4 punten zoals u de laatste jaren van ons gewend bent: 1. Voldoende betaalbare woonruimte, 2. Adequate publieke voorzieningen, 3. Steun in de rug voor wie dat nodig heeft, 4. Duurzaamheid.

Ten eerste zeker zijn van een fijne en betaalbare woning. Ik geloof in de kracht van herhaling en daarom zeg ik het nog eens: wonen is een grondrecht. Een grondrecht dat in onze omgeving steeds meer lijkt te worden aangetast. De woningnood blijft ongekend hoog.

Wonen dreigt in de Randstad steeds meer iets te worden voor de happy few. Voor lage- en middeninkomens is het haast onmogelijk om betaalbare woonruimte te vinden. Deze coalitie wil geen kampioen woningbouw zijn maar wij willen wel ons steentje bijdragen om het maatschappelijke probleem getiteld ‘woningnood’ op te lossen. Met de regio hebben we de gedeelde verantwoordelijkheid om de schaarste aan te pakken.

Maar niet alleen de gemeenten zijn aan zet. De verantwoordelijkheid ligt ook in Den Haag. Gemeenten hebben behoefte aan regelgeving die het mogelijk maakt om huurstijgingen stevig te beteugelen. Corporaties moeten kunnen investeren.

Afschaffing van de verhuurdersheffing, een oneerlijke belasting die woningcorporaties betalen over hun bezit maar particuliere verhuurders en pandjesprinsen niet, is daarvoor noodzakelijk.

We zijn ontzettend blij dat in 2021 wordt gestart met de bouw van Holland Park West. Een prachtig project met een flink aandeel sociale- en middeldure huur: van de 700 woningen valt 30% in het sociale segment en 20% in middeldure categorie. Ook verheugen wij ons op de oplevering van de 100 sociale huurwoningen in de tramlus bij De Sniep. Natuurlijk wordt de woningnood hiermee niet opgelost maar het zijn stappen in de goede richting.

Naast de daadwerkelijke bouw van woningen gaan we in 2021 ook aan de slag met de nieuwe huisvestingsverordening. Een instrument waarmee de rechtvaardige verdeling van de sociale- en middeldure huurwoningen gerealiseerd kan worden en waarmee doorstroming wordt bevorderd.

De heer JÄGERS: dank u voorzitter. Mevrouw Kuilman had het over een steentje bijdragen in de woningbehoefte. Heeft u de tabel bekeken in het bestemmingsplan van de Arent Krijtsstraat 1 over hoe die woningbehoefte wordt geschetst ten opzichte van andere gemeenten in de regio?

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Ik heb niet tegelijk voor de geest welke tabel u bedoelt.

De heer JÄGERS: de tabel van de woningbehoefte in de regio. U had het over een bijdrage van een steentje maar kunt u niet beter spreken over een steen?

Mevrouw KUILMAN: dat doen wij met veel plezier met deze bijdrage want de woningnood is onverminderd hoog.

De heer JÄGERS: onevenredig veel bijdrage aan de invulling van de woningbehoefte in de regio. Dat wij procentueel veel meer moeten bijdragen dan bijvoorbeeld een gemeente als Purmerend.

Mevrouw KUILMAN: wij moeten bijdragen wat wij kunnen en als dat onevenredig veel is vergeleken met de omliggende gemeenten, dan zij dat zo. Als er gemeenten zijn in de omgeving die heel weinig bijdragen terwijl ze wel de mogelijkheid hebben, dan denk ik dat daar ook op gereageerd moet kunnen worden, bijvoorbeeld door de provincie of door het Rijk want het Rijk kan desnoods zeggen van gemeente Purmerend, u heeft ontzettend veel grond maar u bouwt niet. Wij grijpen in en wij wijzen aan dat u hier moet gaan bouwen. Wellicht komt er na de verkiezingen in maart 2021 een ministerie van VROM die het recht heeft om zoiets te doen maar als Diemen kunnen we niet zeggen dat Purmerend dat moet. We kunnen er een beroep op doen maar hopelijk verandert de situatie na de verkiezingen.

De heer JÄGERS: dat is een uitgebreid antwoord. Dat kan ik niet ontkennen maar waar houdt het op? Wanneer is er naar uw idee een reden om te zeggen van genoeg is genoeg?

Mevrouw KUILMAN: natuurlijk, het houdt een keer op. Holland Park is de laatste grote locatie die ontwikkeld wordt. Er zijn nog een paar kleinere zoeklocaties maar op een gegeven moment is het vol en ik heb geen glazen bol, ik kan u niet zeggen wanneer dat is.

Ik ga door met mijn algemene beschouwingen. Ik was bij mijn 2^e punt Zeker zijn van adequate publieke voorzieningen. De Partij van de Arbeid echt veel belang aan goede publieke voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, sport en cultuur, waar alle Diemenaren gebruik van kunnen maken. Diemen groeit en dat betekent dat de vraag naar die voorzieningen ook groter wordt. Als coalitie durven wij in die voorzieningen te investeren. De verplaatsing van de bibliotheek naar de Omval die hopelijk een samenwerking tussen beide instelling met zich meebrengt, juichen wij toe. Hierbij willen we wel aandacht vragen voor de huidige voorzieningen in de Omval zoals Studio DMN. Houden deze voorzieningen in de toekomst een plek in het gebouw? Ook de bouw van de brede school in Holland Park, die start in 2021, zien we met plezier tegemoet.

Op het gebied van sport gebeurt eveneens het nodige. Het sportpark wordt heringericht, eind 2021 wordt de nieuwe sportschool opgeleverd en de huidige sportschool wordt opgeknapt en verduurzaamd. Zo is er genoeg plek om te sporten in Diemen.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Als we alles volbouwen, is er dan nog wel ruimte voor sport wat heeft u enig idee hoeveel vierkante meter Diemen heeft bijvoorbeeld aan sport in vergelijking met omringende gemeenten? En waar halen we dan die ruimte vandaan als we

alles volbouwen? Moet er niet eerst een visie komen over wat voor voorzieningen hebben we allemaal nodig voordat we alles vol gaan bouwen?

Mevrouw KUILMAN: u doet nu alsof we heel Diemen asfalteren en niets anders meer doen dan woningbouw maar ik zie toch echt dat wij heel veel doen op het gebied van sport, op het gebied van openbare ruimte die steeds mooier wordt. Dat sportpark wordt zo ingericht dat er honderden mensen van de hockeyclub kunnen sporten, dat er nog beachvolleybal bij kan komen. Juist aan die voorzieningen werken we zodat er meer mensen in Diemen kunnen sporten.

Mevrouw WIELAGE: we gaan de huidige ruimte opnieuw indelen maar er komt geen ruimte bij. Dus dat betekent dat het aantal vierkante meters buitensportruimte niet groeit terwijl Diemen met 50% aan inwoners groeit maar de buitenruimte niet groeit. Wat vindt u daarvan? Dus de hoeveelheid vierkante meters blijft hetzelfde. Dat betekent dat je toch tekort komt op een gegeven moment.

Mevrouw KUILMAN: ik denk niet per se dat we tekort komen doordat de huidige vierkante meters hetzelfde blijven. Ik denk dat als wij de ruimte efficiënt gebruiken, dat we dan genoeg ruimte overhouden om te kunnen sporten.

Mevrouw WIELAGE: u bedoelt dat we dan gewoon, net zoals we dat met TIW Survivors doen, sportclubs naar Amsterdam gaan sturen. Dat bedoelt u want we hebben toch nu al ruimte tekort?

Mevrouw KUILMAN: nee, dat is niet wat ik bedoel. Wat ik zeg is dat we de ruimte efficiënter indelen. Dat de Survivors naar Amsterdam gaan, dat vind ik een hele treurige beslissing. Ik vind het heel jammer dat ze hier niet kunnen blijven maar het leek ons een goede oplossing en op die manier is er meer ruimte in Diemen om te sporten en kunnen zij ook in Amsterdam hun hobby blijven uitoefenen.

Mevrouw WIELAGE: we hebben een aantal vierkante meters buitenruimte. Daar kunnen mensen op sporten maar als we zo hard groeien in inwoners. Dan moet je er ook voor zorgen dat je meer buitenruimte hebt zodat ook de sportclubs kunnen groeien. Bent u dat met ons eens dat daar ruimte voor wordt gemaakt?

Mevrouw KUILMAN: dat ben ik niet met u eens. Wat is denk is dat wij ten eerste moeten kijken hoe en of de ruimte efficiënt gebruikt wordt.

Mevrouw WIELAGE: dan weet ik genoeg, dank u wel.

Mevrouw KUILMAN: ik was bij mijn 3^e punt aangeland Zeker zijn van steun in de rug. De coronacrisis is een aanval op de bestaanszekerheid van veel Nederlanders. Ik zei het al, banen staan op de tocht of verdwijnen, flexwerkers en zzp'ers komen thuis te zitten. Deze mensen verliezen zoveel meer dan alleen hun inkomen. Werk gaat om mee kunnen doen in de samenleving, een gevoel van voldoening krijgen en er toe doen. De Partij van de Arbeid vindt het heel belangrijk dat deze groep steun in de rug krijgt op weg naar werk dat bij hen past. Goede begeleiding en eventuele her-, bij- en omscholing zijn daarbij van belang. Gelukkig

zijn hier middelen voor. Ook kwetsbare Diemenaren die misschien al veel langer thuis zitten, verdienen deze steun om weer aan het werk te gaan.

Eenzaamheid is een groot maatschappelijk probleem. Niet alleen onder ouderen maar ook onder jongeren en alle categorieën daartussenin. Vorig jaar heeft de Partij van de Arbeid tijdens de algemene beschouwingen hier ook aandacht voor gevraagd. Met de coronacrisis is het probleem actueler dan ooit. Thuiswerken, onderwijs op afstand in het hoger onderwijs en een verminderd activiteitenaanbod verergeren het probleem. Omkijken naar elkaar is belangrijker dan ooit.

In het kader van eenzaamheid onder jongeren zijn wij blij met de uitbreiding van het jongerenwerk. Wel zijn we benieuwd hoe het jongerenwerk dit probleem bij de horens vat. Vandaar onze motie over dit onderwerp. Ook bij andere groepen dan jongeren is het belangrijk om ervoor te zorgen dat mensen niet van de radar verdwijnen en vereenzamen. Hoe houden we hier als gemeente zicht op?

Jongeren die het nodig hebben moeten onze hulp krijgen maar de kostenontwikkeling in de jeugdzorg is zorgelijk. Het college neemt daar maatregelen voor. Echter, het staat als een paal boven water dat de financiële middelen die gemeenten uit Den Haag krijgen volstrekt onvoldoende zijn.

Mijn vierde punt. Zeker zijn van duurzame gemeente. Dat er een klimaatcrisis is valt niet meer te ontkennen. Het tij valt nog te keren als we nu hard aan de bak gaan. Met mooie woorden los je de klimaatcrisis niet op, daarom is het belangrijk dat wij als gemeente concreet het verschil maken op de punten waar we dat kunnen zodat we een leefbare planeet achterlaten. De duurzaamheidsagenda die we recent hebben vastgesteld vormt daarbij het uitgangspunt. Het actief betrekken van de Diemenaren bij het duurzaamheidsbeleid is enorm belangrijk voor het draagvlak. Duurzaamheid is immers een opgave van de gemeenschap en niet alleen van de gemeente.

Het rigoureuus terugbrengen van de hoeveelheid restafval per inwoner is een van de concrete stappen die we moeten zetten. De hoeveelheid restafval die Diemenaren produceren, gemiddeld 200 kg per jaar, moet worden gehalveerd. Door beter te scheiden en daardoor meer afval te kunnen recyclen kunnen we dit doel halen. Met het afvalplan wordt op dit gebied de 1^e stappen gezet.

Ook op andere gebieden wordt actie ondernomen. Bijvoorbeeld door duurzaam en maatschappelijk verantwoord in te kopen, de openbare ruimte duurzaam te ontwikkelen en beheren en te zorgen voor duurzame gemeentelijke gebouwen. Deze acties juichen wij toe. De toekomst is ongewis, net als de gevolgen van de coronacrisis, maar u kunt ervan op aan dat we ons ook het komende jaar vanuit onze sociaaleconomische waarden blijven inzetten voor onze prachtige gemeente. Waar het fijn wonen is, waar goede publieke voorzieningen zijn, waar iedereen die het nodig heeft steun in de rug krijgt en waar we werken aan een duurzame toekomst.

Motie 5 Eenzaamheid onder jongeren luidt als volgt:

De gemeenteraad van Diemen, in vergadering bijeen op donderdag 5 november 2020,

Kennis genomen hebbende van de voorgestelde uitbreiding van het jongerenwerk;

Constateerde dat:

- Eenzaamheid niet enkel onder ouderen maar ook onder jongeren een probleem is en voor veel jongeren nog in de taboesfeer zit;
- Rond de 10% van de jongeren in Diemen te maken heeft met langdurige eenzaamheid (GGD Jongeren in Beeld Diemen; 2017-2018)

Overwegende dat:

- Eenzaamheid bij het leven hoort maar dat niet iedereen de juiste vaardigheden of het juiste vangnet heeft om met eenzaamheidsgevoelens om te gaan;
- Eenzaamheid onder jongeren kan leiden tot allerlei ongewenste gevolgen en dat de aanpak van eenzaamheid onder jongeren past bij de inzet op preventie;

Verzoekt het college van B&W om:

- Bij het op pagina 35 van de begroting genoemde overleg met de Welzijnsstichting het tegengaan van eenzaamheid bij verschillende groepen jongeren als een van de vertrekpunten van het beleid te nemen;
- Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2021 de raad te informeren over het geformuleerde beleid in deze en in het vierde kwartaal van 2021 over de eerste resultaten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Nico Portegijs
Sofie Kuilman
Frank Geerts

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. Een terugblik. Al doende leert men. In het vuur van het debat maak je wel eens een verspreking. Zo had ik een keer een vergelijking gemaakt over luchtverontreiniging die op 2 manieren was uit te leggen. Een inwoner was boos op mij. Dat is later rechtgezet en verder ook uitgepraat.

Zo wees de heer De Haan mij een keer op een uitspraak over de “seksuele geaardheid van voetballers”. Zelf moet je ook dan de hand in eigen boezem steken. Kortom, we kunnen leren van feedback, dit is ook onze plicht naar de inwoners.

In de categorie versprekingen valt ook deze opmerking van een raadslid op: “Het zou wel gek zijn als ik nu oppositie zou voeren tegenover mijn eigen wethouder.” Dat klinkt bij ons alsof de controlerende taak ten koste gaat van het onvoorwaardelijk steunen van een wethouder. Sinds 2002 is er een wet die de gemeenteraad en het college van B&W ontvlechten met de bedoeling dat de raad onafhankelijk zijn kaderstellende en controlerende taken kan uitvoeren. Die taken gelden voor alle partijen. Daarnaast willen we ook nog wijzen op de zorgplicht voor raadsleden om zorgvuldig te handelen.

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Het raadslid waar de heer Advokaat op doelt, dat ben ik. Ik wil deze quote toch even terugbrengen op wat context geven. Natuurlijk is er hier sprake van een dualistisch systeem en natuurlijk neem ik mijn controlerende taak als raadslid heel serieus en natuurlijk spreek ik mijn wethouder aan als ik denk dat hij iets doet wat niet kan of als ik het niet met zijn plannen eens ben. We hebben aan tafel gezeten bij de coalitie onderhandelingen en het college geeft uitvoering aan het coalitieprogramma. Dus doorgaans

zijn we het eens met wat er wordt voorgedragen door het college maar u kunt zich wellicht ook herinneren dat wij het er niet altijd mee eens zijn. Ik memoreer even de erfpachtkwestie. Daar hebben wij een amendement ingediend om het collegevoorstel. Dus wij controleren onze wethouder wel degelijk.

De heer ADVOKAAT: bedankt voor de toelichting. Uit de recente behandelingen van de Arent Krijtsstraat 1 bleek bij 2 coalitiepartijen dat, ondanks de informatie, zij niet op de hoogte waren van de muur voor het raam van een aantal bestaande woningen. Niet bepaald een voorbeeld van zorgvuldigheid bij het afwegen van alle belangen.

Deze stichtelijke woorden komen voort uit onze bezorgdheid over de toename van het aantal zaken bij de rechter in de afgelopen 2 jaar. Buiten de lopende 3 zaken is er nog zeker een te verwachten en is het een kwestie van tijd voor nog 2 zaken starten. Dat is contraproductief, kost geld en kost erg veel ambtelijke capaciteit.

Met een goed participatie- en communicatiebeleid zijn deze zaken mogelijk te voorkomen.

We roepen dan ook op dat de raadsleden zich in dit onderwerp gaan verdiepen en voortvarend met de moderne participatie en communicatie aan de slag gaan.

We zagen ook hele goede beleidsstukken zoals het Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023, het Jaarprogramma 2020 uitvoering integrale veiligheid gemeente Diemen en de Duurzaamheidsagenda 2020-2025.

Jeugd en gezondheid. Wij zijn ons ervan bewust dat de cijfers uit de jeugdgezondheidsmonitor uit 2017-2018 zijn maar men kan zich voorstellen dat de omstandigheden voor deze doelgroep sinds de uitbraak van corona alleen maar lastiger is geworden. In 2017-2018 had 15% van de jongeren in Diemen angstklachten, 9% depressieklachten, 27,5% slaapproblemen en 8,5% voelde zich eenzaam. We kunnen ervan uitgaan dat deze cijfers in de afgelopen periode alleen maar zijn toegenomen. Hierover maken wij ons grote zorgen.

Uit het WMO-rapport van 2019 blijkt dat respondenten vooral contact opnemen in verband met het niet meer aankunnen van huishoudelijk werk en het niet beschikken over vervoer en daardoor nergens heen kunnen. Het grootste deel (66%) van de respondenten kwam bij de gemeente terecht met een doorverwijzing van de huisarts of een andere zorgverlener. Het percentage respondenten dat aangeeft dat de omgeving hem/haar niet meer kan ondersteunen is 55%. Dit vinden wij schrikbarend hoog. 86% van de ondervraagden ontvangt hulp van een partner, familie, vrienden of burens. Daarbij is er best een grote groep die nee of ik weet niet zegt op de vraag of de naaste de hulp aankan. Met name in deze coronaperiode vragen wij ons af of deze zorg structureel geleverd kan worden.

We zien dat het sociale beleid en zorgbeleid in Diemen goed doordacht is. Het is zorgvuldig en dit wordt goed vormgegeven maar toch zijn deze cijfers zorgwekkend. Zeker door de situatie waar we nu in zitten. We maken ons zorgen om de bewoners in Diemen waarbij de eenzaamheid toeneemt, waarbij de angst en depressie de bovenhand voeren, waarbij de mensen in de naaste omgeving meer belast worden/zijn. Hoe kunnen we, als bezorgde bewoners in Diemen, het sociale zorgsysteem ondersteunen?

Lokale economie. Voor de ondernemers wordt op dit moment erg veel gedaan waarvoor onze complimenten maar ondernemers hebben een stip op de horizon nodig. Kijk ook naar de langere termijn. Er worden weinig tot geen woorden gesproken over de lokale economie na covid-19. Toch zal er in de 2^e helft van 2021 gewerkt moeten worden aan herstel van de lokale economie. In het belang van de ondernemers maar ook voor de gemeente Diemen.

Financieel. In 2018 misten wij al het beleid of een visie voor de rode cijfers op de lange termijn. Vorig jaar was er voor het eerst erkenning van het probleem. Nu wordt er ook een oorzaak aangegeven, namelijk de containerwoningen in Holland Park Zuid. De PvdA stelde daar terecht vragen over. Als antwoord werd er verwezen naar de kadernota 2021, blz. 10. In deze nota zien we een oplopend inwoneraantal. Ook in de begroting 2021 zien we een stijging aan belastinginkomsten. Doordat het inwoneraantal stijgt, zal de bijdrage vanuit het rijk dus gelijk moeten blijven of hoger moeten worden. We vragen ons ook af hoe die containerwoningen zo van invloed kunnen zijn op onze toekomstige begrotingen. Al met al zien we nog steeds geen oplossingen voor de steeds dichterbij komende begrotingstekorten. Dit vinden wij zorgelijk.

Duurzaamheid. Door de coronamaatregelen merken we dat het verlangen naar groen en natuur nog groter is. De bomen, plantsoenen en het Diemberbos bieden in deze vreemde tijd letterlijk lucht en ruimte. Dit maakt onderwerpen als klimaat, energie, groen en duurzame mobiliteit actueler dan ooit. Wij kijken dan ook uit naar de komende plannen.

We hadden een goed afvalplan met een veelbelovend participatietraject. De meeste winst bij afval valt te halen in het scheiden van droog en nat afval (gft). Bewoners zouden gft-rolcontainers krijgen. Toen kwam de coronacrisis.

Vervolgens horen en zien wij dat er rolcontainers worden uitgedeeld voor papier en plastic. Begrijpelijk, maar we denken dat na de coronacrisis het enthousiasme voor een participatietraject en de gft-rolcontainer is afgenomen door deze uitdeelactie. Inwoners zullen toch denken: “Ik heb al 3 boeken, waar laat ik die via vierde?” En “Ik had me al opgegeven, ik doe genoeg”. Minder voortvarendheid (op zich geen slechte eigenschap) en wat meer geduld zouden naar onze mening beter zijn geweest voor het uiteindelijke doel: het scheiden van nat en droog afval.

Verder liggen er nog grote uitdagingen bij energie- en warmtetransitie waarbij voorlichting aan en met inwoners voorop moet staan.

Sportbeleid. Verwachtingen en emoties van duizenden inwoners van Diemen worden sinds september 2016 in het sportbeleid heen en weer geslingerd. En het eind is nog niet in zicht. Eerst ging het nog om 3 sportverenigingen maar sinds kort is ook nog de handbalvereniging erbij betrokken. Dat is meer dan 4 jaar lang destructief sportbeleid voor de sportverenigingen. Meer dan 4 jaar lang verwachtingen wekken en die na enkele maanden weer terugtrekken, vinden wij een jojo-beleid. Een dusdanig beleid verdienen de sportverenigingen niet. Die willen zich liever bezighouden met groei, continuïteit en stabiliteit.

Het gevoerde sportbeleid is dan ook onaanvaardbaar en maakt de portefeuillehouder sport voor ons en alle inwoners van Diemen ongeloofwaardig. Wij betreuren deze gang van zaken. Wonen. Betaalbaar wonen in Diemen is steeds meer op de achtergrond geraakt, ondanks de ambities uit het coalitieakkoord. Het lijkt steeds meer op bouwen voor de elite. Huur- en koopprijzen rijzen de pan uit en het wordt steeds moeilijker voor jongeren uit Diemen het huis te verlaten en voor starters om een woning te vinden. We richten onze hoop op Holland Park West en Zuid. De bouwplannen aan de Arent Krijtsstraat dragen niet bij aan de ambitie voor betaalbaar wonen zoals in het coalitieakkoord.

Amendement 2 luidt als volgt:

De raad van de gemeente Diemen, in vergadering bijeen op 29 oktober 2020,

Heeft kennisgenomen van:

- De begroting 2021 van de gemeente Diemen;

Overwegende dat:

- We leven in onzekere tijden door de covid-19 pandemie;
- De vorige week ingestelde maatregelen naar verwachting tot december 2020 zullen duren;
- Verdere uitbreiding van beperkende maatregelen ter bestrijding van covid-19 nog mogelijk zijn;
- Inwoners pas na de WW-uitkering in de bijstand terechtkomen en dat het effect nog maanden voelbaar kan zijn;
- Ook al hebben we nu de middelen, uitgaven niet kunnen worden teruggedraaid maar projecten kunnen wel naar voren worden gehaald;
- De financiële consequenties pas zichtbaar zijn in de 1^e en 2^e kwartaalnota 2021;
- Dat de toekomstige tekorten een sobere begroting rechtvaardigen;
- Spoorzicht al 40 jaar er zo bijligt en groot onderhoud niet direct noodzakelijk is;
- Bij Spoorzicht er ook nog bijkomende kosten zijn zoals: “De uit te voeren werkzaamheden door de organisatie zijn nog niet ingepland en komen dus bovenop de huidige capaciteitsraming. Deze kosten dienen te worden opgevoerd als investering.”
- De doorgang van het strandje bij de Diem onzeker is.

Besluit dat aan de tekst waar staat in het Meerjarig investeringsplan blz. 98/249 en Nieuw/gewijzigde investeringen blz. 100:

- Spoorzicht € 470.000 in “2021” te wijzigen in jaar “2022”;
- Strandje aan de Diem € 285.000 in “2021” te wijzigen in jaar “2022”.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ons Diemen
Wim Advokaat

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Het zijn zorgelijke tijden. Zorgelijk voor kwetsbare ouderen, zorgelijk voor zorgverleners, zorgelijk voor de kleine en grote ondernemers, zorgelijk voor het onderwijs, en dan is de opsomming nog lang niet compleet. Vanaf deze plaats betuigen wij ons medeleven aan iedereen die is getroffen, in directe of indirecte zin door de coronacrisis. Covid-19 drukt onze neus op het gegeven dat we niet alleen als individuele mens maar ook als collectief kwetsbaar zijn.

Onze overheden trachten de gevolgen in te perken, met moeite. En zorgen hadden de overheden al genoeg waaronder ook de gemeentelijke overheid. In zulke omstandigheden een bestek maken voor de komende jaren is daarmee moeilijker dan het toch al was.

De voorliggende begroting getuigt ervan. Er heerst onzekerheid over de duur van de perikelen en de financiële gevolgen op langere termijn. Het Rijk heeft reeds toegezegd gemeenten te compenseren maar de indirecte kosten van deze crisis zijn op dit moment nog onduidelijk. Gemeentelijke plannen ondervinden vertraging. De algemene reserves worden aangesproken, onzes inziens terecht. En onze ambtenaren worden extra belast met het implementeren van tijdelijke maatregelen. Van sociale organisaties zoals vrijwilligersorganisaties wordt eveneens inzet gehoopt en verwacht.

We wonen en besturen een stedelijk dorp waar we trots op mogen zijn en waar velen van ons het goed hebben, maar lang niet iedereen. Laten we ervoor zorgen dat zo min mogelijk mensen buiten de boot gaan vallen. Het geschetste sociaal beleid ziet er wat dat betreft goed uit.

Ondanks de extra uitdaging waar we mee geconfronteerd worden blijven onze gemeentelijke zorgen ook bestaan. Net zoals in een gezin waar iemand onverwachts veel aandacht behoeft, de was ook nog gedaan dient te worden. In dat kader ga ik enkele onderdelen van de begroting aflopen.

In het programma Sociaal lezen we onder Nieuwe Ontwikkelingen, bladzijde 32, een interessante opmerking over Wonen: “In de prestatieafspraken 2020-2023 zijn met woningcorporaties en de huurdersorganisatie afspraken gemaakt om projecten op te zetten zoals Van Groot naar Beter, dat een bijdrage aan de doorstroming op de woningmarkt zal leveren en ervoor kan zorgen dat ouderen langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen in een meer geschikte woning”.

Wat het laatste betreft lezen we ook op bladzijde 83 dat bij nieuwbouw de norm wordt om levensloopbestendig te bouwen. Dat is ons duidelijk. Maar wat zijn de kansen van Van Groot naar Beter? In andere gemeenten loopt een dergelijk project al (Aalsmeer bijvoorbeeld). Er is dan tevens sprake van een verhuiskostenvergoeding en aanpassing van de huur. Maar, hoe zou er in Diemen doorgestroomd kunnen worden als er nauwelijks seniorenwoningen zijn, zo vragen we ons af. Wordt hier geen verwachting gewekt die niet waar te maken is?

Aangaande de veiligheid in Diemen het volgende. We steunen de beveiliging omgeving station Diemen Zuid en van het Bergwijkpark van harte. Verder, we hopen dat de uitrol van Scheerlicht nu zijn beslag kan krijgen. We hebben deze aanpak steeds gesteund en de 1^e resultaten verwelkomd. Hoe nodig het is wordt bevestigd door ervaringen van buiten Diemen. Recente berichtgeving van AT5 suggereert dat meer dan 10% van de sociale huurwoningen in Amsterdam illegaal wordt onderverhuurd. Bij een proefaanpak in Rotterdam blijkt op belangrijke schaal sprake te zijn van illegale onderverhuur en/of drugsgelateerde criminaliteit.

We hebben nog wel een zorg. Op bladzijde 9 lezen we dat de afdeling Burgerzaken steeds meer fungeert als poortwachter tegen ondermijning. We vragen ons af of er sprake is van een vergroot risico op agressie van cliënten bij genoemde afdeling.

In het programma Veilig lezen we op bladzijde 44 over de “Beëindiging dienstverleningsovereenkomst met Ouder-Amstel” en verder “bestuurlijke ambities lopen uiteen”. We kunnen ons niet herinneren dat dit in de raad aan de orde is geweest en zouden er graag toelichting op willen hebben. Bijvoorbeeld, waar precies lopen de bestuurlijke ambities uiteen?

Over participatie het volgende. Op bladzijde 118 binnen het programma Samen besturen lezen we onder 1.1.1. als subdoel: “Bij projecten en nieuw beleid in het startdocument expliciet benoemen van participatie en de participatietrede aangeven”. Dat is prima natuurlijk. Maar de keuze van de participatietrede heeft bij een project als de Arent Krijtsstraat, en nu ook weer bij Buitenlust, veel ongenoegen opgewekt. Kritiek van de bewoners komt er steeds op neer dat er te weinig te participeren valt. Dient juist de keuze van de participatietrede niet nog eens, beleidsmatig, onder de loep genomen te worden bij zulke projecten?

De jeugdzorg, we noemen het omdat het ons na aan het hart ligt. Er is in het afgelopen jaar al veel over gezegd. Ook over het open eindekarakter van de Jeugdwet en maatregelen om een en ander te beheersen. Wij kunnen ons vinden in de aanpak die blijkt uit de begroting. De prestatie-indicatoren op pagina 38 schetsen wel een verontrustend beeld van een belangrijk

deel van de jeugd. 8,5% van de jongeren tot en met 18 jaar behoeven jeugdhulp. Kinderen die in armoede verkeren 5%, enzovoort.

We lezen in het programma Onderwijs dat in de komende periode gesprekken worden gevoerd met OSB om te komen tot een nieuwe poging tot een middelbare school in Diemen. We moedigen dit van harte aan. Afgelopen september zijn we namelijk geschrokken van het scenario dat volgens schoolbesturen Amsterdamse leerlingen voorrang zouden dienen te krijgen boven bijvoorbeeld Diemense leerlingen. Wethouder Klaasse heeft daar met een brief op gereageerd en het is van tafel geraakt. Het benadrukt wel weer het belang van een eigen middelbare school, ook voor de zelfstandigheid van Diemen als gemeente.

Het CDA heeft opmerkingen over het afvalplan uit het programma Leefomgeving en Klimaat. Dat de extra hoeveelheden afval als gevolg van covid-19 een complicatie betekent, accepteren we. Ook nemen we er notitie van dat de egaliseringsreserve afvalstoffenheffing leeg is door diverse oorzaken. Desondanks, het is toch jammer om te constateren dat de begrote omvang huishoudelijk restafval, uitgedrukt in kilogram per inwoner per jaar, de eerstkomende jaren op 180 kg wordt gezet terwijl de VANG-doelstellingen reeds vanaf 2020 een getal van 100 hanteren, een doelstelling die al door veel gemeenten wordt gehaald, blijktens informatie van de NVRD. Ondertussen gaat de heffing wel met 5,1-5,8% omhoog, volgens de rekenvoorbeelden op pagina 179.

Participatiebijeenkomsten met bewoners konden geen doorgang vinden, zo lezen we op bladzijde 94, waardoor containers niet zijn ingezameld en gft-dummy's niet verwijderd. Deze vertraging dreigt zich ook in 2021 voor te doen, het is immers goed denkbaar dat het coronavirus dan nog steeds huishoudt. Kortom, het schiet allemaal niet op maar wordt wel duurder.

Nu we vooruitblikken wil ik nog even de kwestie van TIW Survivors aanhalen. Aan hen is het offer opgelegd om van Diemen naar Amsterdam te verhuizen. Ook het CDA heeft met tegenzin ingestemd. Maar we vinden wel dat Diemen daarmee een ereschuld heeft in te lossen. Het gaat ons er niet om op dit moment met een vinger te wijzen naar de ene of de andere belanghebbende. Maar we hopen dat niemand zich gaat ingraven en dat de zaak wordt losgetrokken.

Tot slot willen wij als CDA-fractie de ambtelijke organisatie en ook het college danken voor hun inspanningen om ons in deze ook voor de dagelijkse bedrijfsvoering ingewikkelde tijd een heldere en complete begroting voor te leggen.

De VOORZITTER: dan was dit de 1^e ronde met de algemene beschouwingen van alle fracties. Ik ga straks de vergadering schorsen. We zijn iets uitgelopen. Ik ga schorsen tot 19.40 uur en ik herhaal mijn verzoek om tijdens de 1^e schorsing uw 3 punten door te geven aan de griffie. Die kunt u mailen naar onze griffier welke 3 punten u straks aan de orde wil stellen in het debat met alle fracties. Dus als u dat zou kunnen opsturen, dan stellen we dat zeer op prijs. Dan schors ik nu de vergadering tot 19.40 uur.

2.b Pauze, 1^e schorsing

De VOORZITTER: ik heropen de vergadering.

2.c Eerste reactie college op algemene beschouwingen, moties en amendementen

De VOORZITTER: we gaan nu door met een reactie van het college op de algemene beschouwingen, de moties en amendementen. Dat zal overigens op de hoofdpunten zijn. Dus het kan zijn dat niet alle onderwerpen vanavond voorbijkomen omdat we in deze 1^e reactie proberen om kort en bondig op een aantal onderwerpen in te gaan. Dus als u een paar dingen mist. Het college zal volgende week ook op een aantal zaken terugkomen die misschien wat meer tijd vergen.

Wethouder SCHOLTEN: dank u voorzitter. Bij de begroting behoor je als college met de financiën te beginnen maar het viel mij in positieve zin op dat we vanavond uitermate weinig over financiën gesproken hebben en wat er gesproken is was in zijn algemeenheid toch lovend en tevredenheid met de financiële situatie waarin Diemen zich bevindt. Dat hebben wij met z'n allen voor elkaar gekregen.

Ik hoorde nog wel wat zorgen over de financiën op de lange termijn, met name vanuit de fractie van Ons Diemen. Die verbaasde zich over het effect van het verdwijnen van de containerwoningen. Dat heeft een tijdelijk effect. Dat leidt ertoe dat we even niet groeien maar een klein stukje krimpen en daarna weer verder groeien, overigens op basis van bestemmingsplannen die uw raad al vastgesteld heeft. Dus op dat punt maakt het college zich ook verder geen zorgen. In die zin is het amendement van Ons Diemen, maar ik kom daar uitgebreider volgende week op terug, om enkele investeringen uit te stellen wat ons betreft een overbodige.

Ik heb al eerder gezegd of we ons geld nu kunnen gaan verjubelen. Nee, dat moeten we niet. Ik denk dat we ons geld nog steeds verstandig moeten inzetten om die knelpunten en die zaken waar de samenleving om vraagt en dat is geen verjubelen. Als wij in de raad tot de conclusie komen dat sommige dingen moeten gebeuren, dan moeten ze ook daadwerkelijk gebeuren.

Corona is natuurlijk wel een onzekerheid. Uw raad heeft net een notitie gehad. Ik realiseer mij dat het een pagina of 40 is waar we precies beschrijven wat we tot nu toe gedaan hebben en hoe het financieel zit. Ik neem aan dat we daar nog uitgebreider op terugkomen maar als u de nota snel scant kunt u in ieder geval zien wat er tot nu toe gebeurd is en wat het college verwacht weliswaar her en der een aanspraak op onze reserves doen maar dat dat geen buitensporige aanspraak is die de financiële positie van de gemeente aan het wankelen zou brengen maar het zijn wat corona betreft toch echt de dagkoersen en niemand weet hoe lang het nog gaat duren en niemand weet wat de precieze effecten zijn maar het college ziet in ieder geval op het gebied van de financiën met vertrouwen tegemoet.

Ik wil nog een klein woordje over de lasten zeggen. Diemen was 6 à 7 jaar geleden terug een van de duurste gemeenten in Nederland. Inmiddels hebben we een solide middenpositie wat de lasten betreft als je dat vergelijkt met andere gemeenten en ik zeg ook altijd: deze gemeente levert er ook het een en ander echt voor terug.

Een tweede ding dat toch bij veel fracties aan de orde was is het wonen. De grond in deze omgeving is schaars en woningen zijn ook schaars. Voorlopig blijft dat zo. De vraag naar woningen in deze regio is beduidend groter dan het aanbod wat er aan woningen is en het feit dat we een groot deel aan de vrije markt overlaten betekent dat bij een grotere vraag en een lager aanbod uiteindelijk de prijzen omhoog gaan. Het schiet op een aantal punten, met name als je denkt aan de vrije sectorhuur, geweldig de pan uit maar de gemeente heeft op zich geen enkel instrument om in de vrije sectorhuur van bestaande woningen in te grijpen. We hebben dat inmiddels wel ingebakken in een aantal bestemmingsplannen die uw raad heeft vastgesteld. Daar moeten we verder nog naar kijken hoe u dat wilt maar helaas heeft dit

kabinet nog steeds geen gehoor gegeven aan de vraag van veel gemeenten in de Randstad van geeft ons een instrumentarium om extreme huurstijgingen, met name in de vrije sector, tegen te gaan. Het instrumentarium is er niet. Er zijn een paar maatregelen die dit kabinet neemt maar ze werken niet.

Datzelfde geldt voor koopwoningen waar de grondpolitiek in Nederland volstrekt vrij is en eigenaren grotendeels zelfstandig kunnen besluiten om wel of niet te bouwen en het helpt dus niet bestemmingsplannen van de gemeente uit te voeren. Dan zit je als gemeente al vrij snel op een achterstand. We hebben dat in ieder geval in deze gemeente in de vervolgfases van Holland Park proberen te voorkomen maar het blijft uiteindelijk een hele lastige situatie. Grond is schaars. De gemeente is bijna nergens eigenaar van de grond en dat betekent dat je uiteindelijk altijd met die particuliere partijen eruit moet komen. De term speculanten, huisjesmelkers et cetera is ook al regelmatig gevallen de afgelopen periode in de raad. Natuurlijk moeten we dat bestrijden en tegengaan et cetera maar bij de grotere beleggers in woningen zitten ook onze keurige pensioenfondsen die stevig hun best doen om ervoor te zorgen dat de pensioenen van iedereen uiteindelijk nog betaalbaar zijn.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Ik heb toch wel een vraag als u zegt van er is geen instrumentarium. Hebben we nou niet de fout gemaakt bij Holland Park om de zelfbewonersplicht niet vast te leggen? De huisvestingsverordening laat nog op zich wachten. Kunnen we dat nou bijvoorbeeld in die huisvestingsverordening gaan regelen? Bij de 1^e bewoners ging het allemaal prima maar het gaat er juist om dat zodra zij eruit gaan ontstaan er problemen. Gaat de zelfbewoningsplicht dat niet oplossen en waarom hebben we dat toen al niet ingezet of kon dat toen nog niet?

Wethouder SCHOLTEN: de zelfbewoningsplicht. We gaan dat nu proberen in te zetten via de bestemmingsplannen en via anterieure overeenkomsten. Dat is nog een lastig punt in heel Nederland. Alle gemeenten worstelen daarmee en wat juridisch precies kan is nog de vraag. We hebben natuurlijk ook in Den Haag de vraag neergelegd van kunt u dat in de wet beter regelen zodat we dat ook daadwerkelijk voor kunnen schrijven maar gaat u er maar vanuit dat voor bestaande woningen een zelfbewoningsplicht niet meer opgelegd kan worden tenzij de wetgever het opportuun acht om daarin in te grijpen en ook in het eigendomsrecht die beperkingen aan gaat brengen maar ik zie dat voorlopig niet zitten.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Mijn vraag is niet of dat voor bestaande woningen. We hebben natuurlijk heel veel nieuwe woningen gebouwd en hadden we niet voor al die nieuwe woningen, vooral Holland Park waar nu die problemen ontstaan, daar die zelfbewoningsplicht meteen in het bestemmingsplan kunnen opnemen want dan hadden we al die problemen niet gehad.

Wethouder SCHOLTEN: dank u voorzitter. Laat ik het zo zeggen maar ik wil er op een ander moment uitgebreid met u over praten. Als wij bij de beginfase van Holland Park een zelfbewoningsplicht ingevoerd hadden was de beginfase nooit gestart. Daar zijn uiteindelijk ook veel kleine particuliere beleggers die daar 4 of 5 woningen hebben gekocht, vaak met de intentie om die uiteindelijk ook weer te verkopen wat ook op grote schaal gebeurd is, maar dat heeft wel in de crisistijd die er toen was een push gegeven om dat voor elkaar te krijgen. Het is grotendeels ook een wijsheid achteraf maar daar wil ik best wel eens een keer als we weer eens over grote projecten praten. Zouden we niet sommige dingen met de kennis van nu

wellicht anders gedaan hebben? Ja, een zelfbewoningsplicht staat zeker in een crisistijd de ontwikkeling van bouwen in de weg.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Als men nu niet zelf gaat bewonen. Dan gaat de verhuur naar anderen. Worden die mensen dan ook altijd ingeschreven in het bevolkingsregister?

Wethouder SCHOLTEN: als je ergens gaat wonen ben je verplicht om je in te schrijven in het bevolkingsregister. Dat gebeurt ook maar her en der niet en daar is ook de actie Scheerlicht voor en andere bestandscontroles om daar toezicht op te houden.

De heer SIKKING: maar stel ik heb een flatje en ik verhuur dat in de buurt van Amsterdam elke keer aan andere mensen. Wordt er dan toeristenbelasting geven?

Wethouder SCHOLTEN: als u het op weekbasis gaat verhuren en het is B&B of een hotelachtige functie, even los of dat allemaal toegestaan is, dan zult u op enig moment toeristenbelasting moeten betalen. Er is uiteindelijk wel te controleren dat er een woning is waar niemand op is ingeschreven. Dat is in het kader van bijvoorbeeld Scheerlicht een signaal om daar te gaan kijken en waar nodig handhavend op te treden.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Ik wil alleen even constateren dat niet alles bij het Rijk gelegd moet worden maar dat wij ook zelf in Diemen hebben gekozen om bepaalde middelen niet in te zetten zoals die zelfbewoningsplicht. Dat wil dus niet zeggen dat er geen instrumentarium was om deze problemen te voorkomen. We hebben het alleen niet gedaan. Dat is mijn conclusie.

Wethouder SCHOLTEN: dank u voorzitter. Men kiest een instrumentarium en ingrepen op het moment dat dat nodig is. Het is altijd makkelijk om achteraf te zeggen van dat had je toen moeten doen. Ik denk dat we toen heel blij waren met de ontwikkeling van Holland Park en dat dat ons ook de mogelijkheid geeft om verder te bouwen, ook in de middeldure huur en in de sociale huur. Dus ik leg niet alleen de verantwoordelijkheid bij het kabinet maar een woning van € 900 die als die leeg komt ineens € 1450 kost, daar heb ik echt het kabinet bij nodig om daarop in te grijpen en dat is niet alleen in Diemen een probleem, dat is in de hele regio een probleem. Willen wij goedkopere woningen bouwen, dan is het toch wel sneu dat de corporaties die bij uitstek geëquipeerd zijn om goedkopere woningen te bouwen bijna 2 miljard per jaar aan een verhuurdersheffing betalen. Een crisismaatregel waar ik in die tijd nog enig begrip voor had maar die crisis is voorbij, dus daar zou je ook mee kunnen stoppen.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Ik vind dat u nu toch weer veel bij het kabinet neerlegt. De huidige problemen in Holland Park met de hoge huren, het zou namelijk allemaal koop zijn, dat is vooral gebeurd omdat er geen zelfbewoningsplicht is, dat er door investeerders wordt opgekocht die vervolgens hele hoge huren gaan bouwen. Dat hadden we als Diemen kunnen voorkomen en dat hebben we niet gedaan en dat heeft niets te maken met de hoge huren want het zou allemaal koop zijn in 1^e instantie voor een groot deel. Dat hadden we met elkaar afgesproken. U schudt van nee maar zelfs dan hadden we met de zelfbewoningsplicht een hoop kunnen oplossen.

Wethouder SCHOLTEN: voorzitter, ik vind het een beetje bezijden de begrotingsbehandeling. We hebben indertijd als gemeente in de bestemmingsplannen niet vastgelegd of het huur- of koopwoningen moesten zijn. We hadden wellicht koopwoningen met zelfbewoningsplicht moeten vastleggen maar er was ook behoefte aan huurwoningen. Dus als een compleet blok naar een belegger als een pensioenfonds gaat en vervolgens als huurwoning op de markt komt, dan is daar in principe niets op tegen. Het woord kampioen woningbouw is een aantal keren gevallen. Natuurlijk, wij zijn vooral in de afgelopen jaren relatief hard gegroeid omdat wij in de crisis in staat waren om een project als Holland Park te starten. Binnenkort zijn wij volstrekt kampioen af. Er zijn nog een paar grote bouwlocaties. Andere gemeenten gaan ook bouwen en ik denk dat Diemen over 10 jaar helemaal door de grote bouwlocaties in Holland Park heen is en dan worden wij hoogstens een kleine bouwende gemeente en wellicht moet er af en toe toch wat op dat punt gebeuren. Sociale woningbouw is een aantal keren gevallen. De VVD heeft in zijn inleiding gezegd van dat er voldoende sociale woningbouw in de buurt is. Daar zitten we wel op 50%. Ik weet niet precies waar die percentages vandaan komen maar als ik gewoon dagelijks kijk wat er gebeurt, dat mensen geen woning kunnen vinden, die 10 of 15 jaar op een betaalbare huurwoning moeten wachten. Mensen die na een echtscheiding in de problemen komen omdat er een betaalbare huurwoning moet komen voor een of 2 partners, mensen die na een ontslag in dat soort problemen komen. Daar hebben wij als samenleving op dit moment geen antwoord op en dan zeggen we: blijft u 10 of 15 jaar wachten en dan komt u aan de bak. Ik weet niet precies wat de oplossing is maar de bewering dat we voldoende sociale huurwoningen in de regio hebben is denk ik een bewering die niet deugt en zeker daar waar de middenhuur op grote punten echt tekortschiet.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. Het is een terechte constatering dat als ik de bouwplannen van de Sniep lees en het 1^e blok van Holland Park. Dan zouden dat betaalbare woningen worden en wat is ervan terecht gekomen? U heeft er zelf aan meegewerkt

Wethouder SCHOLTEN: en de hele raad heeft daaraan meegewerkt. Meneer Advokaat, het was misschien voordat u de Diemense politiek echt goed volgde, maar deze wethouder werd geconfronteerd met een nieuwbouwlocatie de Sniep die op een gegeven moment een verlies van 41 miljoen aangaf. De grootste zorg was om de gemeente Diemen financieel overeind te houden en dat was de dagelijkse insteek. In Holland Park waren er deplorabele leegstaande kantoren met alle problemen van dien die zeker in de crisistijd steeds erger werden en daar is vanuit de markt het initiatief genomen om daar het een en ander te doen. Op het moment dat woningcorporaties afgesneden zijn van investeringsmogelijkheden, onder andere door de hele hoge verhuurdersheffing die ze moeten betalen, dan wordt het uiterst lastig en dan is het dus in die zin roeien met de riemen die we hebben en ik ben ook blij dat we op de Sniep alsnog een aantal sociale huurwoningen bouwen maar we komen de komende jaren daar nog vaker over te spreken want het zijn ook gewoon akelige afwegingen die u ook kunt maken want er zijn locaties waar we wel wat kunnen doen en er zijn locaties, daar had u wellicht kunnen voorstellen zoals bij de Arent Krijtsstraat om dat gewoon te kopen als gemeente en daar goedkopere woningen te doen maar dan had u ook een voorstel moeten doen van 1,5 of 2 miljoen euro op tafel te leggen en dat heb ik ook niet gehoord. Dus ik denk dat dat verstandig beleid is en op een aantal punten met pijn in het hart maar dat hoort bij de afwegingen die je in de politiek moet maken van wil je een leefbare gemeenschap hebben met alle mogelijkheden maar je moet het ook financieel vol kunnen houden en we hebben dat nu, dus

er is wat mij betreft ook alle mogelijkheid en aandacht om een deel van de achterstand op de betaalbaarheid alsnog in te halen.

Grond is schaars en we hebben het over buitensport of over sportfaciliteiten in zijn algemeenheid gehad. Natuurlijk, Diemen groeit en dat betekent dat er een behoefte aan faciliteiten is. Voor een deel spelen we bij die faciliteiten leentjebuurt bij de omgeving. Dat vinden we op het gebied van ziekenhuizen et cetera heel normaal. Wij hebben geen schaatsbaan, wij hebben geen atletiekbaan et cetera. We hebben wel relatief veel zwembaden voor een gemeente als deze en de sporthallen gaan we ook uitbreiden.

Ik kan mij voorstellen dat we in de discussie over de omgevingsvisie verderop nog wel met elkaar gaan praten of er nog meer ruimte gereserveerd moet worden voor sport. Ik zie daar ook nog wel mogelijkheden voor maar die staan soms weer op gespannen voet met bijvoorbeeld het provinciale beleid met betrekking tot groen of andere politieke wensen maar laten we die discussie met elkaar voeren.

Of de motie over het Van Gemertplantsoen kom ik volgende week uitgebreider op terug maar ik moet zeggen dat die grotendeels aansluit bij de intenties die het college al eerder uitgesproken heeft om daar weer een mooie groene entree van Diemen te maken.

Het amendement over de fietsverbinding Weespertrekvaart om daar extra geld voor uit te trekken, daar komen we volgende week ook wat uitgebreider op terug. Dan gaat het met name om nu geld uit te trekken en een onderzoek doen uiteindelijk de realisatie zou verbeteren.

Er zijn wat opmerkingen gemaakt over parkeren maar we komen binnenkort uitgebreid in de raad over het parkeerbeleid en als laatste werd er een oproep gedaan om het Saanterrein met aquathermie te gaan verwarmen. Op het Saanterrein stellen we al allerlei eisen op het gebied van sociale woningbouw, middenhuur et cetera. Het moet qua verwarmingstechniek passen bij alle eisen die we nu stellen maar ik zal daar geen aquathermie voorschrijven. Die keuze willen we best ondersteunen maar ik denk dat hier warmte-koude-opslag zoals we ook in Holland Park West gaan doen wellicht een betere optie is en iets meer uitgekristalliseerde techniek.

De heer PRINS: dank u voorzitter. Wij hebben het ook niet gehad over voorschrijven maar we vragen het college of ze aquathermie wil bevorderen. Ik heb vlak voor deze vergadering een mail binnengekregen van een medewerker van Waternet of het technisch mogelijk is om 100 woningen daar op die manier te verwarmen vanuit de Weespertrekvaart. Dus beletselen zijn er niet, het is misschien meer een kwestie van wil de ontwikkelaar hieraan meewerken en dat is een kwestie van hoe gaan we dat verder insteken maar ik heb het woord voorschrijven niet genoemd in de 1^e termijn.

Wethouder SCHOLTEN: voorzitter, willen wij daar als gemeente aan gaan duwen en trekken. Het is vooral duwen en trekken en zorgen dat er een wijk komt die qua energieprestatie voldoet aan alle eisen en toekomst bestendig is. We hebben prioriteit gelegd op de betaalbaarheid. Dat betekent dat er een deel sociale huurwoningen in zit en een deel middenhuur. Dat iets technisch uitvoerbaar is, is wellicht waar maar dat betekent niet dat je een financieel perspectief dat ook moet doen. Dus ik wou dat graag aan de ontwikkelaar zelf overlaten, vooral omdat wij al het een en ander voorschrijven uit de gemeentelijke prioriteiten.

De heer PRINS: voorzitter, ook deze reactie leidt weer tot een reactie van mijn kant want het voorschrift is natuurlijk wel dat woningen niet op gas worden aangesloten maar u weet net zo

goed als ik dat wij als gemeente allerlei voornemens hebben op het gebied van duurzaamheid en energietransitie waarin deze aquathermie heel goed zou kunnen passen. Dus gaat u niet alleen komen met we hebben iets gevraagd over betaalbaarheid. Duurzaamheid en energietransitie zijn net zo belangrijke aspecten voor de toekomst, zeker voor de nieuwbouw.

Wethouder SCHOLTEN: voorzitter, daar komen we uitgebreid op terug want er moet ook nog een bestemmingsplan vastgesteld worden. Hoe ik verwijs alleen even naar wat wij als eisen gesteld hebben bij Holland Park West die in ontwikkeling is en ook in Holland Park Zuid en voor het Saanterrein zullen we evenredige eisen stellen maar dat betekent niet dat we op een aantal punten de oplossing voorschrijven.

Wethouder SIKKES: dank u voorzitter. Allereerst een algemene opmerking over een uitspraak van een partij die zei dat dit college op de winkel past. Dat doen wij al een aantal jaren en voorgangers ook daarvoor en daar wil dit college ook wel bij constateren dat er in die tussentijd een heleboel vergroot is, het assortiment uitgebreid, producten vergroeid en verduurzaamd. Dus om te stellen dat dit college alleen maar op de winkel past, dat vinden wij toch een kwalificatie die wij niet herkennen. Daarnaast staat er nog een heleboel op de rol, zoals u heeft kunnen lezen in de begroting, wat we allemaal overeind willen houden. Zelfs in deze financieel zwaardere tijden voor een heel aantal gemeenten en daar is het college trots op.

Afgelopen vrijdag kregen wij via de griffier namens de VVD. Die hebben wij onder kokend water beantwoord. Dat de fractie van de VVD daar geen kennis van heeft kunnen nemen neem ik de VVD-fractie niet kwalijk. Wel dat zij op die manier wel een bepaalde uitspraak heeft gedaan die contra is met het antwoord dat in de schriftelijke vragen staat. Daarin staat namelijk, zoals ook al schriftelijk is meegedeeld aan de hele raad, dat de overschrijding van het budget binnen het afval niet te maken heeft met de uitrol van de containers. Die 25.000 waar mevrouw Wielage het over had valt binnen het budget dat is vastgesteld door de raad binnen het afvalplan dat ook unaniem door de raad is vastgesteld als ik mij goed herinner. Dan nog even in het verlengde van wat wethouder Scholten al zei tegen de Ouderenpartij Diemen. Een geruststelling wellicht is dat we natuurlijk aquathermie in de transitie warmte breed meenemen voor alle wijken van Diemen en als dat technisch een goed alternatief is zullen we het niet nalaten om dat op te schrijven.

De Ouderenpartij Diemen heeft ook een opmerking gemaakt over schone lucht.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. De verwarring bij ons is ontstaan bij pagina 94 van de begroting waarin wordt gezegd dat de kosten worden beïnvloed door het aantal uitgereikte containers, het aantal inzameldagen en de efficiëntie van de rijroutes en dat werd geschat op een totaalbedrag tussen de 75.000 en de € 150.000. Dus daar ontstaat een vraagteken en dat strookt niet helemaal met het antwoord dat u onder kokend water voor ons heeft gemaakt. Dus daar is wat verwarring door ontstaan. Dus in de begroting lijkt toch iets anders te staan dan wat we nu in de beantwoording krijgen, vandaar dat er nog even een vraagteken bij ons was.

Wethouder SIKKES: voorzitter, ik ga nog even specifiek kijken naar dit punt maar zoals ik het nu stel is het en dat was afhankelijk van niet zozeer de overschrijding maar wel de kosten hier die gemoeid zijn met het eerder uitreiken van de gekozen bakken voor papier en PMD maar de overschrijdingen voor 2022, zoals ook in uw antwoord staat van € 211.000 heeft te maken met de extra restafval die geproduceerd is, het huishoudelijk afval aan huis dat extra

opgehaald is, de feestdagen dat de Meerlanden extra heeft gereden om al het afval weg te werken en de extra bij plaatsingen die we hebben gehad. Dat staat allemaal in het antwoord maar ik zal nog even specifiek naar de bladzijde kijken die u heeft genoemd.

Dan ga ik verder met de luchtkwaliteit. De luchtkwaliteit is sinds de jaren 80 sterk verbeterd. De huidige luchtkwaliteit is nog steeds schadelijk voor de gezondheid. Daarom hebben we het ook opgenomen in de duurzaamheidsagenda om hier ook naar te kijken. Naast dat we er naar gaan kijken zijn we ermee bezig om er nog steeds voor te zorgen dat de maximumsnelheid op de wegen om Diemen heen wordt verlaagd. We zetten elk jaar een bewustwordingscampagne op met betrekking tot de nadelen van houtstook. We meten de luchtkwaliteit en we zijn aan het onderzoeken of we de dieselaggregaten bij bouw en festivals, de festivals liggen nu natuurlijk bijna allemaal stil. We kijken of we het op een andere manier kunnen doen dan met dieselaggregaten om ook op die manier een steentje bij te dragen aan de luchtkwaliteit.

Mevrouw WIELAGE: voorzitter, ik hoop dat ook niet vergeten wordt de dieselboten die door het Amsterdam-Rijnkanaal gaan die in Diemen Noord invloed hebben op de luchtkwaliteit. Dus ik weet niet of dat ook wordt meegenomen maar hier praten we al jaren over, een jaar of 15 hoor ik. Eigenlijk komen er nog geen oplossingen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Dus ik ben benieuwd wat voor oplossingen u straks gaat aandragen. We hebben er ooit over gesproken om opvang in de schermen maar bij Rijkswaterstaat die die schermen plaatst was daar helaas geen geld voor.

Wethouder SIKKES: dank u voorzitter. Ik vraag mij wel af waar mevrouw Wielage haar verhaal op baseert want het is bij mijn weten zo dat luchtkwaliteit ook in Diemen verbetert. Dus de dingen die wij doen hebben wel degelijk effect en of het nou dingen zijn die wij doen als gemeente of provinciaal, de luchtkwaliteit verbetert en hebben dingen dus effect. De luchtkwaliteit verbetert niet uit zichzelf en zeker niet in de Randstad kan ik u melden. Dat is wellicht in Friesland wel het geval, wat ik zou kunnen onderbouwen, maar in de Randstad gaat dat niet vanzelf. Dus de verlaging bijvoorbeeld van de snelheid op de snelwegen heeft wel degelijk effect gehad op de luchtkwaliteit om maar iets te noemen maar daar is wel een lobby voor nodig want Den Haag heeft een kabinet zitten die daar onvoldoende tijd in steekt.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. De verbetering van de luchtkwaliteit. Ik was verheugd in de informatie van het college te lezen dat het toch opgepakt is om niet een keer in de 3 jaar maar continu de komende 3 jaar te gaan meten. Daarvoor wordt een methode gebruikt maar volgens mij wordt dan enkel de stikstof gemeten en niet de overige vervuiling.

Wethouder SIKKES: dank u voorzitter. Volgens mij heb ik hier schriftelijke vragen van de heer Advokaat over beantwoord. U zult meegegeven dat ik niet de exacte benaming weet van de scheikundige stoffen die al dan niet gemeten worden. Dus de heer Advokaat kan zelf die schriftelijke vragen opzoeken of ik doe het nog een keertje maar volgens mij ging het ook over fijnstof.

De heer ADVOKAAT: dat staat er niet echt in. Er staat alle buisjes worden gebruikt voor de metingen en die worden hoofdzakelijk gebruikt voor het meten van stikstof en dat zegt niks over fijnstof.

De heer PRINS: dank u voorzitter. Even ter aanvulling op wat mevrouw Wielage zei over de schepen in het Amsterdam-Rijnkanaal. Er gaan ook heel veel schepen door de Weespertrekvaart, dwars door de woonwijk, en die worden ook gestookt met een cocktail van allerlei stookolie, dieselolie en wat je maar kunt bedenken. Het punt is alleen dat daarvoor geen wetgeving is en daar kan Diemen niet veel aan doen, net zoals aan de snelheid op de snelwegen maar het is wel goed om dat onder de aandacht te brengen. Het andere punt is dat ik hoop dat u na dinsdag wat uitvoeriger ingaat op de 40 miljoen gezondheidsschade dat ik heb genoemd van alle schade door fijn stof, auto's en stikstofdioxide.

Wethouder SIKKES: voorzitter, laten we het dan concreet maken want dan zou ik ook willen weten waarom de heer Prins wil dat ik daar op inga want dan kan ik er ook concreter iets over zeggen want sec het getal kan ik ook benoemen. Dat is het getal door CE Delft berekend. Dat is berekend op het feit wat een jaar waard is. Er zijn verschillende onderzoeken over die verschillende getallen daaraan koppelen. Dus het is maar net op welke manier je dat berekent, welke dingen je daarin meeneemt. Dus het is voor mij interessant om te weten wat de heer Prins daarmee wil. Wil hij dat ik dat bedrag in de begroting ga neerzetten om daar vervolgens iets mee te doen? Dus wat wil de heer Prins dat ik daar verder over zeg?

De heer PRINS: het gaat er niet zozeer om dat het in de begroting zou moeten worden verwerkt maar dat er € 1300 gezondheidsschade per jaar per inwoner is berekend, dat was voor mij een eyeopener en dan ga ik denken van waar gaat die 30 miljoen dan in zitten. Het gaat waarschijnlijk grotendeels op aan mensen die met gezondheidsklachten een beroep doen op de zorg en dat is natuurlijk een groter probleem dan wat de gemeente Diemen kan beïnvloeden maar dan blijft het nog zo dat heel veel van dit soort schade en invloed op mensen die schade hebben aan hun luchtwegen, dat komt ons nooit ter ore. Dat weten we van individuele gevallen van mensen die we kennen maar het grote getal daarachter kennen we niet. Ik denk dat Diemen net als Amsterdam toch een behoorlijk vieze gemeente is als het gaat om de gevolgen van de luchtkwaliteit op de gezondheid van mensen.

Wethouder SIKKES: voorzitter, ik wil er best over nadenken maar het brengt mij een beetje in verwarring over wat ik erover moet zeggen anders dan dat het een berekening is en dat het veel interessanter is om te kijken hoe wij als gemeente, college en raad, een lobby kunnen starten om de dingen waarvan wij zeker weten dat dat ze luchtverontreiniging veroorzaken gaan aanpakken. Of dat dan een kwalificatie heeft van een mensenjaar. Dat is veel te arbitrair. Het gaat er mij om dat we een gezonde leefomgeving creëren voor de volgende generaties en de generaties die er nu zijn. Ik zie de heer Prins knikken, dus ik denk dat ik er wel redelijk in zat.

Ik heb opnieuw kennisgenomen van de individuele casus die de heer Prins hier voorschotelte. Ik ga verder niet in op individuele casussen an sich. Ik heb de heer Prins toegezegd dat ik ernaar zal kijken. Dus het enige wat ik wil zeggen is dat ik het jammer vind dat het hier ook weer benoemd moet worden want volgens mij hebben we een goede verstandhouding en kunnen we dit ook netjes oplossen.

De heer PRINS: dank u voorzitter. Het punt is dat ik heel graag aan de hand van concrete gevallen die ons ter ore komen het wil afmeten aan het beleid dat we met ze alle in Diemen voorstaan want ik heb net tijdens de algemene beschouwingen allerlei mooie woorden mogen

horen over het beleid en hoe goed we daarin willen zijn maar de praktijk is vaak veel weerbarstiger en ik wil het beleid graag volgen en afmeten aan de gevolgen daarvan in de praktijk.

Wethouder SIKKES: waar ik dan graag nog even aan wil koppelen dat we het hier hebben over een voedselbank. Dat is een zelfstandige organisatie die niet werkt volgens het gemeentelijk beleid. Die werkt volgens een landelijke systematiek waar wij niets over te zeggen hebben maar ik heb de heer Prins toegezegd hiernaar te kijken. Dus dat zal ik doen maar daarom is het wel jammer dat de heer Prins het nodig vindt om het hier ook nog eens op tafel te leggen, temeer omdat wij er niets over te zeggen hebben.

Dan over het werkervaringstraject dat de heer Prins aandraagt. Dat is voor het aantal inwoners die bepaalde overeenkomsten hebben in Diemen altijd een lastig verhaal. Wij hebben natuurlijk niet zo'n massa, we kunnen geen massa creëren om het even oneerbiedig te zeggen. We hebben natuurlijk ook personen om dit op een kostenefficiënte manier te doen. Dat zijn hele kostbare trajecten die voor een klein aantal mensen worden ingezet. Dus waar wij op inzetten zijn maatwerkoplossingen en mocht het zo zijn dat onze medewerkers dan wel SWD dan wel Madi zien dat er ergens een grotere groepsbehoefte ergens voor is voor bijvoorbeeld de studentenpilot die we nu uitvoeren. Daar kunnen we 14 studenten mee helpen, dan zullen we dat niet nalaten maar anders zullen we altijd individueel kijken wat het beste is voor onze inwoners.

De heer PRINS: ik begrijp de opmerking over de massa in Diemen maar in Amsterdam Zuidoost ging het volgens mij om 4 vrouwen. Dus het is helemaal niet zo moeilijk. Het is allemaal uitwerking van een idee. We hebben hier ook een prachtige organisatie Pantar met een heel apparaat en faciliteiten. Dus volgens mij zijn er op sommige punten best wel dingen te realiseren en hoeft je het niet alleen maar op het individuele niveau te betrekken.

Wethouder SIKKES: voorzitter, ik heb aangegeven wanneer we dat doen en op andere momenten denken wij dat het lonender is en wordt het ook geapprecieerd door onze inwoners dat wij een individuele aanpak verkiezen waarbij we maatwerk leveren.

Dan ga ik naar de Onafhankelijke Partij Diemen. Op de waterpunten kom ik vanwege de tijd later terug. Wij ontraden de motie omdat Waternet de kwaliteitsbeheerder is ten aanzien van de waterkwaliteit en als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor het onderhoud van de wateringangen in Diemen maar in de praktijk wordt dat ook uitgevoerd door Waternet tegen een vergoeding van onze kant en dat staat gewoon in de lopende begroting van beheer. Daarnaast zijn de wateringangen in Diemen geen formeel zwemwater die en zal worden als zodanig niet beheerd door Waternet of de gemeente. Het water bij de zwemsteiger in de Diem is daarop een uitzondering en voor deze locatie is dan ook een strandje in gedachten en daar zullen we natuurlijk ook de waterkwaliteit in de gaten houden en we zijn altijd in overleg met Waternet om adequaat beheer te bewerkstelligen.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Ik snap de reactie van de wethouder dat wij gezegd hebben dat er goed op de winkel gepast wordt. Ik vind het jammer dat hij dat op de verkeerde manier interpreteert. Er is natuurlijk een coalitieakkoord en dat wordt netjes uitgevoerd en wij staan aan de deur te rammelen om daar toch creatieve ideeën in aan te brengen. Dat is ook onze taak en ik probeer dat zo goed mogelijk te vervullen.

Dan over het water. De gemeente faciliteert allerlei steigertjes, mooie plekken waar de mensen kunnen zwemmen. Het is ook niet zo gek dat de mensen daar gaan zwemmen en als je navraag doet wat is de waterkwaliteit, dan geeft Waternet helemaal niets aan. Ze hebben van alles onderzocht, allerlei meertjes en plassen maar de waterkwaliteit van Diemen wordt niet onderzocht. Ik vind en waarschijnlijk zult u dat ook vinden dat wij toch een verantwoordelijkheid hebben voor de bewoners om te adviseren wel of niet daar te gaan zwemmen. Als je dat hebt zou je er een bord kunnen neerzetten van niet zwemmen want het water is vervuild of daar wel zwemmen. Daarom vraag ik neem daar actie op want we zijn nu weer in een winterperiode wanneer het niet speelt maar in de zomers, die worden steeds heter, je ziet de mensen overal in het water duiken.

Het gaat ook nog over het water in Holland Park. Daar komt allerlei zwerfvuil in. Natuurlijk moet ik nog onderhouden worden door de aannemer of de uitvoerder maar daarna? Heeft u contracten om dit water schoon te houden? Heeft u afspraken met Waternet om dit water door te blijven spoelen want ook daar gaan ze zwemmen en nu zijn er al mensen die er gezamenlijk het vuil uit gaan halen. Dat kan je toch niet aan de bewoners overlaten. Ik hoop dat ik u tot andere gedachten heb kunnen brengen waarom u die motie niet moet ontraden.

Wethouder SIKKES: voorzitter, volgens mij ben ik duidelijk geweest. Het is geen zwemwater en u noemt dat wij faciliteren dat mensen kunnen zwemmen. Nee, wij faciliteren dat als een kind er uitvalt zij eruit kan klimmen. Dat faciliteren wij en wij zijn ertoe verplicht om dat te faciliteren. Dat zijn namelijk uitklimmogelijkheden. Het zijn geen faciliteiten om zwemwater te bereiken.

De heer SIKKING: voorzitter, waarom wordt daar dan niet heel duidelijk op gewezen en niet gehandhaafd dat mensen daar niet mogen zwemmen? Waarom wordt er geen advies gegeven? Wij hebben daar toch een hele duidelijke taak in als gemeente of bent u het daar niet mee eens?

Wethouder SIKKES: voorzitter, wij zijn geen eigenaar noch handhavende organisatie daarop. Dat is Waternet en ik kan u verzekeren dat dat ook gaat gebeuren. Er zullen ook worden borden worden geplaatst dat er niet gezwommen mag worden en daar zal ook op worden gehandhaafd.

De heer SIKKING: dus in principe zegt u eigenlijk dat u deze motie ondersteunt.

Wethouder SIKKES: voorzitter, soms spreek ik per ongeluk wel eens Fries maar dat is volgens mij nu niet het geval. Volgens mij heb ik ontraden gezegd en ik heb nog geen enkele keer gezegd dat ik hem steun. Mocht dat onduidelijk zijn, dan zou ik toch echt willen vragen of ik er nog een keer schriftelijk op kan terugkomen want dan is misschien het gedrukte woord duidelijker dan hoe ik dat uitleg.

Mevrouw WIELAGE: voorzitter, ik wil wethouder Sikkes melden dat zwemwater.nl bijvoorbeeld de Diem niet meeneemt in de rapportages. Dus daarbij ondersteun ik op dit punt de heer Sikking.

Wethouder SIKKES: voorzitter, ik kom de volgende week op afval terug want dat blijft toch een ingewikkeld onderwerp in die zin dat ik denk dat wij als college u goed moeten

informereren en ik ook informatie van het college zit op te lezen. Dus dat zal ik om wille van de tijd nu nalaten. Dat geldt zowel voor het CDA als voor de Onafhankelijke Partij Diemen met hun opmerkingen omtrent afval.

Dan moet mij nog iets van het hart en dat is de afhandeling van de motie over het energiebesparingspel. Ik heb hier contact over gehad met de fractiegenoot van de heer Sikking en ik vind het toch heel erg spijtig hoe dit nu hier tentoongespreid wordt. De motie hebben wij uitgevoerd en de motie behelst namelijk de mogelijkheid om te zullen onderzoeken om het energiebesparingspel een jaarlijks terugkerend evenement te maken en de raad te informeren of dit gaat lukken voor het jaar 2020-2021. Daarover hebben wij informatie van het college gestuurd om antwoord te geven op die punten uit de motie. Mocht de heer Sikking dan wel zijn hele fractie er anders over denken dat wij op die manier geen antwoord geven op de informatie van het college, dan is het aan de heer Sikking om die informatie van het college te agenderen want dan kunnen we daarover het debat aangaan. Het lijkt mij niet iets voor in de algemene beschouwingen.

De heer SIKKING: voorzitter, wij gaan dat agenderen. Wij hopen dat het presidium dit opneemt.

Wethouder KLAASSE: dank u voorzitter. Ik begin even met de moties en dan ga ik even op een aantal belangwekkende onderwerpen in. Motie 3 over de JOGG-aanpak van de VVD. U verzoekt ons te informeren wat het benodigde budget hiervoor is. Het benodigde budget kan ik nu al in grote lijnen inschatten. Dat is € 60.000 voor een JOGG-regisseur. Dat is dus een aandachtsfunctionaris die met een beproefde methode overgewicht bij jongeren gaat aanpakken op een integrale wijze. Die zet daar dan een ton op en ik gaf al net aan 75 gemeenten doen dit al. Daar zie je effecten maar het is de vraag of die effecten altijd toe te schrijven zijn aan JOGG-regisseur. In de gemeente hebben we wel een aantal interventies gepleegd zoals een extra weegmoment bij de GGD en ook nog het Gezonde scholen traject. Wij zien dat dit op dit moment nog niet leidt tot een trendbreuk. Dus op zich vindt het college het een hele sympathieke motie maar wij waren ook zelf op basis van de jeugd gezondheidsmonitor van plan om te kijken in hoeverre wij dit kunnen prioriteren in het jeugdgezondheidsbeleid en ik zie eigenlijk uw motie als een soort van ondersteuning dat dit een hoge prioriteit moet krijgen en dat dat er mogelijk voor zorgt dat we mogelijk andere dingen binnen de jeugdpreventie niet doen, misschien wat afschalen maar dat we hier in ieder geval een poging op gaan inzetten, dat we hier ook mooie prestatie-indicatoren over gaan formuleren en dat we gaan kijken of dit een succesvolle interventie is omdat we dit eens in de 3 jaar kunnen monitoren. Dus ik sta er zeer welwillend tegenover en ik denk ook dat het heel goed is om deze poging te wagen.

De andere motie over het jongerenwerk van de PvdA, motie 5 is dat. Ook een hele sympathieke motie. Ik denk sowieso dat alle partijen wel heel goed benoemd hebben in wat voor bijzondere tijd we zijn, ook als het gaat om zorg en dan heb ik het uiteraard over ouderen, over kwetsbaren in onze samenleving. We hebben het ook over ondernemers, over mensen die hun baan verliezen en gelukkig vergeten verschillende fracties die groepen niet. Ook de jongeren is een hele kwetsbare groep die enorm moet inleveren. Dus heel blij met deze motie. Alleen, uiteindelijk roept het op tot beleid en ik zou eigenlijk willen zeggen laten we hier vooral geen beleid op maken maar laten we de acties die we eigenlijk al doen ook bij de raad voor het voetlicht brengen en laten we voortgaan met deze acties. Er zijn hele mooie initiatieven die nu gaande zijn. We hebben net een opgeleverde buurtkamer bij de Rode

Kruislaan, bij de Verbinding met het jongerenpunt. Jongerenwerkers van de SWD die samenwerking met ambassadeurs van de jeugd, jongeren die samenkomen en ik denk ook dat we het met elkaar moeten doen en het ook met die jongerenambassadeurs moeten doen want alle uitdagingen waar we nu mee te maken hebben komen in belangrijke mate op de zorgsector neer die eigenlijk al voor deze coronacrisis behoorlijk belast was en waar het best wel moeilijk was om nieuwe medewerkers te vinden. Dus we moeten ook naast die zorgsector in hun kracht zetten, moeten we ook met vrijwilligers en jongerenambassadeurs en ook naast en mantelzorg alle zeilen bijzetten de komende maanden want dit is echt een bijzondere periode die we niet alleen aan de traditionele zorgsector kunnen overlaten. Dus van motie 5 ondersteun ik de intentie maar het 2^e verzoek tot beleid, laten we komen tot een voortgang van de acties en daar een overzicht van geven aan uw raad en mogelijkerwijs kunnen we in de transformatiecommissie hier een keer op terugkomen en eventueel zelf concrete ideeën die we verder kunnen implementeren.

De middelbare school. Als initiatiefnemer om voortgezet onderwijs weer op de beleidsagenda te zetten ben ik natuurlijk alleen maar blij met ondersteuning en ik heb al van veel partijen ondersteuning gehad. Dit keer ook uitdrukkelijk van de VVD en van het CDA en dat doet mij echt goed. Het is geen gemakkelijk proces. Dus het is fijn dat u mij daarin ondersteunt. Toen we daarmee begonnen bleek dat wij geen stichtingsruimte hebben voor een nieuw schoolbestuur.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Meneer Klaasse, volgens mij heeft de VVD altijd uw voorstel gesteund om te starten met een middelbare school. Dus ik weet niet waar dat vandaan komt dit keer. Het is volgens mij niet de 1^e keer dat wij hebben gezegd dat wij blij zijn met de komst van een middelbare school. We vinden het zelfs heel jammer dat onrealistische eisen gesteld zijn aan de totstandkoming van die middelbare school waardoor die niet door kon gaan. Dus dat is wat wij nu zeggen en het is niet voor het eerst.

Wethouder KLAASSE: zeker niet. U steunt dit al 3 jaar terwijl ik er al 7 jaar mee bezig ben. Dus dat klopt. De laatste 3 jaar van dit proces heeft u van harte ondersteund, dus daar ben ik heel blij mee. Dat stond niet in uw verkiezingsprogramma van 2014. Gelukkig wel met een hele korte zin in die van 2018 weet ik toevallig.

Mevrouw WIELAGE: dan vergist u zich want ik loop hier langer rond dan u en ik ben zelfs hier in de raad begonnen met het vragen om een middelbare school in Diemen en dat was al 16 jaar geleden. Er is toen ook een poging gewaagd maar we kregen het niet voor elkaar want er was geen schoolbestuur geïnteresseerd om uiteindelijk in Diemen een middelbare school te starten. We hadden het inderdaad opgegeven. We dachten van dit gaat niet meer lukken. Dus wij waren zeer verheugd dat u daar weer aan wilde gaan trekken. Dus hartelijk dank daarvoor.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Ik wilde even aansluiten bij mevrouw Wielage om even duidelijk te maken dat het CDA dit ook altijd heeft ondersteund en niet alleen nu. We zouden heel graag zien dat er alsnog een middelbare school gaat komen.

De heer PRINS: ter aanvulling en een beetje ter correctie van mevrouw Wielage. Het was echt D66 die al vanaf de jaren 80/90 altijd gepleit heeft voor een middelbare school en vaak een roepende in de woestijn is geweest omdat het niet ging lukken. Dat het nu nog niet gelukt is doet niets af aan alle pogingen van D66 eerder. Die zijn echt de 1^e geweest.

Wethouder KLAASSE: voorzitter, ik wil even benadrukken dat ik niet heb gezegd dat u ik ben blij dat u het vanaf nu steunt. Het zijn de enige 2 partijen die er in hun bijdragen iets over gezegd hebben en daarom wil ik juist deze 2 partijen eruit lichten omdat andere partijen er niet uitgebreid iets over gezegd hebben. Dus ik zeg niet sinds kort maar juist dat deze bijdragen mij goed doen. Het is inderdaad een lastig proces. De heer Prins refereerde er ook al aan dat er al eerdere pogingen zijn gedaan, ook door D66 overigens, en dat die niet gelukt zijn. Er is inderdaad geen stichtingsruimte. De gedroomde samenwerkingspartner de Gooise scholenfederatie heeft duidelijk de deur dichtgegooid en eigenlijk zelfs gezegd van we willen het wel tegenhouden. Uiteindelijk is OSB de enige partij met wie wij nu zaken doen en ook zaken kunnen doen. Dat is vastgelegd in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen en het is wel fijn dat we dat nu zwart op wit hebben vastgelegd maar er moet nu wel een concept komen dat enerzijds aansluit bij het DNA van de OSB want ze gaat natuurlijk niet een school starten die heel ver van haar bestaansrecht af ligt en anderzijds moet het ook gewoon bestaansrecht hebben in Diemen en aansluiten bij de Diemense populatie. Een mooie 1^e poging maar ik denk dat ook duidelijk is geworden waar het wringt en de OSB heeft aangegeven hier met hernieuwde energie mee aan de slag te gaan. Daar komt ook echt een kwartiermaker voor bij OSB want ze geeft ook aan er gebeurt zoveel in onderwijsland, nu ook met corona, dat het te veel is voor de directeur om naast dit naast de lopende operatie te doen. Dus wij zijn ook heel erg verheugd dat OSB hier nog steeds serieus mee aan de slag is en wat ik u ook al aangaf. Dat is op dit moment ook de enige partner met wie wij dit aanvangen. Verschillende partijen hebben het gehad over jeugdzorg. Jeugdzorg is natuurlijk een probleem in vrijwel alle gemeenten in Nederland. Het is overgegaan naar de gemeente met een behoorlijke bezuiniging van het rijk maar het blijkt dat wij het eigenlijk heel goed te doen. Dat blijkt ook uit het rekenkameronderzoek als het gaat om de toegang. Dat betekent dat wij juist veel meer jeugdigen vinden en ook veel meer jeugdigen helpen en behandeltrajecten aanbieden. De maatschappij wordt complexer en er komen echt heel veel meer jeugdigen in Diemen wonen. Diemen wordt groter maar juist ook die groep van jeugdigen, daar zullen we ook bij het huisvestingsplan voor basisscholen bij u op terugkomen. Het is echt een explosie van jongeren en een deel van de jongeren, net is al een percentage van 8,5% genoemd, heeft jeugdzorg nodig en dat varieert van hele kleine interventies van amper € 1000 tot verblijf in een instelling voor meer dan € 300.000 voor een jeugdige om even de hele schaal aan te geven van de jeugdzorg.

Mijn collega-wethouder in Apeldoorn heeft daar een briljante oplossing voor bedacht om dat te dekken. Die heeft namelijk een staatslot gekocht. Helaas zorgde de trekking niet voor een dekking maar dat was volgens hem nog de beste mogelijkheid om hier iets in te doen. Wij zien dat toch anders. Wij gaan een nieuw stelsel starten maar dat nieuwe stelsel kost ontzettend veel tijd om te implementeren en wij zullen daar pas mee kunnen starten in januari 2022 en dan hebben we eigenlijk 4 jaar een stelsel gehad wat een aantal foutjes had en wij hopen dus met het nieuwe stelsel ook de kostenbeheersing meer onder de knie te krijgen maar het vervelende is wel en mevrouw Van 't Riet gaf dat ook al aan, dat zal wellicht wel een rantsoenering van zorg voor de jeugd betekenen. Er zou dus best een temporisering en misschien zelfs wachtlijstvorming in kunnen ontstaan maar daar gaan wij de transformatiecommissie ook zeker in meenemen want kostenbeheersing is natuurlijk ook wel heel erg belangrijk en we moeten ook wel een soort van blok gaan vormen ten aanzien van de jeugdzorgaanbieders maar dat is dus in het huidige stelsel heel erg lastig en daarom is ook de taakstelling die we in de kadernota hadden opgenomen ervan afgehaald want die is echt niet

realistisch als overal in het land miljoenen en miljoenen overschrijdingen zijn in de jeugdzorg, dan is het echt niet realistisch of we moeten op een gegeven moment echt jongeren zorg gaan ontzeggen en dat keihard ontzeggen stuit mij wij wel tegen de borst maar dat is misschien wel de enige manier om de kosten op dit moment te beheersen maar daar komen we in de transformatiecommissie bij u op terug.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Ik heb inderdaad net aangestipt dat zo'n nieuw systeem zou kunnen leiden tot wachtlijsten. Ik heb er vooral ook bij gezegd dat het voor ons onacceptabel wordt als die wachtlijsten serieus worden want dat gaat echt leiden tot alleen maar hogere kosten op de lange termijn en tot veel leed bij de jongeren.

Wethouder KLAASSE: daar wil ik graag mevrouw Van 't Riet enorm gelijk in geven. Ik denk dat een goede triage goed is aan de voorkant. Mensen waarbij je sommige dingen op beloop kan laten, die hoeft je misschien niet acuut te helpen maar mensen die als je ze niet helpt later met grotere problemen te maken hebben, dat is duidelijk een effect en dat moeten we niet hebben in de jeugdzorg want dan krijgen we er later echt problemen mee en we zien nu met corona angst, depressie en stressklachten, ook bij de jeugdigen, en dat doet de jeugdzorg ook geen goed.

Sport in de openbare ruimte. De heer Sikking noemde het al. Dat was al een speerpunt in de sportnota in 2016. Wij willen individuele sporters optimaal faciliteren door bijvoorbeeld Diemer rondjes te creëren. Dan heb ik het over hardlopers, fietsers, skeeleraars, bootcampers die in de openbare ruimte actief zijn in kleine groepjes of individueel. Watertappunten zijn daar ook een hele interessante mogelijkheid voor en ik denk dat we daar zeker bij de Diemer rondjes op moeten inzetten maar wat wel een punt is want ik heb een aantal plekken voor watertappunten in optie gehad. Het moet niet te ver liggen van de waterleidingen want anders krijg je een soort van legionellacocktail. Dus ik denk dat het heel goed is om te kijken waar je op Diemer rondjes nog meer goede watertappunten neerzet en als de heer Sikking, zelf een geïnteresseerde hardloper, nog meer suggesties geeft als het gaat om hoe je individuele sporters op de Diemer rondjes kunt faciliteren, dan horen wij dat natuurlijk altijd graag.

De heer SIKKING: voorzitter, ik zag in de begroting een getal van 45 staan en toen dacht ik € 45.000 maar er is helemaal geen bedrag voor uitgetrokken. Moet dat nog in de begroting opgenomen worden om dit te faciliteren?

Wethouder KLAASSE: u mag natuurlijk altijd een amendement indienen maar dit is in het sportbeleid verankerd en het beleid spelen, bewegen en ontmoeten en het is onderdeel van de budgetten beheer openbare ruimte. Dus op het moment dat er bijvoorbeeld een herinrichting plaatsvindt of bij een nieuwe ontwikkeling zal rekening gehouden moeten worden met Diemer rondjes en het optimaal faciliteren van die sporters in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld in Bergwijkpark Zuid hebben we ook een heel bootcamparcours aangelegd. Dat wordt daar vooral gebruikt door de bedrijven maar ook door inwoners van Diemen en straks ook door de inwoners van Holland Park die alleen maar aan de andere kant van de Gooiseweg hoeven te komen en dan kunnen ze dus ook genieten van sport in de openbare ruimte.

De heer SIKKING: voorzitter, mijn vraag was of het getal van 45 een percentage was van het aantal minuten.

Wethouder KLAASSE: dat is het percentage sporters.

Dan hebben we nog het AGO-bad. De heer Prins doelde daarop. Het loopt op dit moment tot 31 december 2021. De financiering is € 150.000 door de gemeente Amsterdam en € 30.000 door de gemeente Diemen en door de corona problematiek komen ze daar niet mee uit. Het zou zo kunnen gaan dat het hele AGO-bad misschien wel failliet gaat maar de continuïteit van het AGO-bad ligt vooral in handen van de gemeente Amsterdam. Ik heb in ieder geval uitgesproken bij het AGO-badbestuur dat Diemen bereid is om € 30.000 te blijven subsidiëren wanneer Amsterdam ook bereid is om hun deel te blijven subsidiëren. Daarvoor moet ik nog wel naar uw raad toe maar ik denk dat u daar ook heel sympathiek tegenover zal staan maar het is wel ernstig de vraag of Amsterdam hiermee doorgaat. Als Amsterdam hier niet mee doorgaat, dan denk ik niet dat wij in Diemen 2 zwembaden in de lucht moeten houden. Dat is voor de gemeente met de omvang van Diemen echt een hele bijzondere ontwikkeling.

De heer PRINS: voorzitter, ik werd net getriggerd door de opmerking dat het wel eens failliet zou kunnen gaan maar ik vind dat een wat onvoorzichtige opmerking want dat geldt natuurlijk voor heel veel bedrijven. Waarom noemt u dat nou specifiek in het verhaal van het AGO-zwembad?

Wethouder KLAASSE: ik weet dat ze het moeilijk heeft gehad vanwege de coronatijd. Het was al een krappe begroting, dus het zal spannend worden maar het hangt vooral af van de hulp die Amsterdam biedt want het is in 1^e instantie een Amsterdamse voorziening voor een grotere regio. Overigens, de suggestie ten aanzien van het Duran-bad is natuurlijk een hele goede want het Duran-bad heeft een hele stevige renovatie nodig. Het is eigenlijk een zwembad met een bizar slechte energieprestatie. Dus naar het einde van de jaren 20 toe denk ik dat het heel verstandig is om te overwegen om over te gaan tot sloop en nieuwbouw maar daar is nu nog geen beleid op ontwikkeld. Ik denk dat dat echt iets is voor de volgende collegeperiode om daar in ieder geval plannen voor te maken. Dus dat zal zeker nog wel een jaar of 4-5 duren voordat daar een nieuwbouw staat en dat is een overbruggingsperiode als Amsterdam bereid is om die € 150.000 te continueren, dan kunnen wij die € 30.000 continueren en dan zouden wij mogelijkerwijs in het programma van eisen van de nieuwbouw zorg kunnen opnemen. Ik zou daar als portefeuillehouder sport en als portefeuillehouder zorg in ieder geval een stevig pleitbezorger voor zijn.

De heer PRINS: voorzitter, dat is in feite ook het gegeven van onze opmerking geweest van zorg dat u dat in gang zet nog in deze raadsperiode want u kunt het wel doorschuiven naar een volgende raad en nieuw college maar ik denk dat het gewoon van belang is want ook voor het AGO-zwembad geldt dat de levensduur op zijn eind loopt. Volgens mij zijn beide baden ongeveer in dezelfde periode gebouwd, hetzelfde jaar misschien wel. Dus het komt gewoon voorbij en u kunt wel 3-4 jaar wachten maar als de nieuwbouw over 4-5 jaar plaatsvindt vind ik het heel snel en chapeau als dat zou kunnen.

Wethouder KLAASSE: ik denk dat inhoudelijk de heer Prins en ik elkaar hierop wel kunnen vinden maar het is de vraag want er zijn veel meer ambities, ook op het gebied van sport, of het allemaal wel zo snel te realiseren is maar ik denk zeker dat het goed is om hier naar de toekomst te gaan kijken en plannen over te maken.

Er werd regelmatig gezegd meer vierkante meters buitensport. Daar heb ik de afgelopen jaren ook heel vaak over nagedacht van hadden we maar meer vierkante meters buitensport en ik keek wel eens met enige jaloezie naar plattelandsgemeenten die zomaar een weiland konden omploegen en dan een extra sportterrein hadden. De kruimelplekken in Diemen zijn veel te klein. Plekken als Plantage de Sniep en Holland Park, die waren veel te kostbaar. Dat heeft wethouder Scholten net ook al aangegeven en andere opties zijn in het groen. Daar moeten we met elkaar het gesprek over aangaan, bijvoorbeeld in de vorm van een omgevingsvisie.

Waar we nu voor gekozen hebben is veel intensiever gebruik maken van die vierkante meters en dan kijken we toch naar een ruimte slurpende sport als honkbal.

Ten tijde van het rapport waren er 2 honkbalvoorzieningen in zowel Amsterdam Oost als in Diemen die samen 200 competitie spelende leden hebben maar wel een ruimtebeslag van 5 voetbal- dan wel hockeyvelden en voetbal en hockey zijn ook precies de sporten waar veel vraag naar is en waar juist in deze regio een tekort aan is. Als er 200 mensen gebruik maken van een terrein waar eigenlijk 1500-2000 voetballers of hockeyers van kunnen gebruikmaken, dan moet je als bestuur jezelf de vraag stellen van kunnen we dit efficiënter inrichten. Dat hebben wij gedaan. Dat hebben wij aan de raad voorgelegd en volgens mij heeft de raad daar een duidelijk besluit over genomen.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. U heeft het over 5 voetbalvelden? OVVO speelt op 1 voetbalveld waar een combiveld in gemaakt is en TIW Survivors kon maar op 1 voetbalveld terecht. Is dit niet misleidend wat u zegt?

Wethouder KLAASSE: voorzitter, ik stel voor dat de heer Advokaat toch eens goed naar de kaart gaat kijken. Er was ook sprake van 2 hockeyvelden mogelijk. Ook op de plek waar nu een honkbalveld en een softbalveld is, daar zijn dus 2 of 3 voetbal- of hockeyvelden in te plaatsen. Dus kijkt u eens goed naar de oppervlakte en dan ziet u echt dat dat 5 hockey- of voetbalvelden is, dat is echt die omvang.

Als het gaat om dit traject. Wij voeren op dit moment het raadsbesluit uit. Mevrouw De Graaff gaf aan van wij hopen niet dat partijen zich ingraven. TIW Survivors gaat er echt op achteruit, dat is duidelijk en ze graaft zich ook echt in en ze heeft ook al in de media aangegeven dat zij niet zonder slag of stoot weggaat. Dus het zou heel goed kunnen dat dit leidt tot een juridische procedure. Ik kan niet garanderen wat daar dan uitkomt. Wij gaan uit van het uitvoeren van het raadsbesluit. Op dit moment is er nog geen sprake van een juridische procedure maar ik verwacht dat wanneer wij op voorhand starten met de uitvoering TIW Survivors mogelijk juridische stappen gaat zetten. Wij zullen u daar dan ook over informeren en wij hopen inderdaad niet dat dat tot vertraging leidt want dat zou dan weer heel jammer zijn voor de hockeyvereniging.

Mevrouw DE GRAAFF: voorzitter, u geeft aan dat TIW Survivors zich aan het ingraven is maar ik doelde erop dat beide partijen zich niet moeten ingraven. Dus dat wij daar ook heel goed opletten. Dat vind ik wel heel belangrijk.

Wethouder KLAASSE: u vindt dat de hockeyvereniging zich ingraaft maar de hockeyvereniging speelt nu ook al 3 jaar op niet eens een B-locatie maar een C-locatie. Zij kan in Diemen geen wedstrijden spelen. Dus voor hun continuïteit is het heel belangrijk dat ze snel velden heeft en op het moment dat dat langere tijd gaat duren denk ik dat het wel einde

hockeyvereniging is. Ik begrijp beide partijen. Ik begrijp ook dat TIW Survivors nu vecht voor een laatste kans om in Diemen te blijven op een hele puike accommodatie.

Mevrouw DE GRAAFF: het ging mij erom hoe met TIW Survivors wordt omgegaan. Dat staat wat mij betreft nu even los van de hockeyclub.

De heer PRINS: voorzitter, ik weet niet of de wethouder hier nog verder op in zal gaan maar ik vraag toch wat ik ook in de 1^e termijn heb gevraagd. Volgens ons loopt het huurcontract met TIW Survivors op 1 november af.

Wethouder KLAASSE: het huurcontract van het buitenterrein loopt af op 1 november en van de kantine op 1 januari. In 1^e instantie gaat het natuurlijk om het buitenterrein om dat om te vormen tot een hockeyveld. Iedereen mag gebruikmaken van die velden, ook van de voetbalvelden. Als SV Diemen daar niet speelt mag u daar een balletje gaan trappen. Dus het is gewoon openbaar terrein, ook na 1 november maar wij gaan daar wel op een gegeven moment uitvoeringsactiviteiten laten plaatsvinden. Dus op een gegeven moment wordt het toch omgezet naar een hockeyveld en daar kunnen wij mee beginnen vanaf 1 november. Ik weet niet precies wat de werkplanning is van de mensen van beheer openbare ruimte maar het zou dus kunnen zijn dat volgende week op dat terrein gewerkt gaat worden.

De heer SIKKING: de wethouder zei iets heel bijzonders, namelijk dat het gewoon openbaar terrein is en dat je er altijd gebruik van mag maken. Daar wil ik verder met hem een keertje over gaan praten. Dit was heel interessant wat hij zei.

Wethouder KLAASSE: tot slot voorzitter. Normaal spreek ik namens het college of als portefeuillehouder maar ik wil nu toch eventjes het woord tot de raad richten en in het bijzonder naar 2 mensen als D66'er. Om te beginnen de heer De Haan. Kai, ik wil je ontzettend bedanken voor jouw tijd als fractievoorzitter in de afgelopen jaren en minstens zo erg als fractiegenoot van 2010-2014 toen ik fractievoorzitter van D66 mocht zijn. Ik heb het altijd bijzonder gewaardeerd om met jou samen te werken en ik kijk er met heel veel plezier op terug. Meneer Poelwijk, ik heb alle vertrouwen in uw kwaliteiten als fractievoorzitter en ik wil u daar heel veel succes mee wensen.

De VOORZITTER: dan vraag ik de heer De Haan om mij te vervangen als voorzitter tijdens mijn beantwoording.

De heer BOOG: dank u voorzitter. Een aantal fracties ging in op participatie. Daar wil ik graag volgende week op reageren om er dan iets uitgebreider en genuanceerder om in te kunnen gaan want dat is een heel belangrijk maar lastig onderwerp dat alle aandacht verdient. Dus ik stel voor dat ik daar volgende week op reageer.

Ik wil vanavond wel iets zeggen over de coronacrisis. Mevrouw De Graaff en ook anderen spraken daar behartenswaardige woorden over want het is een hele moeilijke en verwarrende tijd. Ik zie ook in Diemen helaas veel leed en onzekerheid met echt hele grote gevolgen. We zien het steeds meer. Natuurlijk, mensen die ziek worden of zelfs overlijden. Ook mensen die hun baan, hun bedrijf verliezen, in de schulden komen, eenzaam zijn. Het heeft natuurlijk enorme gevolgen voor de zorg, enorme economische en sociale gevolgen nu al. Ik zie ook heel veel irritatie en frustratie. Dat begrijp ik ook want het is echt heel moeilijk om vol te houden, zeker als je onder druk staat. Toch denk ik dat het heel belangrijk is dat we samen

doorzetten in deze moeilijke periode. Het is de enige manier om hier doorheen te komen en ik zou willen zeggen die saamhorigheid, die moeten we ook echt houden want ook als de gezondheidscrisis voorbij is zal deze crisis nog een enorme impact hebben op onze samenleving en ook op onze politiek-bestuurlijke keuzes die we ook in Diemen met elkaar zullen moeten maken. Dus we moeten die saamhorigheid echt houden om hier doorheen te komen.

Overigens blijf ik ook wel wijzen op de andere kant van deze crisis want er is ook op geweest vanavond, de vele initiatieven die er zijn om andere mensen te helpen maar ook de creativiteit die naar boven is gekomen. Bijvoorbeeld in het onderwijs en in andere sectoren maar ook de enorme inzet van zovelen in de zorg, in het onderwijs, in de kinderopvang maar ook bij onze eigen gemeentelijke organisatie en maatschappelijke partners als de SWD en alle andere. Dus vanavond is inderdaad een dankwoord aan hen zeer op zijn plek en ik denk dat ik namens de gehele raad mag spreken dat onze waardering enorm groot is en dat wij met z'n allen dank daarvoor zeggen, ook vanavond tijdens deze begrotingsbehandeling.

De VVD met de motie over onze bodycams. Terecht moet er aandacht zijn voor de veiligheid van onze boa's, ook omdat inderdaad omdat door een aantal ontwikkelingen en een aantal incidenten daar heel veel discussie over is. Wij investeren ook in Diemen op de veiligheid van boa's. Onlangs hebben 3 boa's hun examen gehaald voor de training Regeling toetsing geweldsbeheersing met extra aandacht voor zelfverdediging, mentale weerbaarheid en ze kunnen nu ook een bevoegdheid aanvragen om handboeien te gebruiken in uiterste gevallen. Ten aanzien van bodycams. Toevallig had ik daar vorige week met een aantal collega's een gesprek over want ik houd dat natuurlijk ook in de gaten en ik kijk ook naar kansen die er liggen om de veiligheid van boa's te verbeteren. Ik schrok eerlijk gezegd een beetje toen ik verschillende reacties hoorde want ik hoorde heel verschillende geluiden. De VVD zegt terecht van het kan helpen en daardoor worden boa's weerbaarder maar een aantal collega's wees mij er ook op dat het ook juist kan leiden tot agressie en geweld, tot een tegenreactie. Als mensen gefilmd worden kan dat juist weer leiden tot een tegenreactie en tot agressie richting de boa's. Dus ik hoorde wel heel verschillende ervaringen van verschillende gemeenten. Ook dat er verschillen zitten tussen grote steden en kleinere gemeenten, ook door verschillende taakopvattingen, bijvoorbeeld omdat boa's meer worden ingezet op veiligheidstaken dan op leefbaarheidstaken. Dus daar zitten soms verschillen in hoe daarmee wordt omgegaan.

De heer JÄGERS: dank u voorzitter. Ik kan mij voorstellen dat er verschillend tegenaan gekeken wordt en dat is ook de reden dat wij voorstellen om een experiment te doen voor die bodycams voor boa's, met name voor de boa's die dat wensen. Alleen al het feit dat een boa zich daardoor veel zekerder kan gaan voelen en zich veel meer gesteund voelt vinden wij zo belangrijk dat wij vinden dat wij hier eigenlijk niet onderuit kunnen. In Utrecht is bijvoorbeeld ook een experiment gestart en daar bleek dat 88% van de boa's dat graag wilde. Ik vind dat wij daar niet te gemakkelijk overheen moeten gaan. Natuurlijk zal het ook wel eens niet optimaal werken maar wij zijn er absoluut van overtuigd dat dit een heel goed middel is om onze boa's beter uit te rusten en tot een veel betere taakinvinging te kunnen komen.

De heer BOOG: wat ik dus van diverse collega's heb gehoord is dat er dus wisselende ervaringen zijn en daar moet ik ook oog voor hebben want ik ben het met u eens en daarom heb ik het ook vorige week besproken. Ik zou ook naar mogelijkheden om de veiligheid te

verbeteren maar er zitten best wel wat haken en ogen aan en daarnaast ben ik er vorige week op gewezen op de juridische aspecten daarvan.

Rotterdam heeft 2 jaar lang een juridisch traject doorlopen, ook met de Autoriteit Persoonsgegevens, over de privacy-problematiek rondom bodycams en vorige week werd ik ook gewezen op de AVG-problematiek waardoor zelfs een aantal gemeenten het traject heeft gestopt met experimenten met bodycams. Dus wat ik wel wil toezeggen want ik sta wel nog steeds open voor die discussie, maar even juist die in en out's op een rijtje te zetten zodat u ook inzicht krijgt in de voor- en nadelen en de verschillende aspecten die hiermee samenhangen want ik ben helemaal niet principieel tegen de inzet hiervan maar het heeft best nog wel wat haken en ogen. Dus we moeten wel overwogen hier keuzes in maken. Dus ik stel voor dat ik de in en out's netjes ga uitwerken. Dus ook de ervaringen elders, de privacy-aspecten, zodat we uiteindelijk daarna een wel overwogen keuze kunnen maken. Ik denk dat dat het meest zinnige is voordat we ineens stappen in een experiment zonder dat we dit soort dingen goed hebben uitgezocht. Dat lijkt mij ook niet goed, ook niet voor de boa's.

De heer JÄGERS: dat lijkt ons een goede 1^e stap.

De heer BOOG: de VVD vraagt hoe ik aankijk tegen de prestatie-indicatoren op het gebied van veiligheid. Die niet ingevulde cijfers hebben betrekking op zaken waarop de gemeente niet of nauwelijks kan sturen. Bijvoorbeeld op het aantal misdrijven, op verwijzingen naar HALT. Die cijfers zijn natuurlijk sterk afhankelijk van heel veel verschillende factoren. Het zijn verplichte indicatoren. Als u mij vraagt hadden die erin moeten staan. Van mij had het niet gehoeven want ik vind dat heel lastig. Het geeft een soort schijn duidelijkheid, een soort schijn sturingsmogelijkheid dat we daar als gemeente actief op kunnen sturen. Het is van zoveel factoren afhankelijk en daar valt ook heel veel af te dingen op die cijfers. Ik heb er al eerder op gewezen. Als je bijvoorbeeld actief op zoek gaat naar misstanden zoals woonfraude, hennepplantages of mensenhandel, dan gaan de cijfers natuurlijk omhoog en zeker op de korte termijn. Wordt Diemen dan onveiliger? Nee, integendeel want we treden er juist tegenop maar in de tabellen komen die cijfers bijvoorbeeld wel terug. Dus er zit ook een andere kant aan die cijfers. Dus ik vind die cijfers heel erg betrekkelijk. Volgens mij moet je je daarop niet blindstaren.

Dus ik heb er niet zoveel moeite mee dat deze cijfers niet zijn ingevuld. Ik stuur op onze ambities, op onze activiteiten, op het integrale veiligheidsprogramma dat we met elkaar hebben vastgesteld en daar hecht ik meer aan dan aan deze indicatoren.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Ik vind het prachtig dat u zegt van mij hoeft het niet maar het zijn verplichte indicatoren en de VVD ziet die cijfers wel graag ingevuld. Als er verplichte indicatoren worden opgesteld die we blijkbaar niet kunnen leveren, dan vind ik ook dat wij aan degene die dat ons verplicht moeten laten weten dat wij niet in staat zijn als Diemen om die cijfers in onze begroting op te nemen. Dus ik vind het te makkelijk om te zeggen van mij hoeft het niet. De raad gaat volgens mij over de begroting en die gaat hem ook goedkeuren. Die cijfers zijn verplicht en wij willen ze gewoon graag ingevuld zien.

De heer BOOG: ik heb daar een prima oplossing voor door voor de cijfers van het volgende jaar de cijfers van het afgelopen jaar te zetten. Dan hebben we netjes die tabel ingevuld maar u vroeg mij hoe ik er tegenaan kijk tegen het sturen op dit soort prestatie-indicatoren. Dan heb ik mijn verhaal gehouden over de betrekkelijkheid van deze cijfers. Mijn uitgangspunt is altijd

het moet veiliger worden en als het kan moeten die cijfers omlaag maar de gemeente is natuurlijk niet de enige partij die stuurt op dit soort cijfers. Dus het geeft ook een soort van schijn duidelijkheid, een soort afrekenbaarheid waarvan ik denk, dat kun je ook helemaal niet waarmaken. Het is van zoveel factoren afhankelijk maar op zich kunnen we het invullen en dan vul ik het gewoon in met de cijfers van het afgelopen jaar. Dat vind ik prima als streefcijfer maar ik geef wel aan hoe betrekkelijk ik die cijfers vindt en dat houd ik wel staande maar ik vind het prima om het zo in te vullen. Dan zijn we daar wel aan tegemoet gekomen.

Mevrouw WIELAGE: dank u voorzitter. Ik denk dat het misschien nuttig is als onze auditcommissie daar nog een keer naar kijkt, naar al die cijfers die niet ingevuld zijn in de begroting. Het was ooit de bedoeling dat dat een soort dashboard zou zijn zodat de raad kan sturen op cijfers en dat komt totaal niet uit de verf. Laat ze of weg en als ze verplicht zijn, vul ze in. Wij vragen hierbij of de auditcommissie hier nog eens goed naar wil kijken.

De heer BOOG: voorzitter, dat vind ik uiteraard prima. Dan vraagt de Onafhankelijke Partij Diemen naar de bijdragen van diverse bedrijven aan het toezicht in Diemen Zuid Bergwijkpark. Ik vind het een beetje vreemde redenering. Er wordt gezegd van het is onduidelijk of die bedragen tot 2024 door de bedrijven kunnen worden opgehoest. Ik wijs erop dat als er bedrijven verdwijnen bedrijven vaak weer terugkomen op locaties. Daar kan dan vervolgens het gesprek mee zijn of ze ook mee willen financieren aan het extra toezicht. Daar is tot op heden ook geen probleem mee geweest. Als dat in de toekomst wel het geval zal zijn, dan komen we daar uiteraard op terug maar in 1^e instantie kijk ik toch echt of bedrijven zelf mee willen financieren. Het terugschroeven van het bedrag in de begroting terwijl er een afspraak ligt voor een bedrijvendeel, dat vind ik ook onlogisch. Dus wat mij betreft blijft dat bedrag gewoon staan en mocht het echt een probleem opleveren in de toekomst, dan komen we daarop terug.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Ik begrijp uw reactie maar dat was eigenlijk niet waar het bij ons om ging. We zijn nu bezig met de 2^e fase van dat deel en er is aan een aantal bedrijven verzocht om wat anders te gaan doen, die dus ook een bijdrage leveren aan die € 35.000. Stel dat zo'n bedrijf dan wegvalt en het bedrag wordt niet meer opgehoest door die bedrijven, gaan wij dat dan als gemeente bijplussen want wij vinden het wel heel belangrijk dat die wijk beveiligd blijft.

De heer BOOG: ik heb daarnet op gereageerd. Ik heb gezegd dat we dan in 1^e instantie kijken naar bedrijven die daarvoor terugkomen, of die een bijdrage willen leveren. Vervolgens kun je ook kijken of andere bedrijven misschien hun bijdrage iets kunnen verhogen zodat dat gat wordt gedekt. Dus in 1^e instantie kijk ik wel naar de bedrijven voor dat bedrag en mocht dat echt tot een probleem leiden, dan kijken wij of we als gemeente nog moeten bijspringen want ik ben het wel met u eens dat we het niveau zoals we het nu hebben aan toezicht en dat evalueren we natuurlijk wel regelmatig maar het niveau dat we nu hebben wil ik de komende tijd ook zo in stand houden als dat noodzakelijk is maar dat is op dit moment gewoon nog niet aan de orde. Mocht het tot een probleem leiden, heb ik net gezegd, dan kom ik bij u terug. Dan reageer ik er nog even op dat bij meerdere moties het niet duidelijk is of daar opvolging aan is gegeven. Opvolging van moties doen we op verschillende manieren, bijvoorbeeld informatie van het college. Soms leidt het ook tot een raadsvoorstel, tot een brief die wij

moeten sturen naar een bepaalde partij, op het opnemen van een post in de begroting. Ik ga wel kijken of we dat in iBabs iets duidelijker kunnen maken zodat u in 1 oogopslag kunt zien hoe het staat met de opvolging van die moties want het is nu een beetje gefragmenteerd. U mag niet de conclusie trekken dat we niet goed opvolging geven aan die moties. Volgens mij doen we dat gewoon maar het is inderdaad niet in 1 oogopslag te zien. Dus ik ben bereid om te kijken hoe we dat netjes in iBabs zo kunnen organiseren dat het wel mogelijk wordt. Overigens, en dat kwam al eerder aan de orde, als u vindt dat het college niet goed uitvoering geeft aan een aangenomen motie kunt u dat altijd agenderen of er vragen over stellen. Dat is natuurlijk ook uw rol als raadslid.

Het CDA vraagt naar agressie bij Burgerzaken. Zien we dat nu Burgerzaken meer fungeert als poortwachter tegen ondermijning zodat men alerter is op identiteitsfraude, op adresfraude. Wij zien geen toename van agressie bij Burgerzaken als gevolg van die poortwachtersrol. Soms worden mensen in het algemeen wel eens boos uit frustratie, ook bij Burgerzaken, maar agressie is gelukkig nog steeds zeldzaam. Het is natuurlijk wel een bredere maatschappelijke ontwikkeling. Daarom zijn we nu ook bezig om een agressieprotocol te actualiseren intern. Inmiddels hebben we ook een aantal aanvullende afspraken gemaakt dat mensen beter worden bijgestaan door andere medewerkers mochten er toch incidenten plaatsvinden en ook met de politie hebben we nu goede afspraken gemaakt voor snelle inzet als dat nodig is en daar is ook al een paar keer gebruik van gemaakt, ook in preventieve zin. Dus een terecht punt maar ik denk dat we daar op een goede manier mee bezig zijn.

Uw vraag over de beëindiging van de dienstverleningsovereenkomst met Ouder-Amstel. Het is zo dat de werkprocessen steeds meer verschillen. In Ouder-Amstel zijn heel veel taken die ook dicht tegen veiligheid aan zitten ondergebracht bij DUO+ als het gaat bijvoorbeeld om handhaving en de aansturing vanuit Diemen is niet meer efficiënt omdat dat zo uit elkaar is gaan lopen en het heeft er ook mee te maken dat wij toch wat meer ambitie hebben, bijvoorbeeld als het gaat om de aanpak van ondermijning. Met Scheerlicht lopen wij echt voorop en we zien dan toch de verschillen met Ouder-Amstel in beleid, in werkprocessen, in de systemen die wij gebruiken. Dus het is weinig efficiënt om dan Ouder-Amstel vanuit Diemen aan te sturen als die werkprocessen en die ambities zo uit elkaar lopen. We hebben gekeken hoe we dat toch nog op een goede manier kunnen doen maar het lijkt ons gewoon niet efficiënt en dan moet je daar een duidelijke keuze in maken en dat hebben we nu gemaakt.

De VOORZITTER: dan geef ik de hamer weer terug.

De VOORZITTER: we zijn wel een beetje uitgelopen. Ik stel voor om te schorsen tot 21.30 uur en dan de vergadering voort te zetten met het debat tussen de fracties. De meeste fracties hebben inmiddels ook hun punten aangeleverd. Ik mis nog even de punten van D66.

Vervolgens ga ik kijken naar de clustering van de onderwerpen.

Ik schors de vergadering tot 21.30 uur.

2.d 2^e schorsing

De VOORZITTER: ik heropen de vergadering.

2.e Debat raadsfracties n.a.v. de algemene beschouwingen

De VOORZITTER: ik heb een poging gewaagd om de ingebrachte punten te clusteren. Ik had een groot cluster kunnen maken vragen aan GroenLinks want als ik zo kijk naar alle vragen is het een groot vragenblok aan GroenLinks maar de onderwerpen die zijn aangemeld kan ik in 1^e instantie clusteren naar 3 grote onderwerpen, woningbouw, in relatie tot andere voorzieningen, het onderwerp participatie en het onderwerp energietransitie en afval en er zijn nog wat overige punten die zijn aangemeld maar ik begin, en dat was volgens mij vorig jaar ook het geval en dat geeft de belangrijkheid van het onderwerp aan, woningbouw, ook in relatie tot andere voorzieningen. In tegenstelling tot vorig jaar ga ik nu niet de fracties helemaal langs volgens dezelfde volgorde maar probeer ik wat af te wisselen met de vragen.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Wij hebben een vraag aan de VVD met betrekking tot sociale woningbouw. In uw betoog zei u, en de heer Scholten refereerde daar ook al aan, dat er in Diemen zo'n 50% sociale woningbouw zou zijn. Was het maar waar. Wij doen hard ons best om die kant op te werken met sociale woningbouw maar we zijn er nog lang niet. Dus bent u het met mij eens dat het wel een goed streven is om een heel eind richting die 50% te gaan?

De heer JÄGERS: dank u voorzitter. Wij hebben niet gezegd dat we in Diemen ook 50% zitten. We hebben gezegd dat wij in een omgeving zitten waar circa 50% sociale huurwoningen zijn. Wij zijn een onderdeel van de regio en wij voorzien ook woningen aan anderen dan alleen Diemenaren en wij vinden dus dat wij het breder moeten zien en het regionaal moeten bekijken. Misschien beter kijken naar de omgeving van Diemen waar ook Amsterdam van deel uitmaakt en als we dan kijken naar de totale cijfers, dan komen we samen met Amsterdam, waar wij bijna onderdeel van uitmaken als je kijkt naar de geografische ligging, dan zien wij ongeveer een cijfer dat nadert naar de 50%. Dus dat is wat wij eigenlijk beweerden en niet dat wij als Diemen alleen op de 50% zouden uitkomen.

Mevrouw VAN 'T RIET: volgens mij heeft Amsterdam inderdaad iets van 55% sociale woningbouw. Dus als we Diemen en Amsterdam bij elkaar te hebben, dan zullen we wel in de buurt van die 50% komen want Diemen is een heel klein stukje van het aantal woningen vergeleken met Amsterdam maar het is toch heel duidelijk een feit dat onder Diemenaren, ouderen, jongeren, gezinnen er gewoon een hele grote behoefte is aan sociale woningen. Dus wij hebben een tekort. Er zijn er meer nodig. Er zijn gigantische wachtlijsten. Daar hebben ook heel veel mensen uit Diemen last van die een sociale woning nodig hebben.

De heer JÄGERS: dat ben ik met u eens en dat vinden wij ook heel belangrijk maar hetzelfde geldt voor de middenhuur woningen en hetzelfde geldt ook zelfs voor de duurdere woningen waar grote wachtlijsten voor zijn als het gaat om nieuwbouw. Dan constateer ik dat er in de omgeving ontzettend veel sociale huurwoningen zijn en wij als Diemen lossen het probleem in ons eentje niet op. Wij doen heel veel en we kunnen de woningnood in Nederland in Diemen niet in ons eentje oplossen.

Mevrouw VAN 'T RIET: dat geef ik toe maar ik denk dat het heel goed is dat wij ons steentje bijdragen en we hebben de afgelopen jaren veel duurdere woningen gebouwd. Ik denk dat het heel goed is dat we nu eindelijk daadwerkelijk er wat sociale woningen erbij krijgen. Er komt een moment dat er geen ruimte meer is voor woningen maar op dit moment zijn er in ieder geval nog een aantal locaties maar dat betekent niet dat we straks elke

centimeter van Diemen alleen maar met woningbouw gaan plannen. Wat dat betreft is de omgevingsvisie een heel goed moment om samen te kijken van wat willen we met Diemen, wat willen we waar, wat willen we daar niet et cetera zodat we met z'n allen die discussie kunnen voeren van waar willen wij heen met de ruimte in Diemen.

De heer JÄGERS: dat gaan we ook zeker doen en met plezier maar we zijn zo bang dat het straks een beetje mosterd na de maaltijd is. Dan zijn we straks klaar met de woningbouw en dan is alle ruimte verder op. Dan is het bijna niet te doen om nog extra voorzieningen te creëren. Mevrouw Kuilman gaf de oplossing aan, namelijk efficiënter met de ruimte omgaan. De wethouder gaf aan om dan maar bij de buurgemeenten te gaan kijken of zij ons kunnen helpen maar dan zijn we wel erg afhankelijk van die buurgemeenten en we zien met de hockeyvelden al hoe lastig het is om bijvoorbeeld met Amsterdam tot overeenstemming te komen en dan slaat ons de schrik wel enigszins om het hart. Dus we gaan die uitdaging graag aan om tot een goede omgevingsvisie te komen.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. De vraag aan GroenLinks is wat vindt GroenLinks betaalbare woningen en dit naar aanleiding van de Arent Krijtsstraat waarin gezegd werd dat huren van 1300-€ 1500 per maand betaalbaar waren.

Mevrouw VAN 'T RIET: betaalbaar is natuurlijk relatief. Wij willen graag meer sociale huurwoningen omdat we weten dat er mensen zijn die € 1200 per maand echt niet kunnen betalen. Wij willen middenhuur en sociale woningbouw voor bepaalde inkomens. Wij willen middenhuur omdat daar ook behoefte aan is maar ook dat stukje net boven wat wij middenhuur noemen tot ongeveer € 1000. Ook in die categorie zijn mensen die een woning zoeken. Dus het is afhankelijk van je inkomen wat betaalbaar is maar ik denk dat aan de categorie lage huur net boven de middenhuur ook zeker behoefte is. Idealiter hadden wij het heel graag in de middenhuur categorie gezien maar daar hebben wij helaas op dit moment geen invloed meer op.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. GroenLinks heeft het er over dat zij wil gaan verrichten. Dat betekent dus de hoogte in. Hoe ziet u dat voor zich want als je kijkt hoe dat nu in de Arent Krijtsstraat is gegaan, in het centrum en in Buitenlust, dan merk je dat dat toch wel behoorlijk gevoelig ligt. Wij zien het doorstromen nog niet gebeuren omdat ouderen geen woning hebben om naar door te stromen.

Mevrouw VAN 'T RIET: laat ik even met dat laatste beginnen, het doorstromen. Ik denk dat het juist voor de doorstroming van oudere mensen van een grote woning naar een kleinere woning het heel belangrijk is dat er ook betaalbare sociale huur of middenhuur, afhankelijk van de inkomens van die ouderen, erbij komen en dat die niet duurder zijn dan de woningen die ze nu hebben zodat ze naar een passender woning gaan zonder dat ze daar meer geld voor kwijt zijn maar de hele markt zit op dit moment behoorlijk op slot. Dus als wij niet bijbouwen gaat die doorstroming er ook niet komen. Dus ik denk juist dat het bijbouwen daarvoor heel belangrijk is en dat juist in de sociale huur en de middenhuur categorieën. Verdichting ligt heel gevoelig want verdichting betekent dat je bouwt in de wijk, op een plek waar grenzen zijn aan wat er al is want verdichting betekent dat het er tussenin zit. Dus er zullen altijd mensen zijn die een andere omgeving krijgen dan dat ze nu hebben en dat ligt gevoelig maar gezien de nood die er is en de keuzes die wij maken als GroenLinks hebben wij

voorkeur voor verdichting boven alles buiten de bebouwde kom te bouwen. Dat is een keuze waar wij voor staan maar ik doe liever verdichting wat overigens niet altijd de hoogte in hoeft te gaan. Je kunt ook verdichting met grondgebonden woningen doen maar het betekent inderdaad dat het in het zicht van andere woningen is.

De heer ADVOKAAT: verdichting houdt altijd in dat het ten koste gaat van groen.

Mevrouw VAN 'T RIET: nee, dat hoeft niet. De locatie van Het Atelier, de basisschool. Die is op dit moment bepaald niet groen. Er wordt nog gediscussieerd of daar woningbouw moet komen of hebben we nog een nieuwe school nodig maar als je daar woningbouw hebt is dat niet in plaats van groen, dan is dat in plaats van een school. Het hoeft dus niet altijd ten koste van groen te gaan.

We doen ook niet helemaal alleen verdichting. Holland Park is een vervanging van een kantorenwijk door een woonwijk. Dat is een hele mooie andere vorm van vervanging van het gebruik van een locatie.

De heer ADVOKAAT: maar als we over verstedelijkte verdichting praten, dan praten we toch over het volbouwen van die plekjes waar nog niet gebouwd is, die open veldjes die u ook benoemt. U noemt nou een voorbeeldje. Holland Park is een transitiepark maar het gaat meestal ten koste van groen. Dat moet u toch ook wel ondervinden.

Mevrouw VAN 'T RIET: het gaat soms ten koste van groen maar daarom het voorbeeld van Het Atelier, het gaat niet altijd ten koste van groen. Op deze manier gaat het wel ten koste van een bepaald stukje groen maar wij willen juist de mooiere natuurgebieden, de natuurstukken met een hoge groene kwaliteit, die willen wij behouden. Dat is bijvoorbeeld de reden dat wij Spoorzicht groen willen houden omdat dat een hogere kwaliteit en een ecologische functie heeft in tegenstelling tot ergens een voetbalveldje.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Waar ik graag nog wel wat duidelijkheid over doen hebben is hoe u het voor u ziet als u weet dat er zoveel weerstand is van mensen dat het zover de hoogte ingaat zoals we laatst die inspreker hebben gehad die aangeven van er werd toch eerst gesproken over 4 hoog en nu wordt het schijnbaar alweer een stuk hoger. Dat is natuurlijk een bittere pil voor die mensen om te slikken, juist omdat ze daar een stuk groen hebben staan wat dan wel verdwijnt en dat is natuurlijk te begrijpen. Het wordt natuurlijk ook drukker in die wijk en je krijgt dan clustering van allemaal sociale huurwoningen. Dus ik begrijp heel goed waar die mensen tegenaan lopen. Hoe stelt u zich dat dan voor als je weet dat dat zo gevoelig ligt.

Mevrouw VAN 'T RIET: dat betekent dus dat we heel duidelijk moeten zijn naar de mensen waarom wij dat doen. Een aantal voorbeelden in Buitenlust zijn redelijk hoog maar ik begreep ook van het antwoord van de wethouder dat het ook een optie is om het alsnog lager te doen maar dan heb je dus voor dat aantal woningen een grotere ruimte nodig, dus een groter ruimtebeslag, maar ik denk dat die discussie zeker nog gevoerd kan worden met de bewoners maar misschien kan ik ook een wedervraag stellen: wat vindt u dan het juiste alternatief want sociale woningbouw is serieus belangrijk. Dus wat voor alternatieven hebben we verder nog?

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Een echt alternatief heb ik op dit moment ook niet want Diemen raakt aardig volgebouwd en we hebben natuurlijk nog wel Holland Park West wat er nu aan zit te komen maar de leefomgeving van de mensen vind ik ook heel erg belangrijk, dus ik ben hier ook nog helemaal niet over uit.

De heer PORTEGIJS: dank u voorzitter. Ik heb dezelfde vraag als mevrouw Van 't Riet van het is prachtig om te zeggen van wij willen geen verdichting maar waar wilt u de woningen dan wel bouwen of zegt u van het is geen probleem, we bouwen geen woningen meer want u moet nu wel hom of kuit geven en dat mis ik een beetje. U zegt zelf van ik weet het ook niet. Als we daarmee dus verder gaan wordt er niet gebouwd. Ik denk dat veel mensen in Diemen daar heel gelukkig mee zouden zijn.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Als dit een pasklaar antwoord had was het heel makkelijk maar dat hebben we allemaal niet. Dat is wel heel duidelijk. Het blijft gewoon een dilemma in wezen en daar moet heel erg goed naar gekeken gaan worden. Dat is wel duidelijk en die discussie zal nog uitvoerig gevoerd moeten gaan worden. Ik denk wel dat het belangrijk is dat in ieder geval de participatie van de bewoners wel hierin heel serieus te nemen want die voelen zich duidelijk niet gehoord en dat vind ik wel een verkeerde zaak. Natuurlijk, we willen allemaal heel graag wonen maar we kunnen ook allemaal niet toveren.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Iedereen vraagt zich af waar kunnen wij dan wel bouwen. We hebben al meerdere malen en dat schijnt niet tussen de oren te komen. We kunnen gewoon op Spoorzicht bouwen en dan heeft er niemand last van. Dan kunnen we wel zaken aanvoeren als groen et cetera maar je zult op een gegeven moment hom of kuit moeten kiezen en ik denk dat de hom niet gekozen kan worden want de meeste mensen protesteren daartegen, dus moet je toch een beetje groen gaan opgeven mevrouw van GroenLinks. Het is de enige oplossing. Je mist een stukje groen maar je krijgt er heel voorzieningen voor terug en er kunnen ook heel veel mensen wonen. Waarom kijkt u niet naar dat gebied dat wij hebben aangegeven op Spoorzicht?

Mevrouw VAN 'T RIET: Spoorzicht is gewoon een supermooi stukje natuur. Dat gaat een jaar of 20 zijn gang. Het is een ontzettend mooi stukje natuur. Het is ook ongelooflijk moerassig. We hebben in het coalitieakkoord ook gezegd van we kunnen kijken of we daar de hockeyvelden kunnen neerleggen. Dan hebben we extra vierkante meters voor sport en kunnen we ook TIW Survivors in Diemen behouden. Daar is een onderzoek naar gedaan en het is zo goed als onmogelijk om daar sportvelden te leggen. Je moet die blijvend draineren om het vocht weg te houden en ervoor te zorgen dat niet alles gaat verzakken. Ook voor woningen zul je soortgelijke zaken moeten doen. Je vernietigt eigenlijk dat hele natuurgebiedje als je op een deel daarvan woningen gaat zetten omdat je er een hele lading grond op moet leggen zodat het 2 of 3 jaar kan indikken zodat het steviger wordt om er te kunnen bouwen. Dus wij vinden het zonde van dat supermooie stukje natuur wat een ecologische waarde heeft en het zou ontzettend duur zijn en niet fijn voor de mensen die daar gaan wonen als je daar woningen zou hebben. Dus waarom wilt u per se woningen op een stukje moeras?

De heer SIKKING: u begint ten eerste over sportvelden. Laten we het daar over eens zijn, dat is niet mogelijk, die zijn er weggehaald. Alle woningen en flats die wij neerzetten in

Diemen staan op palen en dan kan het wel een moeras zijn maar dat kun je dus opheffen. Dus gewoon heien. Dan zegt u van je mist een heel mooi stuk natuur. Nee, we halen maar een strookje vanaf en de mensen krijgen gigantische mooie natuur voor hen. Dat is ook een voordeel. Niemand heeft daar last. Je kijkt op het spoor uit, dus er zullen geen mensen gaan klagen. Het is een gigantisch groot gebied. Je hoeft maar een klein stukje op te offeren, veel minder dan de postzegelgebieden die u nu aankaat en dan moet u zich ook realiseren dat je op een gegeven moment een keuze moet maken en daarom zeggen wij als Onafhankelijke Partij Diemen van ga bouwen aan de randen van het dorp. Dan hoeft je niet ergens anders heen, dan hoeven er geen grote velden weg en zo. Je gaat gewoon natuur en mensen samenbrengen.

De argumenten die u naar voren brengt over zand en dat soort dingen. Dat hebben we ook gehoord bij het winkelcentrum. Daar zou een garage komen en die grond moest daar helemaal bevroren worden om te kunnen bouwen. Technisch is het heel goed mogelijk om daar te bouwen en dan zijn er heel veel mensen die daar plezierig kunnen wonen in sociale huurwoningen met misschien een mix met middeldure huurwoningen.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. Een mooi betoog van meneer Sikking maar wij zijn voor groen. De heer Portegijs vroeg er ook al naar of er alternatieven zijn. Ja, Holland Park Zuid biedt voldoende mogelijkheden voor middenhuur en sociale huur in grote getale en die kunnen we daar bouwen als we dat echt willen. Dan hoeven we niet al die postzegel plekjes op te offeren ten koste van het groen en de leefbaarheid van de wijken.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. GroenLinks is er trots op dat we eindelijk kunnen investeren in sociale woningbouw. Wie zijn we? Is dat GroenLinks of de coalitie en wat verstaat u onder investeren? Moeten de projecten kostendekkend zijn? In Diemen wordt er helemaal niet gebouwd voor de Diemenaren met een smalle beurs. Gaat u dan geld pompen van de gemeente in de sociale woningbouw?

Mevrouw VAN 'T RIET: met we bedoel ik de gemeente en inderdaad, de coalitie staat daar achter en ik hoop dat er meer fracties dan alleen de coalitiefracties achter staan. Volgens mij zijn er best wel veel partijen die in ieder geval achter het bouwen van sociale huurwoningen staan maar over de locaties zijn we het niet altijd eens.

De heer SIKKING: dat u daar in wilt gaan investeren en dan is mijn vraag gaat u geld pompen in sociale woningbouw?

Mevrouw VAN 'T RIET: wij hebben een wethouder om financiën, grondzaken en woningbouw en op een of andere manier weet hij het wel vaak zo te organiseren dat die sociale woningbouw redelijk kostendekkend gebouwd kan worden in Holland Park West. Volgens mij hoeven we daar als gemeente niet op toe te leggen maar als het nodig is denk ik dat het ook mogelijk is dat wij de keus maken om een deel van onze reserves te gebruiken voor sociale woningbouw. Dat is een goede investering voor onze euro's.

De heer SIKKING: en alle andere dingen waar u zo euforisch over doet, dat het zo geweldig gaat in Diemen en zo. Hoe wilt u dat allemaal gaan bekostigen?

Mevrouw VAN 'T RIET: het is uiteraard niet de bedoeling om onze hele algemene reserve op te maken aan sociale woningbouw maar we zouden een deel ervan kunnen gebruiken. Als wij zeggen dat wij 2 of 3 miljoen in sociale woningbouw willen stoppen, dan houden we nog 15 miljoen over. Dus het is geen enkel probleem en dan hebben we nog steeds voldoende reserves om andere zaken op peil te houden. We hebben nog steeds inkomen elk jaar. Het is niet zo van we hebben 18 miljoen en als dat is uitgegeven houdt het op.

De heer SIKKING: ik hoop dat de wethouder financiën het met u eens is maar ik geloof uw verhaal niet.

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Tijdens mijn betoog werd ik geïnterrupteerd door de VVD. Die zijn van er zijn te weinig voorzieningen in Diemen. Er wordt klakkeloos gebouwd zonder na te denken over voorzieningen die nodig zijn en ik ben het er niet mee eens. Ik denk dat wat de afgelopen jaren in Diemen is gebeurd heel mooi is. Wat ik de afgelopen jaren in Diemen heb gezien is dat leegstaande kantoren tot een geweldig mooie studentencampus. Het terrein waar Holland Park nu uit de grond rijst was ook ellendig met al die leegstaande kantoorpanden. Dat ziet er nu prachtig uit.

De heer JÄGERS: dank u voorzitter. Volgens mij heb ik het woord klakkeloos niet gebruikt en ik zou ook niet willen beweren dat er klakkeloos gebouwd wordt. Wij hebben vrijwel elk plan gesteund wat er lag op Holland Park en ik kan u nog sterker vertellen. Toen de planvorming van Holland Park West aan de orde was, dan hebben we het over sociale huurwoningen, kozen wij voor het alternatief met de meeste sociale huurwoningen. Dat heeft de PvdA bijvoorbeeld niet gedaan. Dus wij zijn absoluut niet tegen bouwen maar klakkeloos ook zeker niet.

Mevrouw KUILMAN: ik vind het prachtig om te horen dat u niet tegen bouwen bent. Mijn excuses dat ik het woord klakkeloos gebruikt heb, dat ik dat in uw mond heb gelegd. Dat heb ik niet bedoeld maar de groei van Diemen heeft er toe bijgedragen dat wij een financieel goede positie hebben en dat het aantal voorzieningen juist groeit. Vorige week kwamen de gesubsidieerde instellingen inspreken en de heer Haag van de Stichting Vrienden van de schuilkerk De Hoop zei van ik woon al 30 jaar in Diemen en het culturele aanbod neemt alleen maar toe. Dat is hartstikke mooi. Het aantal sportverenigingen neemt toe en natuurlijk, we kunnen niet meer ruimte maken in Diemen maar we kunnen er wel voor zorgen dat we de voorzieningen op peil houden, dat ze intensiever gebruikt worden, dat ze efficiënter gebruikt worden en zelfs de verhuizing van een sportvereniging naar Amsterdam. Het was niet onze 1^e voorkeur maar wij denken dat dat geen hindernis hoeft te zijn want als we kijken naar de oudste sportvereniging van Diemen, die sport al jaren met heel veel plezier in Amsterdam en dan doel ik op de Diemer IJclub.

Ik heb een wedervraag aan de VVD. Jullie zeggen Diemen groeit hard en dat de coalitie koning woningbouw wil zijn maar wat stellen jullie dan voor? Moeten we dan stoppen met bouwen, moeten we Diemen op slot draaien, moeten we zeggen Diemen is vol? Wat is er op tegen dat mensen uit de regio gebruikmaken van voorzieningen in Diemen en omgekeerd mensen uit Diemen gebruikmaken van voorzieningen in de regio?

De heer JÄGERS: daar is helemaal niks op tegen maar dan moet ook maar net kunnen. Als je door de ruimte heen bent krijg je een afhankelijke situatie, bijvoorbeeld van je

buurgemeenten. We hebben gezien dat het allemaal niet makkelijk is om samen met Amsterdam tot oplossingen te komen. Soms zal het wel lukken, soms zal het niet lukken maar we zouden ook wel graag zo nu en dan zelf oplossingen willen vinden in onze eigen gemeente en als je puur afhankelijk wordt van je buurgemeente, dan heb je gewoon beperkingen en dat zou ik toch liever niet al te vaak zien.

Mevrouw KUILMAN: maar voor welke voorzieningen concreet denkt u dat wij in Diemen geen oplossing hebben of dat we die per se in Amsterdam moeten zoeken of dat dat niet gaat lukken want ik hoor u. U blijft er vaag over, je moet het zelf op kunnen lossen en je kunt niet afhankelijk zijn van de regio maar waar doelt u dat op? Wat zijn uw concrete zorgen?

De heer JÄGERS: bijvoorbeeld alleen al de sport, de buitensport met name. We hebben nu al duizenden inwoners meer dan 3 jaar geleden en er komen nog veel meer bij. Dat heeft ongetwijfeld repercussies op de sportdeelname en dan is misschien straks een extra voetbalveld niet genoeg en zullen er nog meer extra voetbalvelden moeten worden aangelegd en misschien wel een extra hockeyveld en daar hebben we dus geen ruimte voor.

Mevrouw KUILMAN: die zorgen snap ik. Dat is wat concreet voor mij maar denkt u ook niet dat de omgevingsvisie een mooi moment is om het daar dan over te hebben?

De heer JÄGERS: jazekeer wel. Daar zullen we zeker met enthousiasme aan meedoen maar de vraag is in hoeverre dat niet mosterd na de maaltijd is, of we niet alle ruimte al vergeven hebben. We hebben 10 jaar geleden de structuurvisie het licht doen zien en toen was er nog helemaal geen sprake van een dergelijke grootschalige woningbouw.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Ik wil toch de VVD even vragen of we zelfvoorzienend moeten zijn op sport. Moeten we dan eigenlijk ook niet zelfvoorzienend zijn op woningbouw en misschien een eigen GGD en wat kunnen we zo nog meer verzinnen? Sinds wanneer moet een gemeente zelfvoorzienend zijn? We zitten in een regio, we werken gigantisch goed samen op een heleboel terreinen. Laten we dat zo houden en laten we het samen blijven doen.

De heer JÄGERS: dat ben ik helemaal met u eens en we zullen zelf ook nooit 100% zelfvoorzienend zijn, ook geen 50% misschien maar om alle mogelijkheid uit te sluiten tot het realiseren van voorzieningen binnen de eigen gemeentegrenzen, dat gaat ons ook gewoon te ver en dus zouden wij graag in een situatie terechtkomen dat we een omgevingsvisie maken waar ook nog ruimte kan worden gereserveerd voor voorzieningen als groen en sport bijvoorbeeld.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Wat ik ook nog even wil aanvullen bij de heer Jägers en naar mevrouw Kuilman toe. Natuurlijk is het goed om samenwerking te hebben met je buurgemeenten en het is allemaal prima. Je kunt niet met alles zelfvoorzienend zijn maar het lijkt mij ook wel van belang dat je zoveel mogelijk daarop inzet want je wilt je eigen gemeente promoten en alle ondernemers die daar mee van kunnen profiteren dan dat je het te gauw wil doorsluizen naar je buurgemeenten. Dat lijkt mij niet de bedoeling.

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Dat ben ik helemaal met u eens. Ik denk dat wij zoveel mogelijk in Diemen moeten organiseren en ik denk dat dat het punt is waarop wij van mening verschillen want ik denk dat wij het op dit moment heel goed doen met het rijke verenigingsleven dat wij hebben, met het rijke culturele leven dat wij hebben, met de prachtige brede scholen die wij hebben, met de mooie natuur. Volgens mij bieden wij heel veel aan in Diemen en er zijn een paar dingen die niet kunnen. Schaatsen moet in Amsterdam want het zou van de zotte zijn als wij onze eigen kunstijsbaan hadden. Als je wilt skiën moet je ook ergens anders heen maar het grootste deel van de sporten die er zijn, boogschieten te paard gaat nog net niet maar het grootste gedeelte van de sport kun je gewoon in Diemen uitoefenen. Volgens mij doen wij het echt wel prachtig daarmee.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Voor een gedeelte ben ik het zeker eens met mevrouw Kuilman maar dat is op zekere hoogte en wij zijn beperkt in onze ruimte en daar moeten we inderdaad heel zuinig mee omgaan en heel goed van tevoren bekijken wat we willen en wat we niet willen en vooral wat inwoners en ondernemers willen. Anders wordt het inderdaad, wat de heer Jägers zegt, mosterd na de maaltijd. Dan valt er niets meer te verdelen want we hebben al zo weinig.

De VOORZITTER: ik ga naar het volgende onderwerp participatie.

De heer TIMMER: dank u voorzitter. Participatie, ik blijf dat een heel ingewikkeld begrip vinden. D66 vindt dat ook ingewikkeld. Ik wil er toch iets meer concreet in worden. We noemen volgens mij steeds participatie wat geen participatie is. Laten we aan de voorkant nu eens duidelijk maken waar je nou wel of niet over kunt meepraten. Dat is toch geen participatie. Dat is soms keuzes maken uit A of B. Ik wil graag van D66 weten vinden zij dat ook participatie of is dat gewoon een andere vorm van meebeslissen?

De heer KUILMAN: dank u voorzitter. Waar wij in onze algemene beschouwingen op ingaan is dat wij zoveel mogelijk mensen willen laten meepraten, meedenken. Dat verschilt heel erg per project op welk niveau je dat kan doen. Ik denk dat we dat veel vaker hebben aangegeven en in sommige gevallen is puur informeren ook een vorm van mensen meenemen dat voor sommige projecten het meest geschikte niveau is. Dus ik denk dat je hier niet een soort van blauwdruk kunt bedenken die je overal op moet leggen. Dat is echt afhankelijk van waar je als gemeente mee bezig bent en wat je als gemeente wilt bereiken.

De heer TIMMER: voorzitter, blijkbaar slagen wij er als gemeente niet in om goed over het voetlicht te krijgen waar bewoners of een buurt wel of niet iets over mogen zeggen. Daar is telkens een misverstand over. Ik kijk naar de Arent Krijtsstraat, ik kijk naar Buitenlust. Dat zijn allemaal voorbeelden waarvan ik zeg van daar hebben we blijkbaar als gemeente onvoldoende over het voetlicht gekregen waar mensen wel of niet iets over mogen vinden, bent u dat met mee eens meneer Poelwijk?

De heer POELWIJK: ik denk dat u er op zekere hoogte wel gelijk in heeft dat dat altijd een van de moeilijkste dingen is van participatie want vaak willen mensen veel verder gaan dan soms misschien het beste niveau is waarop je mensen kunt meenemen. Aan de andere kant wil ik ook wel zeggen dat volgens mij het geval kan zijn dat door andere partijen de indruk wordt gewekt dat mensen veel verder kunnen gaan dan wij van tevoren aangeven wat het geschikte

niveau is om ook mensen mee te laten beslissen. Als dat soort suggesties worden gewekt snap ik dat ook bij andere mensen die verkeerde indruk ontstaat. Dus het is een gedeelde verantwoordelijkheid van college en raad, van coalitie en oppositie, dat wij daar met zijn allen duidelijk over zijn wat wel kan en wat niet kan en wat ons betreft nemen we mensen zover mogelijk mee als we kunnen.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. Ik ben toch wel een beetje verbaasd. U zegt van participeren informeren is ook goed, dat is ook participatie. U zegt participatie heeft grenzen. Wat verstaat u eigenlijk onder het woord participatie?

De heer POELWIJK: dank u voorzitter. Ik denk dat u ook bekend bent met de participatieladder. Daar zie je verschillende niveaus waarop je mensen kunt betrekken bij bepaalde trajecten die je als gemeente wilt uitvoeren. Ik zeg niet informeren is ook goed genoeg. Wat mij betreft ga je zo hoog mogelijk zitten op de participatieladder als kan maar soms is informeren eenvoudigweg de meest geschikte manier om mensen bij zo'n onderwerp te betrekken. Dus ik zeg niet dat is ook goed genoeg maar soms kan het wel het meest geschikte middel zijn.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. De participatieladder is al lang achterhaald. In mijn betoog had ik het er ook over dat wij ons bij moeten laten spijkeren en dat gaat binnenkort gebeuren. Daarnaast heeft u bij participatie ideeën over bij dat soort project komt het ons goed uit om dan pas te laten participeren bij het verleggen van een fietspad of de inrichting van een speeltuintje. Daar mogen ze wel vroegtijdig bij betrokken worden. Dan vraag ik mij echt af wat verstaat u onder het woord participeren? Het is mij onduidelijk. Participatie wilt u zo uitleggen dat het zo uitkomt als u het wilt maar dat is niet participeren.

De heer POELWIJK: dank u voorzitter. Als de heer Advokaat mij een aantal panklare definities van participatie wil geven, be my guest, maar het is natuurlijk niet zo dat wij het niveau van participatie kiezen wat ons uitkomt. Wat ons betreft gaan wij zo hoog mogelijk zitten in de participatieladder en laten we mensen zoveel mogelijk meedenken en meepraten maar dat is niet iets van dit komt ons goed uit. Dat vind ik ook niet een faire weergave van de werkelijkheid.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Ik heb een reactie op de vragen aan de raad door de heer Timmer. We hebben we heel veel voorbeelden in Diemen van uitstekende trajecten van participatie. We hebben een sociaal domeinbeleid, we hebben een stuk buitensport gehad een paar jaar geleden waar maatschappelijke organisaties, inwoners bij worden betrokken. Zij worden actief betrokken in een vroeg stadium van vernieuwend beleid, van nieuwe stukken. Zij mogen serieus meedenken en hun opmerkingen worden allemaal meegenomen. We hebben gigantisch veel voorbeelden van goede participatie waar daadwerkelijk de inbreng van inwoners, organisaties en instellingen is terug te vinden en ik zie de heer Advokaat wel nee schudden maar het is gewoon hoe het gaat. In heel veel gevallen hebben wij hele mooie participatietrajecten waar mensen hun inbreng in kunnen terugvinden, waar ze ook heel erg kunnen waarderen dat ze zo betrokken zijn geweest en ik vind het jammer dat alleen maar wordt geroepen dat het niet goed zou gaan. Ik denk dat de gemeente ook daar waar het niet perfect gaat hard zijn best doet om het wel voor elkaar te krijgen.

Natuurlijk is het ook zo dat mensen meer het gevoel hebben dat ze hun zin niet krijgen en dat ze dan ook soms roepen dat ze niet hebben kunnen participeren maar er is een verschil tussen meedoen en meedenken en je zin krijgen. Ook als je je mening geeft en meedenkt en zegt wat je wil, er zijn ook mensen die het tegengestelde willen en dat wegen wij als fractie en als raad hopelijk allemaal mee in de besluitvorming wat dus niet betekent dat iedereen zijn zin kan krijgen want het is ook heel simpel, niet iedereen zal hetzelfde willen.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Wat participeren betreft. Ik denk dat het wel anticipeert op de verwachtingen van beide kanten en dat daar wel veel duidelijker over gecommuniceerd mag worden en dat daar in de afgelopen periode door de gemeente steken zijn laten vallen, met name bij de bouwtrajecten. Zou de heer Poelwijk een voorbeeld kunnen geven waar het verder ging dan informeren en van mevrouw Van 't Riet zou ik een voorbeeld willen want die heeft net een aantal voorbeelden gegeven waar participeren zo ontzettend goed ging. Kunt u mij dan ook een voorbeeld geven waar participeren zo ontzettend goed ging bij een bouwproject?

De heer POELWIJK: dank u voorzitter. Ik kan dat voorbeelden geven zoals bijvoorbeeld bij de herinrichting van de Oost-West As waar mensen mochten meebeslissen over wat voor invulling dat verder krijgt. Ik kan mij voorstellen dat u daarvan zegt dat zijn de wat kleinere dingen maar dat zijn wel kleine tastbare dingen waarvan mensen na afloop zeggen van kijk, nu is het echt veel mooier geworden dan het was en wij hebben daarbij mee kunnen denken en mee kunnen praten. Dat zijn mooie voorbeelden waar wij als Diemen ons beste beentje voorzetten. Wat u zegt qua communicatie. Ik denk dat u daar een goed punt heeft en ik denk dat dat altijd een heikel punt is en zal blijven. Elke keer als er ooit ergens een crisis is geweest en na afloop wordt een evaluatie gedaan, dan is het altijd de communicatie kan beter. Dat ben ik helemaal met u eens dat we daar scherp op moeten blijven met zijn allen.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Er zijn herinrichtingen van wijken. Daar worden bewoners altijd goed bij betrokken. De Arent Krijtsstraat is een heel interessant voorbeeld. Het proces dat is georganiseerd was behoorlijk goed. Ten eerste hebben mensen op een gegeven moment aangegeven dat ze bezwaar hadden tegen het 1^e voorstel dat er lag, de tekening van 11 verdiepingen. Wij hebben dat als hele raad serieus genomen en we zijn daar als hele raad mee aan de slag gegaan. De meerdere voorstellen die er vervolgens lagen. Er is uiteindelijk een participatieproces in gang gezet om tot een nieuw ontwerp te komen. Daarvoor zijn 3 bijeenkomsten georganiseerd. Het Comité Hoogbouw Nee heeft zoveel mogelijk mensen geadviseerd om daar vooral niet aan mee te doen. Dus de projectontwikkelaar doet zijn best om dat soort zaken te organiseren maar als mensen niet meedoen kun je zeggen van er is iets mis aan wat de gemeente of de projectontwikkelaar doet en ook aan de communicatie maar als mensen niet willen, er is ook geen verplichting om mee te doen.

Dus het traject is er geweest. Mensen hebben daar helaas heel weinig gebruik van gemaakt maar dat betekent niet dat er iets mis was met het traject of met de communicatie en uiteindelijk is het plan wat nu is goedgekeurd heel erg aangepast aan de bezwaren waar de mensen destijds mee gekomen waren.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Dat is wat mij betreft toch wel discutabel. Het 1^e project dat er kwam was bijna door de hele raad afgekeurd omdat we allemaal het een

gedrocht vonden en echt niet vonden dat we dit de mensen in de maag konden splitsen. Dus dat was niet alleen van de bewoners uit. Toen was ook al de participatie niet goed gegaan want toen al hadden de bewoners helemaal niks meer te vertellen dan hooguit de kleur van de voordeur. Dus dat was toen al niet goed gegaan. Bij de volgende poging is zeker wat meer gedaan maar ook daar was de verwachting wat de participatie precies inhield niet goed gecommuniceerd naar de bewoners helaas want die kregen toen een keuzemenu van 3 verschillende gebouwen en dat voelde voor hen niet als participeren. Zij waren in 1^e instantie wel gekomen. Ze hebben daarop zelf besloten om niet meer te komen. Dat is aan de ene kant ook wel weer jammer want het is natuurlijk wel belangrijk dat ze betrokken blijven, ook al zijn ze het er niet mee eens, maar dit was toch echt wel een gemiste kans. Ik kan het echt niet met u eens zijn om dan te gaan zeggen dat dat goed gegaan is.

Dus dat vind ik echt geen goed voorbeeld waarnaar ik gevraagd had. Dus helaas, ik heb hier nog geen goede voorbeelden gezien helaas op het gebied van bouwprojecten wat vanaf het begin echt goed is gegaan. Daar kunnen we wel heel veel van leren en dat is ook niet erg. Kijk niet alleen naar de dingen die goed zijn gegaan maar ook naar de dingen die niet goed zijn gegaan. Omarm die kritiek en ga ermee aan de gang en leer ervan. Het is helemaal positief wat je ermee kunt doen.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Ik kan mij voorstellen dat u dit geen goed voorbeeld vindt. Het is overigens wel zo dat de heren van Hoogbouw Nee bij de 1^e bijeenkomst binnen zijn gekomen om vervolgens te zeggen dat ze daar alleen maar waren om te zeggen dat ze niet mee gingen doen. Ze zijn er niet open minded binnengekomen en een heleboel andere bewoners wel. Ik zit zelf nog maar een paar jaar in de raad. Dus ik ken niet heel veel trajecten van langer geleden maar ik ben het helemaal met u eens dat wij hiervan kunnen leren. Ik denk ook dat wij hiervan moeten leren. Als we een omgevingsvisie hebben en werken volgens de omgevingsvisie, dan is het ook verplicht dat er participatietrajecten worden georganiseerd in nieuwe plannen voor gebieden en deze lessen die we nu leren heel goed zijn om ervoor te zorgen dat wij goede heldere eisen kunnen stellen aan het type participatietrajecten wat wij willen vereisen als raad. Dit zijn echt hele goede punten om van te leren van wat zijn nauw bepaalde aspecten die je daaraan kunt verbinden.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Ik krijg tranen in de ogen van de mooie voorbeelden die GroenLinks ons gaat geven maar ik vraag mij altijd af. U poneert een aantal dingen van het Comité Hoogbouw Nee dat ze niet mee willen doen. Dat is vanuit uw standpunt een terecht standpunt maar als je daar tegenover staat zal het heel anders zijn. Dus je moet het van 2 kanten bekeken. Vraagt u zich nou nooit af waarom in uit ontwikkelde gebieden, in woonwijken, de participatie steeds fout gaat? U zegt wel we leren ervan maar wat als pas je nou toe in de praktijk, GroenLinks, om dit te verbeteren? Waarom houdt GroenLinks altijd vast aan een bepaald object en dat moet dan doorgaan? Kunt u daar rustig over slapen? Wat is uw rol daarin? Ik ben het volledig niet met u eens met wat u zegt. Ik krijg echt tranen in mijn ogen maar ik geloof er niks van.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Mijn opmerkingen over Hoogbouw Nee en de 1e bijeenkomst zijn gebaseerd op mijn eigen observaties. Ik was daar namelijk zelf aanwezig. Dus het is niet van horen zeggen, ik heb dat niet zelf zitten verzinnen, het zijn gewoon observaties. Ik begrijp de bezwaren van zo'n Comité Hoogbouw Nee, van de mensen die wonen rondom zo'n locatie. Die hebben we ook meegenomen, daar hebben we naar

geluisterd. We hebben dat afgewogen tegen andere belangen en zo zijn wij tot ons besluit gekomen. Dus het is ontzettend jammer dat er ook mensen nadeel ondervinden van onze besluiten maar dat betekent niet dat we een besluit dus niet kunnen nemen. Als wij geen besluiten kunnen nemen waar niemand een nadeel van ondervindt, dan kunnen we beter de gemeenteraad opdoeken want er is geen besluit ongeveer waar niemand nadeel van ondervindt. Dus ja, dat is heel vervelend en dat hebben we ook serieus meegewogen maar het spijt mij, dat is onze taak.

De heer SIKKING: maar is het serieus meegenomen alleen vanuit de GroenLinks-optiek of vanuit de bewoners in Diemen?

Mevrouw VAN 'T RIET: ook vanuit de bewoners in Diemen want er zijn namelijk mensen op zoek naar woningen in Diemen. Mensen in Diemen die bijvoorbeeld nog bij hun ouders wonen, oudere mensen die een gelijkvloerse woning zoeken. Er is behoefte aan woningen. Dus ja, het is vanuit de bewoners in Diemen en die belangen van verschillende bewoners wegen wij tegen elkaar af.

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Ik had nog een vraag aan mevrouw De Graaff want zij vroeg onder anderen GroenLinks en D66 naar goede voorbeelden wat betreft participatieprocessen bij woningbouw maar ik ben wel benieuwd wat mevrouw De Graaff zelf als een goed participatieproces zou zien in het kader van woningbouw en welke groepen je daarbij allemaal moet betrekken. Betrek je dan alleen de direct omwonenden of betrekken we daar ook de mensen bij die al 10 jaar op een wachtlijst staan of de politieagent of de leraar die al 10 jaar op zoek zijn naar een middeldure huurwoning?

Mevrouw DE GRAAFF: een mooie vraag. Het is afhankelijk van waar het plaatsvindt. Zoals op de Arent Krijtsstraat, daar heeft heel Diemen mee te maken. Heel Diemen moet feitelijk 100 jaar naar dat gebouw kijken. Zelfs Heemschut heeft zich daarover uitgelaten en een negatief advies gegeven maar dat is eigenlijk compleet genegeerd. Er wordt verteld dat het betaalbare woningen moeten zijn maar dit gebouw zal voornamelijk bewoond gaan worden door inwoners van buiten Diemen want het is weer dure huur. Dus helaas slaan wij daar compleet de plank mis en dat vind ik heel erg jammer.

Een goed participatieproces begint van begin af aan dat je eerst heel goed kijkt naar wat zijn de verwachtingen, welke groepen moet je gaan betrekken. Dat je dat allemaal goed doordent, goed van tevoren benaderen, dat zullen we hopelijk nog beter leren in de training die er nog staat aan te komen. Dus ik denk dat wij daar hopelijk een heel stuk verder mee gaan komen in de toekomst om te voorkomen dat mensen zich in ieder geval niet gehoord voelen want dat wil je toch het liefst voorkomen en met een goed eindresultaat. Altijd zullen er partijen zijn die daar niet tevreden over zijn. Dat hoort nou eenmaal bij het hele proces maar het is een kwestie van alle belangen proberen goed af te wegen wat we natuurlijk altijd proberen maar er valt nog heel wat te leren zoals ik al zei.

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Ik denk dat wij elkaar dan toch ergens in het midden gevonden hebben want u zegt ook alle belangen afwegen. Dat ben ik absoluut met u eens en als u goed gehoord heb, gaat het u vooral om verwachtingsmanagement. Dus dat omwonenden vooraf duidelijk weten wat hen te gebeuren staat. Dus u wilt niet aan omwonenden vragen van vindt u het goed aan de mensen die nu in Holland Park wonen dat

wij straks Holland Park Zuid gaan bouwen maar het gaat u erom dat mensen vooraf weten wat voor stappen er allemaal in het proces zijn. Heb ik dat goed begrepen?

Mevrouw DE GRAAFF: onder andere maar we hebben we die training nog te gaan. Dus daar heb ik ook nog een hoop in te leren, ook al hebben we in de afgelopen jaren kunnen zien hoe het wel kan en hoe het niet moet. Dat nemen we vooral mee.

De heer PRINS: het vertrouwen dat je zou willen hebben. In het begin van de Arent Krijtsstraat, dus voordat de raad corrigeerde, is al weggeëbd bij een deel van de omwonenden. We hebben nu Buitenlust en we krijgen Biesbosch en we moeten ons heel goed beseffen in welke rol wij zelf zitten als gemeenteraadslid en als volksvertegenwoordiger. Dat is wat ik mee wil geven als reactie op deze discussie.

De VOORZITTER: nog even als intermezzo over het grondwettelijke recht op wonen van de Partij van de Arbeid want ik begrijp dat de heer Prins het nog over een ander grondwettelijke recht wil hebben, namelijk op voedsel.

De heer PRINS: voorzitter, een grondwettelijke recht is nooit echt in een wet of wetten vastgelegd die dat handen en voeten geven. We hebben volgens mij nu 100.000 daklozen in Nederland en die moeten maar zien hoe ze een dak boven hun hoofd krijgen. Ik heb in mijn betoog een verband gelegd tussen corona, armoede en honger en van de week stond er een discussiestuk in Het Parool over het recht op voedsel en dat zou voortkomen uit artikel 11 van de Grondwet. Dat gaat over de lichamelijke onschendbaarheid. Dus het is er ook een interpretatie van maar het recht op voedsel is ook nooit echt vastgelegd. Dus de gang naar de supermarkt en de gang naar de voedselbank is eigenlijk niets. We kunnen ook constateren dat er op scholen kinderen zonder ontbijt naar school komen. Ik hoor die verhalen uit de Bijlmer met name, grote armoede thuis. Scholen gaan zelf voorzien in die maaltijden. Dus toen mevrouw Kuilman weer over het grondwettelijke recht op wonen begon, toen dacht ik van is er ook een grondwettelijke recht op voedsel en moeten wij dat handen en voeten geven. Stel dat wij volgende week met een initiatiefvoorstel komen dat we vinden dat iedereen in Diemen het recht op voedsel heeft. Kunnen we dat handen en voeten geven? Ik gooi dit maar even in de groep.

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Ik geloof in de kracht van herhaling en ik heb kennelijk een zaadje geplant in de hersens van de heer Prins want die begon over het grondwettelijke recht op wonen. De heer Prins schetst hele schrijnende situaties. In Diemen specifiek kunnen we natuurlijk de grondwet niet wijzigen maar we kunnen wel zorgen voor een heel goed armoede en minimabeleid, zorgen dat er mensen niet op straat slapen en er komen hele belangrijke Tweede Kamerverkiezingen aan waarna hopelijk het ministerie van VROM in ere hersteld wordt zodat wij in ieder geval het probleem van de huisvesting kunnen oplossen maar dan zijn we er nog niet. Dat ben ik met u eens.

De VOORZITTER: ik ga naar het blokje over de energietransitie en ook afval.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. GroenLinks zegt onder andere: de opwekking van het Diemense deel in de Regionale Energiestrategie biedt de mogelijkheid om daadwerkelijk windturbines te plaatsen. Bewoners zullen actief betrokken worden waar we deze willen

zetten. GroenLinks, bent u zo trots op windmolens die het groen sieren en waarom zet u niet in op zonnecellen op de daken van de bedrijven?

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Volgens mij zitten wij ook in op zonnecellen op de daken van bedrijven. We hebben nergens gezegd dat we dat niet doen. Wat ik wilde benadrukken in mijn betoog is dat we als Diemen al heel lang windmolens willen plaatsen maar dat dat van de provincie nooit mocht. Nu hebben we eindelijk zelfs een kabinet dat roept van doe alstublieft aan duurzame energieopwekking. Wij willen daar als Diemen volgens mij nog steeds graag aan meedoen en daar horen die windturbines bij. Ik heb de nadruk gelegd op de windturbines omdat we dat als raad al heel lang willen en nu de kans krijgen om dat ook daadwerkelijk voor elkaar te krijgen maar ik sluit zeker zonnecellen niet uit. Ook die moeten we zoveel mogelijk op daken plaatsen.

De VOORZITTER: dan heeft GroenLinks een punt over energie armoede.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. De heer Prins gaf aan vanuit zijn betoog dat we er met elkaar aan moeten werken om energie armoede te voorkomen. Daar staan wij volledig achter. We moeten zeker ook de mensen met een kleine beurs meenemen in de energietransitie maar op een zodanige manier dat zij daar niet extra voor hoeven te betalen. Mijn vraag is voornamelijk aan de andere fracties van hoe staan jullie daarin? Zijn we het daar met z'n allen over eens? Gaan we daar met z'n allen voor?

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. Een jaar geleden in mijn algemene beschouwingen had ik het al over energie armoede en dat we dat moesten voorkomen en dat wij ons daarvoor willen inzetten. Dus u wist mijn antwoord al.

De heer PRINS: voorzitter, de vraag was natuurlijk niet aan mij gesteld maar ik heb in de 1^e termijn wel gevraagd of er andere voorbeelden te bedenken zijn waardoor mensen met een kleine beurs kunnen participeren in de energietransitie. Misschien hebben de collega's voorbeelden.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. Ik denk het moet allemaal nog worden doorbesproken. Er komt nog een warmtevisie et cetera. Ik ben ervan overtuigd dat wanneer je wijk gericht werkt en dan liefst in combinatie met een koopgedeelte en een gedeelte sociale woningen, dat je een mix kan maken waardoor het voor iedereen betaalbaar kan blijven maar dat is koffiedik kijken want het is maar net hoe de wijken samengesteld zijn, de ouderdom van de woningen. Er is geen eensluidende oplossing voor iedere beurt.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Ik ben het met de heer Advokaat eens van dit moet zich nog verder uitkristalliseren maar ik denk dat zoiets als energiecoaches kunnen helpen om mensen, zeker op individueel niveau, te helpen over hoe ze energie kunnen besparen bijvoorbeeld. Zeker moet goed worden uitgewerkt wat de beste manier is om mensen daarin mee te krijgen en mee te helpen.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. We hebben net een motie aangenomen over die game en dat wordt afgeschoten. Hoe staat u daar dan tegenover?

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. U heeft voorgesteld dat wij dat bespreken in een volgende vergadering aan het presidium. Dus ik stel voor dat wij dat als presidium gaan inplannen. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik die motie niet meer letterlijk ken maar volgens mij stonden wij heel positief tegenover die game. Ik ga die discussie graag aan en ik ken helaas de reactie van het college niet.

De VOORZITTER: ik maak een stap naar de afvalinzameling.

De heer TIMMER: dank u voorzitter. Het is een vraag rondom het afvalplan en de afvalstoffenheffing. We hebben op 19 december vorig jaar het afvalplan aangenomen. We waren toen nog in een andere wereld. Er was toen geen coronacrisis. De wereld zag er anders uit en ook door dit afvalplan zou dit jaar de afvalstoffenheffing niet verhoogd worden. Nu lezen wij in de begroting dat de afvalstoffenheffing toch omhoog gaat met als belangrijke reden de coronacrisis. In de optiek van de VVD zijn dat dus 2 verschillende dingen. Het incidentele voorval van de coronacrisis mag nu niet structureel afgewenteld worden op onze burgers door een verhoging van de afvalstoffenheffing. Hoe kijkt GroenLinks daar tegenaan?

Mevrouw DE SMALEN: dank u voorzitter. Soms zijn er ook redenen waarom dit aan de hand is en dat je er ook niet onderuit komt dat je op een gegeven moment nee moet halen. Er is meer afval ontstaan en dat moet gewoon opgelost worden en dat kost meer geld.

De heer TIMMER: dat ben ik met u eens maar dat is dus incidenteel. Dan ga je dat niet structureel oplossen met een structurele verhoging van de afvalstoffenheffing. Dit kun je dus ook incidenteel financieren en dan blijf je ook in de lijn met de plannen zoals wij die als raad geaccordeerd hebben. Volgens mij gaat dit op het randje van wat wij destijds als raad met het afvalplan in december 2019 voor ogen hadden.

Mevrouw DE SMALEN: er is ook een egalisatievoorziening die ook bedoeld is om bepaalde wisselingen in de kosten op te vangen.

Mevrouw WIELAGE: die is leeg.

Mevrouw DE SMALEN: je hebt gelijk.

De heer TIMMER: er is een lege egalisatievoorziening en incidenteel iets structureel oplossen. Dat gaat toch niet goed.

Mevrouw DE SMALEN: maar dan komen we inderdaad uit om een verhoging want het moet wel betaald worden en dat kan dan uit de belasting.

De heer TIMMER: maar dit is dan structureel geregeld en u had het ook incidenteel kunnen regelen.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Dit mag niet incidenteel worden aangevuld. De afspraak is dat de afvalinzameling moet worden betaald uit de afvalstoffenheffing. Wij mogen wel incidenteel uit de egalisatiereserve halen maar die bestaat niet meer, die is leeg. Dus we hebben meer afvalstoffenheffing nodig om dit te betalen en uiteindelijk kunnen we daar de

egalisatievoorziening weer mee vullen. Dus als dat over een of 2 jaar weer gebeurt, dan zullen we dat daaruit betalen maar op dit moment kan het alleen door een verhoging van de afvalstoffenheffing.

De heer TIMMER: dank u voorzitter. In de begroting op pagina 94 geeft u als onderbouwing van deze heffing puur de coronacrisis en het woord crisis zegt al, dat is incidenteel en dan kunt u dus volgens mij een incidentele oplossing voor vinden.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Een crisis betekent niet dat het kortdurend is. Ik werk in de ontwikkelingssamenwerking en daar heb je hele langdurige en soms ook oneindige crises. Het wordt crisis betekent echt niet per se incidenteel. Dat is uw interpretatie. Er zijn gewoon bepaalde regels over afvalstoffenheffing en hoe die betaald moet worden.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Als wij zelf helemaal de afvalstoffen zouden afvoeren en verbranden. Dan kost dat ontzettend veel geld. Toen hebben we op een gegeven moment gezegd van we gaan participeren, we nemen aandelen in de Meerlanden en we leggen het daar neer. Dus die kosten worden lager omdat we het gezamenlijk doen. We hebben ongeveer € 100.000 dat we aan dividend krijgen van de aandelen. Dat gaat naar de algemene middelen maar je zou ook kunnen besluiten om dat puur te gebruiken voor de afvalstoffenheffing want daar verdienen we het aan. Dus waarom kunnen wij dat niet aanwenden? Waarom moet het geld naar de algemene middelen? Waarom kunnen we dat niet meteen doorberekenen aan de afvalstoffenheffing?

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Ik denk dat het goed is dat het college dit volgende week wat verder uitlegt maar dat we aandelen hebben in de Meerlanden staat los van het contract dat wij met hen hebben om ons afval te regelen. Die aandelen zijn in feite een investering die dividend opleveren en dat gaat naar de algemene uitkering. Verder hebben wij een contract, wij betalen de Meerlanden een bepaald bedrag voor het ophalen en verwerken van ons afval. Dat zijn volgens mij 2 gescheiden elementen maar ik denk dat het college dat volgende week kan bevestigen of anders kan uitleggen.

De heer PRINS: dank u voorzitter. Vindt de heer Timmer ook niet dat de afvalstoffenheffing kostendekkend moet zijn en als de structurele of incidentele kosten omhoog gaan heeft dat gevolgen voor de afvalstoffenheffing.

De heer TIMMER: dank u voorzitter. Ik ben met de heer Prins van mening dat het inderdaad dekkend moet zijn maar incidentele tekorten moet je ook incidenteel oplossen.

De heer PRINS: dat lijkt mij moeilijk.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Begrijp ik goed van GroenLinks dat het 2 verschillende zaken zijn? Dus dat we ook zouden kunnen overstappen naar een andere instantie die het voor ons gaat verzorgen die goedkoper is want ik denk niet dat de Meerlanden de goedkoopste verwerker is.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Ik denk inderdaad dat dat zou kunnen maar of het goedkoper is weet ik natuurlijk niet maar over het algemeen doe je zo'n contract voor een

aantal jaren en daarna kun je overwegen of je met dezelfde doorgaat of dat je een aanbesteding doet, afhankelijk van het bedrag en misschien ook niet. Ik neem aan dat het een meerjarig contract is en dat je daarna weer de keus heb om over te stappen naar een ander maar of dat goedkoper is, dat zullen we dan zien tegen die tijd. Mocht deze incidentele toename van het restafval heel incidenteel blijven, dan lijkt het mij uitstekend als we de afvalstoffenheffing over een of 2 jaar weer kunnen verlagen. Daar kan nooit iemand bezwaar tegen hebben.

Mevrouw DE SMALEN: dank u voorzitter. Ik begrijp dat het uitrollen van de gescheiden bakken voor papier en plastic steeds meer oploopt. Dus ik denk dat daar wel een duurzame kracht in zit dat hoe meer restafval gescheiden wordt dat we ook weer terug gaan naar lagere kosten.

Mevrouw DE GRAAFF: dank u voorzitter. Wat betreft die containers. Daar hebben wij juist wat vragen over want men mag zich daar nu voor opgeven en je ziet nu overal her en der in Diemen die containers staan maar het lijkt ons niet bepaald efficiënt want nu moeten die vrachtwagens her en der die containers gaan legen en dan zie je ook aangegeven op een van de pagina's dat er dan ook meer kosten op staan. Dat was dus ook een vraag naast de vraag die de heer Timmer zojuist ook al naar voren heeft gebracht. Diezelfde vraag had ik ook. Dit vond ik ook wel opmerkelijk want uit mijn hoofd denk ik dat het pagina 135 was.

De VOORZITTER: dit nemen we mee voor het college volgende week.

De heer TIMMER: dank u voorzitter. Mevrouw De Graaff heeft precies mijn punt gemaakt. Het lijkt inefficiënt om dit voor enkele bakken te gaan organiseren om op te halen.

De VOORZITTER: ik heb nog een paar punten staan van de andere fracties. Zo heb ik hier nog een opmerking van de Partij van de Arbeid over de opstelling van de collegepartijen.

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Wij kregen het verwijt dat collegepartijen star zijn en ik ben het daar niet mee eens. Wij hebben een coalitieakkoord gesloten in 2018. Daar staan de handtekeningen van de collegepartijen onder, daar staan afspraken in waar wij ons uiteraard aan houden maar volgens mij staan wij altijd open voor goede ideeën en suggesties want er zijn de afgelopen jaren veel moties en amendementen ingediend in de raad in wisselende samenstelling. Wij hebben als Partij van de Arbeid wel eens moties ingediend die de coalitie niet steunde maar andere partijen wel en omgekeerd is ook het geval. Dus ik vind het vervelend dat bepaalde partijen dat misschien zo voelen en ik wil juist altijd de hand reiken om met elkaar de plannen nog beter te maken.

Dan nog de opmerking van de heer Advokaat dat hij het maar vreemd vond dat ik een tijdje terug zei dat ik mijn eigen wethouder uiteraard verdedig en hij vindt dat niet helemaal passen in het dualistische systeem. Ook daar ben ik het niet helemaal mee eens. In de meeste gevallen verdedig ik mijn wethouder want hij voert het coalitieprogramma uit en daar staan onze handtekeningen onder maar er zijn ook gevallen dat ik denk dat de collegevoorstellen beter kunnen en dat we dat ook doen. Neem het amendement op het erfpachtvoorstel en ik vind het best een pijnlijke opmerking dat de heer Advokaat dan suggereert dat ik alleen maar doe wat de wethouder zegt en dat ik niet meer autonoom handel want dat is absoluut niet het

geval. Ik neem een kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol meer dan serieus en dat wilde ik nog even benadrukken.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. Ik heb bewust uw naam niet genoemd. U komt daar zelf voor uit maar het was niet bedoeld om u te kwetsen. Het was bedoeld als voorbeeldje en ik begon met mijn eigen versprekingen die ik ook maak. We zeggen allemaal wel dingen die verkeerd overkomen en als je consequent altijd maar je wethouder steunt, gaat dat ten koste van je controlerende taak als raadslid en met name in de Arent Krijtsstraat, waar het wikken en wegen is van wederzijdse belangen, dan moet je daar als raadslid naar mijn idee onafhankelijk in staan.

Mevrouw KUILMAN: dank u voorzitter. Ik denk dat ik als raadslid heel goed onafhankelijk kan opereren en het klopt inderdaad dat ik zelf interrumppeerde en zei dat u mij citeerde. Dat weet ik omdat ik dat citaat van een context wilde voorzien want iedereen kan alle notulen teruglezen en kan er zo achter komen dat ik het heb gezegd. Dan maakt het niet uit of ik daar zelf voor uit kom. Ik wilde het graag van een context voorzien en mijn integriteit van handelen nog even extra benadrukken.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Inderdaad, dat hebben wij gezegd. Er is een coalitieakkoord en dat wordt netjes gevolgd. Ik denk dat het roer niet om kan. We kunnen niet zeggen van we gaan stoppen met bouwen of we gaan toch een paar groene boompjes omhakken, dat is gewoon niet mogelijk. Dat vind ik dan vrij star beleid, vooral met dat vele bouwen dat we gaan doen en ik hoop dan ook dat bij de volgende verkiezingen er een volledig andere coalitie komt. Ik heb gezegd wat star is namens de Onafhankelijke Partij Diemen en daar blijven wij ook bij en daar staan we ook achter dat het gewoon een star beleid is. Dit gaan we doen en zo gaan we door. Vooral als ik bepaalde wethouders hoor praten met een bepaalde richting, een bepaalde kokervisie. Dat doen ze niet slecht want de volgende zullen het op dezelfde manier doen. Dus jullie coalitieakkoord wordt goed gevolgd en het is heel star.

De VOORZITTER: dan het onderwerp hittestress.

De heer ADVOKAAT: dank u voorzitter. Ik vroeg mij af als je alles zo dicht bouwt, hoe denkt GroenLinks dan over hittestress?

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. Wij willen helemaal niet alles verdicht bouwen. Wij willen ook aan verdichting doen om daar onder andere sociale woningbouw te doen maar we gaan echt niet alles dicht bouwen. Een van de redenen waarom Spoorzicht ook heel belangrijk is, is omdat het de hittestress daar in de buurt voorkomt. Het is echt een hele koele plek in Diemen. Laten we daar ook vooral aandacht voor houden.

De VOORZITTER: dan de allerlaatste vraag aan GroenLinks of ze ook voor bedrijven sociaal is.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. GroenLinks is heel sociaal. Het heeft een mooi sociaal gezicht en dan heeft ze het over mensen die werkloos worden en zo maar zou het niet beter zijn om veel meer voor de bedrijven te doen want als de bedrijven kunnen blijven bestaan,

dan worden de mensen niet werkloos. Je moet eigenlijk bij de bron beginnen en niet aan het eind. Wat is daar nou de visie over bij GroenLinks om bij de bron te beginnen en niet aan het eind.

Mevrouw VAN 'T RIET: dank u voorzitter. In het winkelcentrum zijn lege panden. Dus het is altijd fijn als daar nieuwe bedrijven komen en als de winkels die er zijn kunnen blijven bestaan. Ik weet niet welke suggesties u heeft om te beginnen bij de bron. Wij zijn niet bezig met een poging om bedrijven weg te halen.

De heer SIKKING: dank u voorzitter. Over die lege winkels, daar wil ik het helemaal niet over hebben. Dat is het probleem van een een of andere belegger die dat winkelcentrum heeft opgezet maar het gaat om de bedrijven die het heel erg moeilijk hebben. Laatst was Marks op de televisie met zijn catering. De man staat met zijn handen in het haar, hij heeft helemaal niks meer. Gaat die failliet, dan gaat ook zijn kok in de werkloosheid en er gaan meerdere mensen werkloos zijn. Je had dat bij de bron moeten aanpakken. Zorg dat hij niet failliet gaat of dat die kan overleven. Dat is heel belangrijk en mijn vraag is wat heeft u dan bij de bron, wat wilt u daar aan gaan doen? Dus de bedrijven die het moeilijk hebben zodat de mensen die daar werken niet werkloos worden want als ze werkloos worden gaat toch de gemeente op een gegeven moment uitkeringen verstrekken.

Mevrouw VAN 'T RIET: wat moeten we doen dan?

De heer SIKKING: dat is juist een vraag aan u want u praat alleen maar over de mensen en niet over de bedrijven en ik denk dat de VVD zich veel drukker zou maken over de bedrijven want dat is natuurlijk ook heel erg belangrijk. Ik zie mevrouw Wielage heel erg hard ja schudden.

Mevrouw VAN 'T RIET: misschien kan de VVD ons ideeën aan de hand doen hoe wij failliete bedrijven kunnen helpen. Economie is niet mijn sterke kant. Dat geef ik gelijk toe maar ik zou niet weten hoe wij juist in deze periode. Het soort faillissementen waar u het nu over heeft zijn het gevolg van de coronacrisis. Hoe wij dat op dit moment maar even kunnen voorkomen. Volgens mij doet men heel hard zijn best om restaurants en cateraars te promoten van Diemenaren, help ze. Als persoon doe ik dat ook maar ik moet heel eerlijk zeggen dat ik niet zou weten hoe ik dit soort faillissementen zou kunnen voorkomen maar als u ideeën heeft hoor ik dat graag en het college denk ik ook. Ik weet niet hoe we dat op lokaal niveau even kunnen oplossen.

De VOORZITTER: dames en heren, het was een lange zit is en ook weer een nieuwe ervaring om de begrotingsbehandeling zo te starten op deze 1^e dag. U heeft zich er goed doorheen geslagen. Er zijn veel onderwerpen voorbij gekomen. Dus dank in ieder geval voor uw bijdrage vanavond. Het college gaat een aantal dingen voorbereiden voor volgende week en ik schors de vergadering tot 5 november om 20.00 uur. In ieder geval graag tot dan.

3. Schorsing tot 5 november 2020, 20.00 uur

De voorzitter schorst de vergadering om 22.58 uur.